

SAMPO

VUOSIKERTOMUS
1997

SISÄLTÖ

2	Vuoden 1997 tapahtumia
3	Avaintiedot Sampo-konsernista
4–5	Pääjohtajan katsaus
6–7	Henki- ja työeläkevakuutusyhtiöiden rakennejärjestely
8	Sammon ympäristötoiminta

Tilinpäätös

10–72	Vakuutusosakeyhtiö Sammon tilinpäätös
-------	---------------------------------------

Sampo-ryhmä

74	Avaintiedot Sampo-ryhmästä
75	Sampo-ryhmän tärkeimmät keskinäiset omistukset
76–77	Henkilöstö
78–79	Yksityisasiakaspalvelut
80–81	Yrityisasiakaspalvelut
82–85	Suuriasiakaspalvelut
86–87	Sammon henkivakuutus
88–89	Ulkomaisen jälleenvakuutuksen alasajo
90–91	Sijoitustoiminta
92–93	Lakisäiteinen työeläkevakuutus
94	Sampo-ryhmän johto
95	Tietoja osakkeenomistajille
95	Sijoitusanalyysijä
96	Sampo-ryhmän toimipaikat

VUODEN 1997 TAPAHTUMIA

Tammikuu

- Sampo-konsernin uusi henkivakuutusyhtiö Henki-Sampo aloitti toimintansa.
- Sammon Suurasiakaspalvelujen toiminta käynnistyi.
- Sammon ympäristöpolitiikka vahvistettiin konsernin johtoryhmässä. Sisäisen ympäristötoiminnan pilottiprojekti alkoi Turun toimipaikoissa ja Salon konttorissa.

Helmikuu

- Sampo ilmoitti, että sillä ei ole Meritan kanssa meneillään yhdistymiseen tähtäviä neuvotteluja. Vuoden 1996 jälkipuoliskolla käydyt neuvottelut yhteistoiminnan eri muodoista päättyivät tuloksettomina.
- Sampo, Eläke-Sampo, Nova ja Eläke-Varma tekivät esisopimuksen Tukon päivittäistavara kauppaan liittyvien kaupapaikka-, keskusvarasto- ja pikatukku kiinteistöjen ostamisesta perustettavan kiinteistöyhtiön lukuun. Uusi Vasa-Sijoituskiinteistöt Oy osti sittemmin nämä kiinteistöt. Sampo-konsernin kokonaisu-sijoitus yhtiöön oli 160 miljoonaa markkaa.

Maaliskuu

- Sampo julkisti vuoden 1996 tuloksensa. Konsernin liikevoitto lähes kaksinkertaistui 619 miljoonaa markkaan.

Huhtikuu

- Sammon 100 000 markan turvallisuuspalkinto jaettiin kahdeksannen keran. Palkinnon sai Oy Ensto Busch-Jaeger Ab, jonka kehittämä kosteusvahti paljastaa kiinteistöjen vesivahingot jo varhaisessa vaiheessa.
- Sammon yhtiökokous vahvisti vuoden 1996 tilinpäätöksen ja hyväksyi Sammon osakkeiden splittauksen sekä

siihen liittyvän yhtiöjärjestyksen muutoksen.

Touko-kesäkuu

- Sampo järjesti henkilökunnalleen Kunnan Kipinä-liikuntapäivät. Kaikkiaan kymmenellä eri paikkakunnalla järjestettyihin tilaisuuksiin osallistui yli 700 sampolaista.

Elokuu

- Henki-Sampo investoi 145 miljoonaa markkaa Partekin pääkonttorikiinteistön ostoon Helsingin Sörnäisten rantatiellä. Partek jatkaa kiinteistössä vuokralaisena.
- Sampo osallistui Järvenpää-Lahti moottoritien rahoitukseen. Kyseessä on Suomen ensimmäinen yksityisrahoitteen tiehanke.
- Sampo julkaisi osavuositarkastuksen ensimmäiseltä vuosipuoliskolta. Konsernin liikevoitto oli 688 miljoonaa markkaa.

Syyskuu

- Ilmoittautumisaika Sammon osakkeiden siirtämiseksi arvo-osuusjärjestelmään päättyi 12.9.1997, jolloin arvo-osuusrekisterissä oli 26 765 Sammon osakkeenomistajaa.
- Teollisuusvakuutuksen sprinklertekniikan tarkastus- ja konsultointipalvelut saivat ISO 9002-sertifikaatin

Lokakuu

- Sampo-ryhmän yhtiöiden systemaattinen yhteistyö johtavan Sampo-brandin rakentamiseksi käynnistettiin. Brandi on mielikuva merkkituotteesta. Sampo-brand on lupaus laadusta, arvosta ja luotettavuudesta.
- Sammon osakkeiden splittaus merkittiin kaupparekisteriin 24.10.1997. Osakkeen nimellisarvo alennettiin 20 markas-

ta 5 markkaan muodostamalla kustakin vanhasta osakkeesta 4 uutta osaketta.

Marraskuu

- Sampo, Henki-Sampo, Eläke-Sampo, Nova, Eläke-Varma ja Yrittäjien Fennia ilmoittivat merkittävistä rakennejärjestelyistä, jotka koskevat henki- ja työeläkevakuutusyhtiöitä.
- Sampo-ryhmä allekirjoitti ensimmäisenä Suomessa kansainvälisen Vakuutusalan ympäristösitoumuksen, jonka YK:n ympäristöohjelma UNEP (United Nations Environment Programme) on laatinut yhdessä vakuutusyhtiöiden kanssa. Sopimuksen oli tuolloin allekirjoittanut kaikkiaan 72 vakuutusyhtiötä 26 eri maasta.

Joulukuu

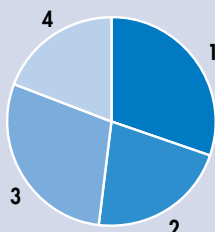
- Sammon kansainvälinen palvelu tehostui, kun Suurasiakaspalveluiden ulkomainen yhteistyöverkosto valmistui. Verkosto kattaa kaikkiaan 65 maata.
- Sampo ja Cap Gemini perustivat yhteisen tietotekniikkayhtiön, Capsam Consulting Oy:n. Yhtiö toimittaa Sammolle tietotekniikan kehitys- ja ylläpito-palveluja.
- Luokituslaitos Standard & Poor's antoi luokitusta hakeneille Sammolle sekä Sampo-konsernin suurasiakaspalvelun yhtiöille Teollisuusvakuutukselle, Otsolle ja Sampo Industrial Insurancelle vakavaraisuutta ja maksukykyä arvioivan Claims-Paying Ability -luokituksen. Kaikki neljä yhtiötä saivat luokituksen A-, joka edustaa hyvää vakavaraisuutta. ☒

AVAINTIEDOT SAMPO-KONSERNISTA

Mmk	1997	1996	Muutos-%
Liikevaihto	7 848	6 105	28,6
Kokonaisvakuutusmaksutulo	5 784	4 495	28,7
Liikevoitto	921	619	48,9
Taseen loppusumma	20 961	16 128	30,0
Vakavaraisuuspääoma	10 004	7 696	30,0
Henkilöstö keskimäärin	3 176	3 113	2,0
Osakekohtainen tulos, mk *	8,32	4,23	96,7
Osakekohtainen substanssi, mk *	145,54	115,64	25,9

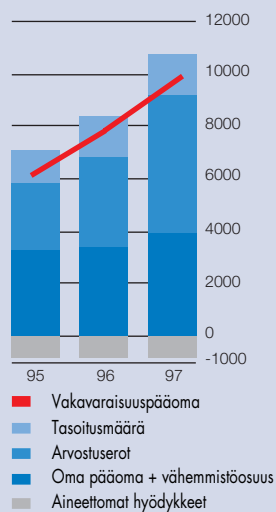
* Vuoden 1996 luku korjattu splittauksen suhteella

Ensivakuutusmaksutulon jakauma Sampo-konsernissa 1997
(Yhteensä 5 416 Mmk)

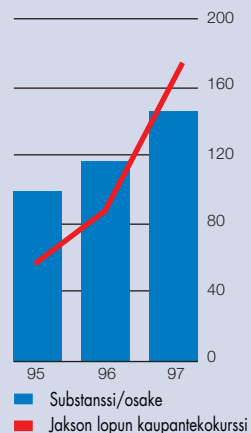

1	Yksityisasiakaspalvelut	30 %
2	Yrityisasiakaspalvelut	22 %
3	Suurasiakaspalvelut	29 %
4	Henkivakuutus	19 %

Vakavaraisuuspääoma, Mmk

Osakekohtainen substanssi, mk *

* Vuodet 1995-96 korjattu splittauksen suhteella

PÄÄJOHTAJAN KATSAUS

Vuosi 1997 oli Sammolle menestyksenkäs. Tulos parani edelleen tuntuvasti. Pörssikurssi ja yhtiön markkina-arvo kaksinkertaistuivat. Ryhmän henkivakuutusyhtiöiden kehitys oli erityisen hyvä. Vuoden aikana päätettiin myös merkittävästä rakennejärjestelystä, joka nostaa vahinkovakuutusyhtiöiden lisäksi henki- ja työeläkevakuutusyhtiöt markkinajohtajiksi Suomessa.

Taloukasvun jatkuminen yllättävänkin vahvana piti vakuutusyhtiöiden toimintaympäristön suotuisana. Sijoitustoiminnan tuottomahdollisuuksia paransi ennenkaikkea pörssi-osakkeiden hyvä kurssikehitys.

Toisaalta elinkeinoelämän ja liikenteen vilkastuminen heijastuivat myös vahinkokehitykseen, minkä vuoksi vahinkovakuutuksen vakuutustekninen tulos jäi alalla hieman odotuksia heikommaksi. Sijoitustoiminnan tulokset olivat taas vastaavasti paljon odotuksia paremmat.

Henkivakuutuksen viime vuosien voimakas kasvuvauhti pysähtyi ainakin väliaikaisesti kertomusvuonna. Erityisesti pankkien omistamien henkivakuutusyhtiöiden kehitys poikkesi edellisvuodesta. Alan maksutulo pieneni 5 prosenttia. Sammon henkivakuutusyhtiöt kuitenkin jatkoivat kasvu-uralla ja lisäsivät selvästi maksutuloaan ja markkinaosuuttaan.

Korkotaso pysyi koko vuoden matalana, vaikka valtio velkaantui suhdannetilanne huomioon ottaen yhä liian paljon. Inflaatiopaineita ei juurikaan esiintynyt, mikä osaltaan piti korot alhaalla.

Vakuutus- ja pankkitoiminnan valvonnan yhdistämisesitys sai ristiriitaisen vastaanoton. Esitys ei toteudukaan alkuperäisessä muodossa.

Valvontauudistuksissa on vakuutusalan kannalta keskeistä se, ettei luoda valvontarajoja vakuutusyhtiöiden eikä

edes vakuutusyhtiöryhmien sisälle. Yhtenäinen ja asiantunteva valvonta turvaa parhaiten järjestelmän toimivuuden.

Uusi Henki-Sampo ja Varma-Sampo

Edellinen suuri Sampo-ryhmää koskeva rakennejärjestely toteutettiin runsas neljä vuotta sitten. Vähän myöhemmin konserniin tuli yrityskaupalla myös Vahinko-Kansa.

Näillä järjestelyillä Sammosta tuli Suomen johtava vahinkovakuutus konserni. Muilta osin järjestely jäi kuitenkin puolitehden, sillä vastaavat toimet henki- ja työeläkevakuutuksessa eivät toteutuneet. Sampo toimi yhteistyössä Sampo-ryhmän henki- ja työeläkeyhtiöiden lisäksi ns. yhteistoimintayhtiöiden kanssa. Kilpaileva Fennia-ryhmä oli mukana myös yhteistoimintayhtiöissä eli Novassa ja Eläke-Varmassa.

Kertomusvuoden marraskuussa päästiin ratkaisuun, jolla nämä päällekkäisyydet puretaan ja muodostetaan taas yhtenäiset vakuutusyhtiöryhmät.

Henki-Sampo ja Nova yhdistyvät Sammon tytäryhtiöksi. Eläke-Varmassa ja Eläke-Sammossa olevista Sampo-konsernin asiakkaiden työeläkevakuutuskannoista muodostetaan uusi eläkeyhtiö, jonka nimeksi tulee Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Varma-Sampo.

Uusi Sampo-Varma -ryhmä on toimiva kokonaisuus, jossa synergiaetujen saaminen on entistä helpompaa. Sampo-konsernin yhteistyö yhden työeläkeyhtiön kanssa mahdollistaa paremman tehokkuuden kuin entinen kahden yhteistyökumppanin malli.

Varma-Sammosta tulee Suomen suurin työeläkeyhtiö. Sen markkinaosuus on noin 35 prosenttia eli sama kuin Sammon markkinaosuus vahinkovakuutuksessa. Sammon henkivakuutus nousee myös selväksi ykköseksi vastuuvälillä eli vakuutussäästöillä mitattuna. Vuonna 1997 Henki-Sammon, Novan ja Kalevan yhteinen maksutulokin oli jo alan suurin.

Liikevoitto parani edelleen

Sampo-konsernin liikevoitto nousi noin 50 prosentilla 921 miljoonaan markkaan. Osakekohtainen tulos kaksinkertaistui 8,32 markkaan.

Hyvän tuloksen syntymiseen vaikuttivat erityisesti ennätyksellinen sijoitustulos ja liikekulujen pieneneminen. Vakuutustekninen kate sen sijaan heikkeni lähinnä vastuuvälkatarkistusten takia. Ilman näitä kertaluontoisia kullisäyksiä vakuutustoiminnan tuloskin olisi parantunut.

Liikekulusuhteessa pääsimme jo tavoitetasoomme eli 19,5 prosenttiin. Luku on eurooppalaisella tasolla todella hyvä. Kykenimme kertomusvuonna hyödyntämään synergiaetujamme, johon aiemmin tehdyt rakennejärjestelymme ovat tähänneetkin.

Liikekulusuhdetavoitteen saavuttaminen etuajassa helpottaa myös suuria tietojärjestelmätöitä kuten markan vaihtuminen euroon, vuosi 2000 -muutokset ja Sampo 2000-projekti.

Olemme pysyneet myös yhdistetty kulusuhde -tavoiteuralalla, vaikka vahinkosuhte ei aivan odotusten mukaan ole alentunutkaan. Tavoitteen saavuttamiseksi on esim. moottoriajoneuvonvastuuvakuutuksessa tehty maksutasotarkistuksia. Olemme lisäksi kehittäneet ja ottaneet käyttöön myös yksityistalouksien vakuuttamisessa asiakasryhmäkohtaisen riskihinnoittelun.

Ulkomaisessa ensivakuutuksessa Sampo on laajentunut hallitusti ulkomaille lähinnä Itämeren alueelle ja Keski-Eurooppaan, jossa toimiva Sampo Industrial Insurance teki kertomusvuonna hyvän tuloksen. Ulkomainen ensivakuutus oli muiltakin osin kannattavaa.

Sammon ulkomaantoiminnan lähtökohtana on palvella asiakkaitaan itse tärkeimmillä markkina-alueilla. Lisäksi ulkomaisten yhteistyöyhtiöiden verkosto palvelee yritysasiakkaitamme 65 maassa. Sammon palveluverkko kattaa siis lähes koko teollistuneen maailman.

Kurssi ja vaihto ylös

Sammon osakkeen kurssinousu oli kertomusvuonna neljänneksi suurin Helsingin Pörssissä. Markkina-arvoltaan yhtiö oli kuudenneksi suurin vuoden lopussa.

Myös osakkeen pörssivaihto oli ennätysvilkasta. Tavoittelemamme likviditeetin paranemista auttoi lokakuussa toteutettu osakkeen splittaus. Sammon osake on noussut kymmenen vaihdetuimman osakkeen joukkoon pörssissä.

Splittauksen jälkeen kurssikin lähti nousuun ja osake saavutti nopeasti all time high -arvonsa yli 200 markkaa joulukuussa. Kurssinousuun tietenkin vaikuttivat olennaisemmin mm. yhtiön tuloskehitys ja rakennejärjestelyjen toteutuminen.

Tulevaisuuden haasteet

Sampo on koko vuosikymmenen määrätietoisesti kehittänyt rakenteitaan Euroopan yhdentymistä ja lisääntyvää kilpailua varten. Tavoitteenamme on ollut tehokkaasti toimiva yhtiökokonaisuus, jonka liikekulusuhde on Euroopan kärkitasoa.

Korkealle olemme pyrkineet myös vakavaraisuudessa, koska henkivakuu-

tuksen osuus koko vapaaehtoisesta vakuuttamisesta tulee edelleen selvästi nousemaan. Korkea vakavaraisuus on taas suomalaiselle henkivakuutusyhtiölle elinehto.

On selvää, että tietotekniikan hallinta ja hyväksikäyttö ovat ensi vuosituonnilla nykyistäkin keskeisempiä vakuutusyhtiön menestymisedellytyksiä.

Varautuakseen tulevaisuuden tietotekniikka- ja haasteisiin Sampo perusti yhdessä Euroopan suurimpaan tietotekniikka-alan konsulttiyritykseen kuuluvan Cap Geminin kanssa uuden yhtiön.

Capsam Consultingin alkuvaiheen tärkein tehtävä on jatkaa Yksityis-Sammon tietojärjestelmien kehitystyötä osana Sampo 2000 -projektia.

Kaikki kehitysprojektit vaativat onnistuakseen myös henkilöstöltä kykyä ottaa vastaan ja hyödyntää uusia työvälineitä. Luotan, että sampolaisten oppimiskyky ja -halu riittävät yhtä hyvin

tulevaisuudessa kuin tähänkin asti. Kiitän koko henkilöstöä hyvästä vuodesta. Konkreettiset kiitokset tulevat myös yhtiön hallitukselta, joka esittää kevään 1998 yhtiökokoukselle optiolainan tarjoamista koko henkilöstölle.

Lupasin katsauksessani vuosi sitten asiakkaillemme, että pysymme tulevaisuudessakin eturivissä kehittämässä toimintaamme. Näin yritimme tehdä vuonna 1997 laajalla rintamalla. Ja työ jatkuu. Kiitän kaikkia asiakkaitamme yhteistyöstä.

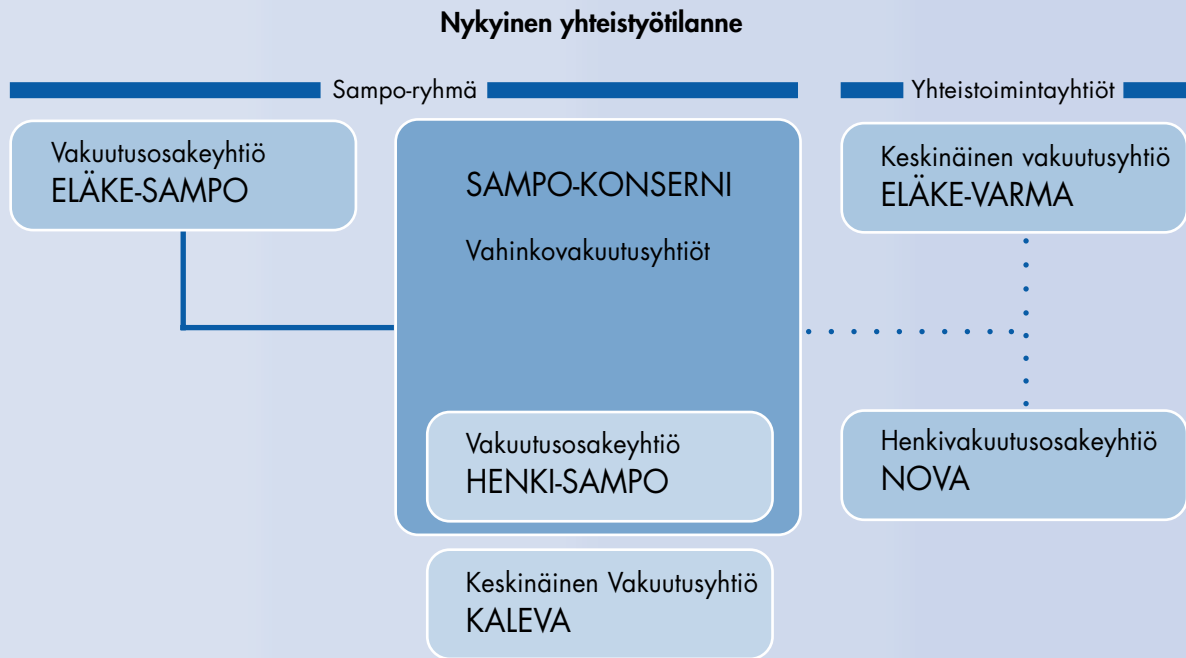
Samoin jatkuu Sammon kehittäminen sijoituskohteena. Pyrimme olemaan osakkeenomistajiemme luottamuksen arvoinen. ☐

Maaliskuussa 1998

Jouko K Leskinen

HENKI- JA TYÖELÄKEVAKUUTUSYHTIÖIDEN RAKENNEJÄRJESTELY

Sampo-ryhmä ja sen yhteistoimintayhtiöt Eläke-Varma ja Nova sekä Yrittäjien Fennia toteuttavat 1998 rakennejärjestelyn, jonka tuloksena vakuutusyhtiöryhmät selkiytyvät. Rakennejärjestely koskee henkivakuutusyhtiöitä ja työeläkeyhtiöitä.

Mukana olevien vakuutusyhtiöiden hallitukset sopivat järjestelystä 6.11.1997. Ratkaisu oli jatkoa vuonna 1992 päätetylle rakennejärjestelylle, jonka seurauksena Sammosta tuli Suomen suurin vahinkovakuutus konserni.

Sampo-konsernin kannalta yhteistyötilanne ei kuitenkaan ollut tyydyttävä, koska vahinkokonserni toimi yhteistyössä paitsi Sampo-ryhmän henki- ja työeläkevakuutusyhtiöiden myös yhteistoimintayhtiöiden kanssa. Viime mainittujen kanssa toimi myös kilpaileva vahinkoyhtiö Yrittäjien Fennia, joka omisti neljänneksen Novan osakepääomasta ja puolet Eläke-Varman takuupääomasta.

Marraskuun ratkaisu erottaa kilpailijat omiin ryhmiinsä.

Nova Sampo-konserniin

Henkivakuutusjärjestelyn olennaisin osa on Sammon tytäryhtiön Vakuutusosakeyhtiö Henki-Sammon ja Henkivakuutusosakeyhtiö Novan yhdistyminen. Uusi yhtiö on myös Sammon konserniyhtiö ja sen nimeksi tulee Henki-Sampo.

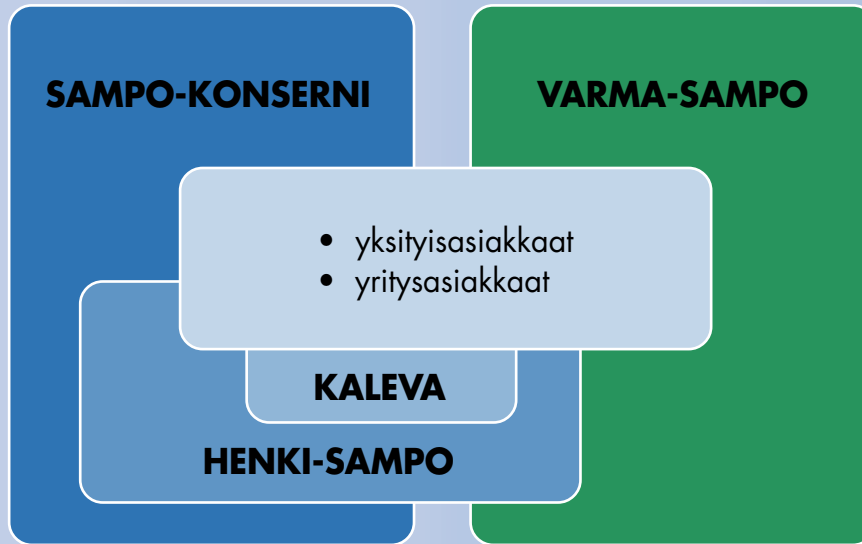
Sampo ostaa Yrittäjien Fennian omistaman neljänneksen Novan osakeista 200 miljoonalla markalla. Tavoitteena on, että Novan ja Henki-Sammon fuusio tulee voimaan vuodenvaihteessa 1998/1999. Fuusion jälkeen Sampo-konserniin kuuluvat yhtiöt omistavat Henki-Sammosta 60,0 prosenttia, ryhmän uusi työeläkeyhtiö Varma-Sampo 35,2 prosenttia ja Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva 4,8 prosenttia.

Novan ja Henki-Sammon yhteinen maksutulo oli 1997 noin 2,2 miljardia

markkaa ja taseiden loppusummat noin 15 miljardia markkaa. Yrittäjien Fennia perustaa oman Henki-Fennian, jonne Novassa olevat Yrittäjien Fennian asiakkaat voivat siirtyä. Näiden asiakkaiden osuus Novan maksutulosta on noin 0,1 miljardia ja taseesta 0,7 miljardia markkaa.

Sopijapuolet ehdottavat, että uuden Henki-Sammon toimitusjohtajaksi nimitetään Novan nykyinen toimitusjohtaja Kari Stadigh sekä hänen sijaiskseen ja varatoimitusjohtajaksi Henki-Sammon nykyinen toimitusjohtaja Matti Rantanen, joka jatkaa myös Kalevan toimitusjohtajana. Henkivakuutuksen rakennejärjestely ei koske Kalevan liiketoimintaa, vaan yhtiö jatkaa vanhan kannan aktiivista hoitoa sekä palkansaaja- ja toimihenkilöjärjestöjen ryhmähenkivakuuttajana.

Sampo-Varma -ryhmä

Varma-Sampo ryhmän työeläkeyhtiöksi

Sampo-konsernin asiakkaiden lakisääteiset työeläkevakuutukset keskittyvät Eläke-Sampoon, jonka nimeksi tulee Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Varma-Sampo. Sampo-konserni tulee omistamaan yhtiön takuupääoman, jonka äänimäärä on 2,5 prosenttia kaikista äänistä.

Eläke-Varmasta siirtyy Varma-Sampoon noin 70 prosenttia vakuutetuista työsuhteista eli pääsääntöisesti niiden asiakkaiden työeläkevakuutukset, joiden lakisääteinen tapaturmavakuutus on Sampo-konsernissa. Loppuosa Eläke-Varman kannasta jää Fennia-ryhmän Eläke-Fenniaan. Vakuutuskannan luovutukset toteutetaan suunnitelman mukaan 1.7.1998.

Varma-Sammon vakuutusmaksutulo nousee noin 11,5 miljardiin ja vastuuvälkä 70 miljardiin markkaan. Eläke-Fennian vastaavat luvut tulevat olemaan

noin 2,4 ja noin 15 miljardia markkaa.

Yhtiöiden hallitukset suosittelevat, että Varma-Sammon toimitusjohtajaksi nimitetään Eläke-Varman nykyinen toimitusjohtaja Paavo Pitkänen sekä hänen sijaisekseen ja yhtiön varatoimitusjohtajaksi Eläke-Sammon nykyinen toimitusjohtaja Markku Hyvärinen.

Edellä mainitut rakennejärjestelyt vaativat vielä ennen toteutumistaan asianomaisten hallintoelinten ja viranomaistahojen hyväksymisen.

Uusi tilanne

Järjestelyt selkeyttävät olennaisesti Sammon toimintaa. Vahvistunut Henki-Sampo on tytäryhtiönä osa pörssinotettua Sampoa. Kaleva ei keskinäisenä yhtiönä kuulu konserniin, mutta toimii organisatorisesti kiinteässä yhteistyössä Henki-Sammon kanssa.

Novan mukaantulo nostaa Sammon henkivakuutuksen Suomen selvästi suu-

rimmaksi vastuuvälällä eli vakuutus-säästöillä mitattuna. Myös maksutulolla mitattuna Sampo oli uudessa kokoonpanossa Suomen johtava henkivakuutaja 1997. Henki-Sammon, Kalevan ja Novan yhteinen ensivakuutusmaksutulo kasvoi noin 10 prosenttia, kun koko alan maksutulo pieneni ennakkotietojen mukaan noin 5 prosenttia.

Rakennejärjestelyjen jälkeen myös ryhmän työeläkeyhtiö Varma-Sampo on Suomen suurin työeläkeyhtiö 35 prosentin markkinaosuudella. Se on samaa luokkaa kuin Sammon vahinkoyhtiöiden markkinaosuus. Yhteinen asiakaskanta antaa Sammon kenttäorganisaatiolle, joka hoitaa Sampo-Varma -ryhmässä vahinko-, henki- ja työeläkeyhtiönkin asiakasyhteyksiä, edellytykset tehokkaaseen toimintaan. ☒

SAMMON YMPÄRISTÖTOIMINTA

Sampo-konsernin johtoryhmä hyväksyi tammikuussa 1997 Sammolle ympäristöpolitiikan. Siinä korostetaan kestävästä kehityksen periaatteiden ottamista huomioon vakuutus- ja vahingontorjuntapalveluissa, korvaustoiminnassa, varallisuuden hoitamisessa sekä sisäisessä toiminnassa.

Vastuu ympäristöpolitiikan toteuttamisesta on liiketoiminta- ja palveluyksiköillä. Työtä koordinoi johtoryhmän nimittämä ympäristöpolitiikan ohjausryhmä, johon kuuluvat keskeisten liiketoimintayksiköiden, logististen palvelujen ja sijoitusyksikön edustajat.

Kansainvälinen ympäristösitoumus

Sampo-ryhmä allekirjoitti marraskuussa 1997 ensimmäisenä suomalaisena vakuutusyhtiönä kansainvälisen Vakuutusalan ympäristösitoumuksen, jonka YK:n ympäristöjärjestö UNEP (United Nations Environment Programme) on laatinut yhdessä vakuutusyhtiöiden kanssa. Sopimuksen oli tuolloin allekirjoittanut 72 vakuutusyhtiötä 26 eri maasta.

Ympäristövahingot, riskienhallinta ja vakuutukset

Kuten muitakin vahinkoja voidaan ympäristövahinkoja hallita perinteisen riskienhallinnan menetelmin. Teollisuusvakuutus laati viime vuonna yhdessä Neste Oy:n kanssa tähän tarkoitukseen

julkaisun ”Ympäristö ja turvallisuus – työkaluja yrityksen riskienhallintaan”. Kansiossa on kaksi osaa: ympäristöriskien kartoitus sekä Nesteen käyttämään järjestelmään perustuvat EHS-tarkastuspöytäkirjat (EHS = Environment, Health, Safety eli ympäristö, terveys ja turvallisuus).

Vuoden 1997 marraskuussa Sampo-ryhmä järjesti asiakkailleen Helsingissä ympäristöriskien iltapäivän, jossa esiintyi sekä yritysten edustajia että Sammon omia asiantuntijoita. Ohjelmassa kuultiin kokemuksia ”Ympäristö- ja turvallisuus” -kansion työkalujen soveltamisesta käytäntöön, käsiteltiin tapahtuneita ympäristövahinkoja sekä saatiin ajankohtaista tietoa ympäristövahinkojen vakuuttamisesta.

Ympäristöriskejä voidaan hallita myös vakuuttamalla. Keskeisiä näiden riskien kannalta ovat yrityksen toimintavastuuvakuutus sekä ympäristövastuuvakuutus. Lisäksi Suomeen tulee vuoden 1999 alusta pakollinen ympäristövahinkovakuutus, jota koskeva laki annettiin tammikuussa 1998. Yritysten, joiden toimintaan liittyy olennainen ympäristövahingon vaara, on otettava ympäristövahinkovakuutus. Laki koskee tapauksia, joissa korvausvelvollista eli vahingon aiheuttajaa ei ole saatu selville tai tältä ei saada perityksi korvausta. Vakuutuksia myöntävät perustettavaan

Ympäristövahinkokeskukseen kuuluvat vakuutusyhtiöt.

Sisäinen ympäristötoiminta

Turun toimipaikoissa ja Salon konttorissa toteutettiin tammi-syyskuussa 1997 pilottiprojekti, jonka tehtävänä oli suunnitella ja käynnistää ympäristökäyttäytymisen jatkuvaan parantamiseen tähtäävä toimintamalli. Projektissa kartoitettiin oman sisäisen toiminnan ympäristövaikutuksia ja asetettiin tavoitteet mm. paperin ja pahvin lajittelun ja keräyksen tehostamiseksi, metalli- ja lasijätteen keräyksen järjestämiseksi sekä juoma-automattien käytöstä syntyvän muovijätteen määrän vähentämiseksi.

Logististen palvelujen pilottiprojektia hyödynnetään, kun Sammon ympäristötoimintaa kehitetään muissa toimipaikoissa. Seuraavana vuorossa ovat Helsingin Lauttasaaren toimipaikat. Vuonna 1997 ympäristöohjelman piirissä oli 1 070 henkilöä ja kuluvana vuonna se kattaa jo yli 1 600 sampolaista.

Ympäristöpolitiikan mukaisesti Sammossa on käynnistetty lukujen kerääminen ympäristötasetta varten. Taseeseen kerätään ensi vaiheessa tiedot konttoripaperin kulutusmääristä sekä lämpö- ja sähköenergian ja veden kulutuksesta Turun, Helsingin, Tampereen ja Oulun toimitiloissa. Näillä paikkakunnilla työkentelee yli 2 200 sampolaista. ☒

TILINPÄÄTÖS

10	Vakuutusosakeyhtiö Sammon toimintakertomus
21–23	Konsernituloslaskelma
24–25	Konsernitase
26–27	Emoyhtiön tuloslaskelma
28–29	Emoyhtiön tase
30	Liikepääomavirtalaskelma

Tilinpäätöksen liitetiedot

31–34	Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet
35–36	Tunnuslukujen laskentakaavat
37–38	Sampo-konsernin tunnusluvut
39–67	Erittelyt
68	Tilintarkastuskertomus
69	Hallintoneuvoston lausunto
70	Hallintoneuvosto
71	Hallitus
72	Tilintarkastajat

Sivut 10–67 sisältävät tilinpäätöksen esitettyinä tuhansina markkoina. Virallinen tilinpäätös on nähtävissä Sammon pääkonttorissa Turussa, Yliopistonkatu 27.

VAKUUTUSOSAKEYHTIÖ SAMMON TOIMINTAKERTOMUS

Sampo-konsernin liikevoitto nousi 921 miljoonaan markkaan, josta vahinkovakuutuksen osuus oli 795 miljoonaa markkaa (619 Mmk vuonna 1996). Henkivakuutuksen liikevoitto oli 126 miljoonaa markkaa. Osakekohtainen tulos kaksinkertaistui 8,32 markkaan (4,23 mk).

Vahinkovakuutuksen vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta heikkeni -542 miljoonaan markkaan (-505 Mmk). Arvioidun eliniän pidentymisen vuoksi korvausvastuuseen on varattu 105 miljoonaa markkaa lakisääteisen tapaturmavakuutuksen ja moottoriajoneuvonvastuun eläkkeisiin. Vastuuelkatarkistus on katettu tasoitusmäärän muutoksella, joten se ei vaikuta konsernin tulokseen, mutta heikentää korvauskulujen lisäyksenä vahinkosuhdetta ja tasoittamatonta vakuutusteknistä katetta. Valuuttakurssien muutokset, erityisesti dollarin ja punnan vahvistuminen noin 15 prosentilla, kasvativat korvauskuluja 229 miljoonaa markkaa (108 Mmk). Koska vastuuelka suojataan vastaavissa valuutoissa olevilla sijoituksilla, kirjattiin sijoitustoiminnan tuottoihin 198 miljoonan markan (94 Mmk) kurssivoitot.

Vahinkovakuutuksen liikekulut olivat 783 miljoonaa markkaa (844 Mmk). Liikekuluja laski muun muassa nettomääräisten jälleenvakuutuspalkkioiden kasvu. Liikekulusuhde parani 19,5 prosenttiin (21,9 %). Yhdistetty kulusuhde pysyi lähes edellisvuoden tasolla 113,5 prosentissa (113,1 %) huolimatta vastuuelkatarkistuksista ja merkittävistä valuuttakurssimuutoksista.

Sijoitustoiminnan nettotuotto oli yhteensä 1 595 miljoonaa markkaa, josta vahinkovakuutuksen osuus oli 1 274 miljoonaa markkaa (1 159 Mmk) ja henkivakuutuksen 321 miljoonaa markkaa.

Konsernin vakavaraisuus vahvistui. Luokituslaitos Standard & Poor's antoi luokitusta hakeneille Sammolle sekä Sampo-konsernin suurasiakaspalvelun yhtiöille Teollisuusvakuutukselle, Otsolle ja Sampo Industrial Insurancelle vakava-

Sammon hallitus 1997. Vasemmalta Vesa Vainio, Kari O. Sohlberg, varapuheenjohtaja, Georg Ehrnrooth, Jukka Härmälä, puheenjohtaja, Ari Heiniö, Jouko K. Leskinen ja Thor Björn Lundqvist.

raisuutta ja maksukykyä arvioivan Claims Paying Ability -luokituksen A-, joka edustaa hyvää vakavaraisuutta.

Vakavaraisuuspääoma oli 10 004 miljoonaa markkaa (7 696 Mmk). Tasoitusmäärä karttui 79 miljoonalla markalla, vaikka eliniän pidentymiseen liittyvän vastuuelkatarkistuksen ja yhteistakuuerän kattamiseen käytettiin 174 miljoonaa markkaa. Sijoitusten arvostuserot olivat vahinkovakuutuksessa 4 846 miljoonaa markkaa (3 460 Mmk) ja henkivakuutuksessa 443 miljoonaa markkaa. Osakekohtainen substanssiarvo parani 145,54 markkaan (115,64 mk). Henkivakuutuksen arvostuseroja ei ole otettu huomioon substanssiarvon laskennassa, koska tarkentuvien vakavaraisuussäännösten sekä Henki-Sammon ja Novan fuusion vuoksi konsernissa ei ole tehty lopullista päätöstä kohtuusperiaatteen soveltamisen yksityiskohdista.

Emoyhtiö Sammon tilikauden voitto oli 210 miljoonaa markkaa (179 Mmk), ensivakuutuksen maksutulo

1 641 miljoonaa markkaa (1 544 Mmk) ja korvauskulut 1 392 miljoonaa markkaa (1 202 Mmk). Emoyhtiön liikekulut laskivat 423 miljoonaan markkaan (429 Mmk) ja yhdistetty kulusuhde nousi 116,3 prosenttiin (111,9 %) pääosin vastuuelkatarkistusten vuoksi. Sijoitustoiminnan nettotuotto kasvoi 573 miljoonaan markkaan (502 Mmk). Emoyhtiön vakavaraisuus vahvistui edelleen. Vakavaraisuuspääoma oli 8 252 miljoonaa markkaa (6 963 Mmk).

KONSERNIN RAKENNE

Sammon konsernitilinpäätökseen sisältyivät 31.12.1997 emoyhtiö Vakuutusosakeyhtiö Sammon lisäksi tytäryhtiöt Teollisuusvakuutus Oy, Vakuutusosakeyhtiö Yritys-Sampo, Keskeytysvakuutusosakeyhtiö Otso, Suomen Vakuutus Osakeyhtiö, Sampo Holdings (UK) Limited ja Vakuutusosakeyhtiö Henki-Sampo kukin alakonserneineen sekä

Vakuutusosakeyhtiö ST International, Riskienhallinta Oy, Capsam Consulting Oy ja 16 Sammon omistamaa asunto- ja kiinteistöyhtiötä sekä 7 osakkuusyhtiötä.

Henki-Sammon toiminta käynnistyi 1.1.1997, jolloin yhtiö aloitti henki- ja eläkevakuutusten myynnin. Henki-Sampoon siirrettiin Keskinäisen Vakuutusyhtiön Kalevan eläkevakuutusliiketoiminta vastuuvälältään 2 639 miljoonaa markkaa ja Teollisuusvakuutuksen ulkomainen henkilälleenvakuutus toiminta vastuuvälältään 269 miljoonaa markkaa sekä näitä vastaavat kateomaisuudet. Yhtiön omistavat Sampo 50,5 prosenttia, Teollisuusvakuutus 30 prosenttia ja Kaleva 19,5 prosenttia.

Vakuutusosakeyhtiö Sampo ja Cap Gemini Oy perustivat yhteisen tietotekniikkayhtiön Capsam Consulting Oy:n, joka toimittaa Sammolle tietotekniikan kehitys- ja ylläpitopalveluja. Sampo omistaa uuden yhtiön osakkeista 40 prosenttia ja Cap Gemini 60 prosenttia. Äänivallasta Sampo omistaa 60 prosenttia, joten Capsam Consulting on Sammon tytäryhtiö. Yhtiö aloitti toimintansa joulukuussa 1997.

Suomen Vakuutus, Suomen valtio ja saksalainen, Allianz-ryhmään kuuluva luottovakuutusyhtiö Hermes Kreditversicherungs-AG ovat joulukuussa 1997 hakeneet toimilupaa yhteisen luottovakuutusyhtiön, Suomen Luottovakuutus Oy:n toiminnan aloittamiseksi. Yhtiöstä tulee konsernin osakkuusyhtiö. Toiminnan aloittaminen vaatii EU:n kilpailuviranomaisten hyväksymisen.

MUUTOS HALLITUKSEN KOKOONPANOON

Sammon hallintoneuvosto valitsi joulukuussa 1997 konsernijohtaja Christoffer Taxellin yhtiön hallituksen jäseneksi vuoden 1998 alusta lukien eroa pyytäneen pääjohtaja Vesa Vainion jäljellä olevaksi toimikaudeksi eli vuoden 1999 loppuun. Taxell erosi samalla Sammon hallintoneuvostosta.

Taulukko 1. Konsernin tulosanalyysi

Mmk	1997	1996
VAHINKOVAKUUTUS		
Vakuutusmaksutuotot	4 017	3 862
Korvauskulut	-3 776	-3 523
Liikekulut	-783	-844
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta	-542	-505
Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut	1 275	1 159
Muut tuotot ja kulut	-59	-61
Osuus osakkuusyritysten voitoista	121	26
Liikevoitto	795	619
Tasoitusmäärän muutos	-145	-252
Sijoitusten arvonorotukset ja niiden oikaisut	-1	0
Vahinkovakuutuksen voitto ennen satunnaisia eriä, varauksia ja veroja	650	367
HENKIVAKUUTUS		
Vakuutusmaksutulo	1 127	
Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonorotukset ja niiden oikaisut	321	
Maksetut korvaukset	-174	
Vastuuvälän muutos ennen lisäetuja ja tasoitusmäärän muutosta	-1 051	
Liikekulut	-96	
Vakuutustekninen tulos ennen lisäetuja ja tasoitusmäärän muutosta	126	
Muut tuotot ja kulut	0	
Liikevoitto	126	
Tasoitusmäärän muutos	-3	
Lisäedut	-85	
Henkivakuutuksen voitto ennen satunnaisia eriä, varauksia ja veroja	38	
Satunnaiset tuotot	166	3
Satunnaiset kulut	-191	-5
Voitto ennen varauksia ja veroja	662	365
Verot	-169	-111
Vähemmistöosuus	-5	0
Konsernin voitto tilikaudelta	487	255

VALUUTTAKURSSIEN VAIKUTUS VAHINKOVAKUUTUKSESSA

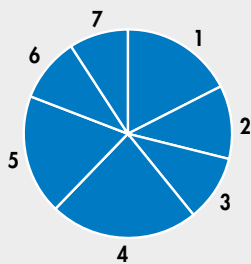
Vakuutustekninen kate	-229	-108
Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut	198	94
Tulosvaikutus yhteensä	-32	-14
Arvostuserojen muutos	57	31
Kokonaisvaikutus	25	16

Taulukko 2. Konsernin vakavaraisuus

Mmk	Konserni 1997	Vahinko 1997	Henki* 1997	1996
Oma pääoma ehdotetun voitonjaon jälkeen	3 821	3 674	147	3 480
Sijoitusten arvostuserot	5 289	4 846	443	3 460
Aineettomat hyödykkeet	-650	-639	-11	-666
Laskennallinen verovelka	48	46	2	58
Toimintapääoma	8 507	7 926	581	6 332
Tasoitusmäärä	1 441	1 438	3	1 362
Vähemmistöosuus	55	3	52	2
Vakavaraisuuspääoma	10 004	9 368	636	7 696

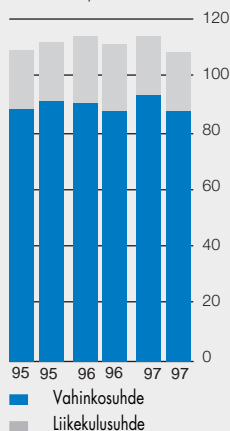
* Henkivakuutuksen toimintapääoma on laskettu vähemmistöosuuden erottamisen jälkeen ja poikkeaa siten Henki-Sammon toimintapääomalaskelmasta.

Ensivakuutuksen maksutulon jakauma, %
(Yhteensä 5 416 Mmk)

1	Lakisääteinen tapaturmavakuutus	18 %
2	Moottoriajoneuvonvastuu	11 %
3	Maa-ajoneuvot	10 %
4	Palo- ja muu omaisuusvahinko	23 %
5	Muu vahinkoensivakuutus	18 %
6	Henkivakuutus	10 %
7	Vapaaehtoinen eläkevakuutus	9 %

Yhdistetty kulusuhde, %
(Vaihtuvin ja kiintein valuuttakurssein
laskettuna)

Vasen pylväs vaihtuvin kurssein, oikea pylväs kiintein kurssein laskettuna.

VAKUUTUSTOIMINTA

Konsernin kokonaisvakuutusmaksutulo oli 5 784 miljoonaa markkaa, josta vahinkovakuutuksen osuus oli 4 648 miljoonaa markkaa (4 495 Mmk) ja henkivakuutuksen osuus 1 136 miljoonaa markkaa.

Vahinkovakuutus

Kotimainen ensivakuutusmaksutulo kasvoi 4,2 prosenttia ja oli 4 004 miljoonaa markkaa. Merkittävistä vakuutusluokkaryhmistä nousi voimakkaimmin moottoriajoneuvonvastuun maksutulo toteutettujen hinnantarkistusten ansiosta. Konsernin markkinaosuus laski ennakkotietojen mukaan 35,0 prosenttiin (35,6 %).

Luottotappiot pienenivät 28,1 prosenttia ja olivat 19 miljoonaa markkaa. Luottotappioiden osuus ensivakuutusmaksutulosta jäi alle puolen prosentin.

Koko ensivakuutuksen kannattavuus pysyi lähes ennallaan ja yhdistetty kulusuhde oli 106,9 prosenttia (106,3 %). Palo- ja muun omaisuusvahinkovakuutuksen kannattavuus parani selvästi. Maa-ajoneuvovakuutusten yhdistetty kulusuhde aleni hieman. Vastuuelvokartistikukset rasittivat lakisääteisen tapaturmavakuutuksen ja moottoriajoneuvonvastuun kannattavuutta, joka heikentyi kummassakin luokkaryhmässä. Suurvahinkojen määrässä ei tapahtunut merkittäviä muutoksia. Konsernille tuli yhdeksän yli 10 miljoonan markan korvausvaadetta.

Lakisääteisten vahinkovakuutusten takuujärjestelmään liittyvien lakimuu-
tosten mukaisesti on vakuutus tekniseen
vastuuelkaan varattu yhteistakuuerä.
Erällä turvataan lakien mukaiset korva-
ukset jonkin vakuutusyhtiön joutuessa
selvitystilaan tai konkurssiin. Yhteis-
takuuerä on kolme prosenttia lakisäätei-
sen tapaturmavakuutuksen ja moottori-
ajoneuvonvastuuvakuutuksen brutto-
vastuuelasta ilman tasoitusmäärää.
Nämä erät ovat Sampo-konsernissa yh-
teensä 166 miljoonaa markkaa. Yhteis-
takuuerä on rahoitettu vakuutusmaksu-

tulolla, 46 miljoonaa markkaa, vakuutusyhtiöiden yhteisesti vastattavilla korvauksilla, 51 miljoonaa markkaa ja tasoitust määrän muutoksella, 69 miljoonaa markkaa. Tuloslaskelmassa varauksen vaikutus on kirjattu satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin, joten yhteistakuuerä ei vaikuta konsernin tunnuslukuihin.

Ulkomaista ensivakuutusmaksutuloa kertyi 369 miljoonaa markkaa (207 Mmk) pääosin Sampo Industrial Insurancesta, jonka yhdistetty kulusuhde parani 93,2 prosenttiin (143,0 %). Yhtiö sisältyi vertailuvuoden lukuihin 1.4.1996 alkaen.

Konsernin vahinkojälleenvakuutuksen maksutulo oli 247 miljoonaa markkaa (346 Mmk). Sampo Industrial Insurance toimi vertailuvuodesta poiketen koko kertomusvuoden konserniyhtiönä, jolloin yhtiöltä konserniin tullut jälleenvakuutusmaksutulo eliminoitui.

Run-off-toiminta

Punnan ja dollarin voimakas vahvistuminen vaikutti merkittävästi konsernin run-off-yhtiöiden, Patrian, ST Internationalin ja Lontoossa toimivan Lakewoodin vakuutusteknisiin tuloksiin ja sijoitustoiminnan tuottoihin. Vanhan jälleenvakuutuksen konsernille aiheuttama vakuutustekninen tappio ennen tasoitust määrän muutosta oli -230 miljoonaa markkaa (-230 Mmk). Vaihtuvin kurssien laskettuna bruttokorvausvastuu laski hieman ja oli 1 588 miljoonaa markkaa (1 622 Mmk). Kiintein kurssien laskettuna se olisi pienentynyt 265 miljoonaa markkaa.

Sijoitustoiminnan tuottojen valuuttakurssivoitot kompensoivat vakuutusliikkeen kurssitappiot, kun sijoitukset tehdään pääosin korvausvastuuta vastaaviin valuuttoihin.

Sammon ja ST Internationalin sekä Teollisuusvakuutuksen ja Patrian väliset stop loss -jälleenvakuutus sopimukset katkaistiin vuoden 1997 aikana. Tämän jälkeen kummallakaan yhtiöllä ei enää ole emoyhtiön antamaa jälleenvakuutus suojaa.

Henkivakuutus

Ennakkotietojen mukaan henkivakuutuksen maksutulo kääntyi Suomessa laskuun vuodesta 1994 jatkuneen voimakkaan kasvun jälkeen. Sampo-ryhmän henkivakuutusyhtiöiden Henki-Sammon ja Kalevan yhteenlaskettu ensi-

vakuutusmaksutulo nousi kuitenkin 8,6 prosenttia ja oli 1 857 miljoonaa markkaa (1 709 Mmk). Yhtiöiden yhteinen markkinaosuus kasvoi ennakkotietojen mukaan 16,5 prosenttiin (14,4 %). Konsernin osakkuusyritys Nova mukaan luki ennen markkinaosuus oli 26,1 prosenttia.

Taulukko 3. Vahinkovakuutuksen vakuutusluokkaryhmäkohtainen tulos

Sarakkeet: 1 = Kokonaisvakuutusmaksutulo ennen luottotappioita ja jälleenvakuuttajien osuutta
2 = Vakuutusmaksutuotot
3 = Korvauskulut
4 = Liikekulut
5 = Vakuutustekninen kate ennen tasoitust määrän muutosta
6 = Yhdistetty kulusuhde, %

Mmk	1	2	3	4	5	6
Ensivakuutus						
Lakisääteinen tapaturma						
1997	948	943	-933	-67	-57	106,1
1996	912	904	-837	-66	1	99,9
Moottoriajoneuvonvastuu						
1997	618	577	-697	-119	-238	141,3
1996	546	525	-572	-121	-168	132,1
Maa-ajoneuvot						
1997	561	544	-417	-124	3	99,4
1996	528	511	-389	-123	0	100,0
Palo- ja muu omaisuusvahinko						
1997	1 248	996	-756	-242	-3	100,3
1996	1 120	916	-758	-221	-63	106,9
Muu ensivakuutus						
1997	999	775	-591	-152	32	95,9
1996	943	715	-561	-147	7	99,0
Ensivakuutus yhteensä						
1997	4 373	3 835	-3 394	-704	-263	106,9
1996	4 049	3 571	-3 117	-678	-224	106,3
Jälleenvakuutus						
1997	274	181	-382	-78	-279	254,1
1996	446	291	-406	-166	-282	196,9
Yhteensä						
1997	4 648	4 017	-3 776	-783	-542	113,5
1996	4 495	3 862	-3 523	-844	-505	113,1

*) Arvioidusta eliniän pidentymisestä aiheutunut korvausvastuun vahvistaminen heikensi vuonna 1997 ensivakuutuksen tasoittamatonta vakuutusteknisestä katetta yhteensä 105 miljoonaa markkaa, josta lakisääteisen tapaturmavakuutuksen osuus oli 70 miljoonaa markkaa ja moottoriajoneuvonvastuun 36 miljoonaa markkaa. Kokonaisvaikutus yhdistettyyn kulusuhteeseen oli 2,6 prosenttiyksikköä.

Taulukko 4. Konsernin sijoitustoiminnan tuotot ja kulut

Mmk	Konserni 1997	Vahinko 1997	Henki 1997	1996
Korot	489	369	119	403
Osingot	316	274	42	211
Kiinteistöjen tuotot	262	210	52	231
Myyntivoitot	681	490	192	381
Palautuneet arvonalennukset	84	80	4	226
Kurssivoitot	230	201	29	132
Muut tuotot	34	34	0	38
Sijoitustoiminnan tuotot	2 097	1 658	439	1 622
Korkokulut	-26	-24	-2	-33
Kiinteistöjen kulut	-111	-98	-13	-121
Sijoitustoiminnan liikekulut ja poistot	-32	-28	-4	-26
Rakennusten suunnitelman mukaiset poistot	-94	-84	-10	-76
Myyntitappiot	-4	-3	0	-5
Arvonalennukset	-153	-115	-38	-101
Kurssitappiot	-55	-3	-51	-38
Muut kulut	-29	-27	-2	-62
Sijoitustoiminnan kulut	-504	-383	-121	-463
Sijoitusten arvonkorotukset ja niiden oikaisut	2	-1	3	0
SIJOITUSTOIMINNAN NETTOTUOTTO	1 595	1 274	321	1 159

Henki-Sammon ensivakuutusmaksutulo oli 1 042 miljoonaa markkaa, josta kertamaksujen osuus oli 551 miljoonaa markkaa eli 53 prosenttia. Yksilöllisen henkivakuutuksen maksutuloa kertyi 547 miljoonaa markkaa ja yksilöllisen eläkevakuutuksen 465 miljoonaa markkaa. Sijoitussidonnaisten vakuutusten maksutulo oli 36 miljoonaa markkaa ja henkijälleenvakuutuksen maksutulo 94 miljoonaa markkaa.

Henki-Sammon korvauskulut olivat 234 miljoonaa markkaa, josta takaisin-

ostojen osuus oli 34 miljoonaa markkaa. Vakuutusmaksuvastuu karttui 1 079 miljoonalla markalla ja oli yhteensä 3 503 miljoonaa markkaa. Vastuun muutoksesta 58 miljoonaa markkaa käytettiin vakuutussäästöjen uusiin lisäetuihin. Henki- ja eläkevakuutuksen vakuutussäästöille annettiin 4,5 prosentin laskuperustekorona lisäksi keskimäärin 2,2 prosentin indeksi- eli asiakashyvitys.

SIJOITUSTOIMINTA

Sampo-konsernin sijoitustoiminnan nettotuotto oli 1 595 miljoonaa markkaa, josta vahinkovakuutuksen osuus oli 1 274 miljoonaa markkaa (1 159 Mmk) ja henkivakuutuksen osuus 321 miljoonaa markkaa. Korkotuottoja kertyi nettomääräisesti 463 miljoonaa markkaa ja kiinteistötuottoja 151 miljoonaa markkaa. Rakennetun kiinteistökannan potentiaalinen nettotuottoaste oli vahinkokonsernissa 6,0 prosenttia (6,0 %), henkikonsernissa 8,4 prosenttia ja koko konsernissa 6,3 prosenttia.

Osinkotuotot nousivat edelleen yhtiöiden parantuneiden tulosten ansiosta ja olivat yhtiöveron hyvityksineen 316 miljoonaa markkaa.

Myyntivoittoja realisoitui 678 miljoonaa markkaa netto erityisesti Nokian, Orionin ja UPM-Kymmenen osakkeista. Arvonalennuksia palautui 84 miljoonaa markkaa lähinnä Meritan osakkeista.

Arvonalennuksia tehtiin 153 miljoonaa markkaa, josta osakkeisiin kohdistui 129 miljoonaa markkaa.

Valuuttakurssivoittoja tuloutui sijoitustoiminnasta nettomääräisesti 176 miljoonaa markkaa Suomen markan kurssin heikettyä USA:n dollaria ja punttaa vastaan. Lisäksi sijoitusten arvostuseroihin sisältyvät realisoitumattomat kurssivoitot kasvoivat 85 miljoonaa markkaa ja olivat 119 miljoonaa markkaa.

Sijoitusten käypä arvo 31.12.1997 oli 22,9 miljardia markkaa, josta osakesijoitusten osuus oli 48,2 prosenttia, korkosijoitusten 31,1 prosenttia ja kiinteistöjen 20,7 prosenttia. Ulkomaisia sijoituksia oli kokonaiskannasta 20 prosenttia. Käypien arvojen ja kirjanpitoarvojen välinen arvostusero nousi vahinkovakuutuksessa 4 846 miljoonaa markkaan (3 460 Mmk). Osakkeiden arvostuseroista Nokian osuus oli 1,4 miljardia markkaa. Henkivakuutuksen arvostuserot olivat 443 miljoonaa markkaa.

Taulukko 5. Konsernin sijoitukset

Mmk	31.12.1997	31.12.1996
VAHINKOVAKUUTUS		
Kiinteistösijoitukset	4 039	4 016
Osakkeet	9 373	6 912
Joukkovelkakirjalainat	3 073	3 173
Muut rahoitusmarkkinavälineet	532	668
Lainasaamiset	668	660
Muut sijoitukset	790	1 083
KÄYPÄ ARVO YHTEENSÄ	18 476	16 512
Arvostuserot		
Kiinteistösijoitukset	573	547
Osakkeet	4 091	2 761
Joukkovelkakirjalainat	171	152
Muut rahoitusmarkkinavälineet	10	0
ARVOSTUSEROT YHTEENSÄ	4 846	3 460
KIRJA-ARVO YHTEENSÄ	13 630	13 052
HENKIVAKUUTUS		
Kiinteistösijoitukset	697	
Osakkeet	1 669	
Joukkovelkakirjalainat	1 360	
Muut rahoitusmarkkinavälineet	202	
Lainasaamiset	19	
Muut sijoitukset	444	
Sijoitussidonnaisten vakuutusten sijoitukset	48	
KÄYPÄ ARVO YHTEENSÄ	4 439	
Arvostuserot		
Kiinteistösijoitukset	44	
Osakkeet	290	
Joukkovelkakirjalainat	109	
ARVOSTUSEROT YHTEENSÄ	443	
KIRJA-ARVO YHTEENSÄ	3 996	

OSAKKUUSYRITYSTEN TULOKSISTA

Konsernin osakkuusyrityksiltä kertyi tuloista 121 miljoonaa markkaa eli lähes 100 miljoonaa markkaa enemmän kuin vuonna 1996. Osuus merkittävimpien osakkuusyritysten, Unsa Oy:n ja Henkivakuutusosakeyhtiö Novan tuloksista oli 113 miljoonaa markkaa. Unsan tulosuudesta 61 miljoonaa markkaa muodostui Sammon osakkeiden palautuneista arvonalennuksista.

SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT

Satunnaisiin kuluihin on kirjattu arvosuusuusjärjestelmään siirtymisen kertakustannukset 4 miljoonaa markkaa ja Kansa-yhtymän pääkonttorikiinteistön vuokrausvastuun perusteella maksettu kertaluonteinen 22 miljoonaa markkaa. Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin on kirjattu myös yhteistakuuera.

HENKILÖSTÖ

Konsernin palveluksessa oli vuonna 1997 keskimäärin 3 176 henkilöä (3 113). Henki-Sammon 117 henkilöä eivät ole mukana vertailuvuoden luvussa. Konsernin kiinteistöjen huolto- ja kunnossapitotoiminnot siirrettiin Kiinteistövarma Oy:lle 1.1.1997. Siirto vähensi henkilömäärää 48 henkilöllä vuoteen 1996 verrattuna.

Konsernin koko henkilöstön suoriteperusteiset palkat ja palkkiot olivat 584 684 081,54 markkaa, josta toimitusjohtajien, hallitusten ja hallintoneuvoston jäsenten palkkojen ja palkkioiden osuus oli 11 338 098,26 markkaa. Johdon tulospalkkioita maksettiin konsernissa 822 046,00 markkaa.

Emoyhtiö Sammon palveluksessa oli vuonna 1997 keskimäärin 1 925 henkilöä, joiden suoriteperusteiset palkat ja palkkiot olivat 322 882 975,31 markkaa. Tästä oli toimitusjohtajan, hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenten palkkojen ja palkkioiden osuus 2 756 936,00 markkaa.

Taulukko 6. Avaintiedot konserniyhtiöistä tilikaudelta 1997

Mmk	Sampo (emoyhtiö)	Yritys- Sampo	Teollisuus- vakuutus	Otso	Suomen Vakuutus
Ensivakuutusmaksutulo	1 641	1 165	1 056	124	31
Jälleenvakuutusmaksutulo	3	28	218	130	3
Korvauskulut	-1 438	-1 037	-1 027	-118	-8
Liikekulut	-423	-163	-123	-52	1
Sijoitustoiminnan nettotuotto	573	199	470	106	19
Tilikauden voitto/tappio	210	43	248	63	11
Vastuuvelan määrä, netto	3 744	2 233	2 970	646	59
Taseen loppusumma	7 695	2 778	3 992	933	236
Yhdistetty kulusuhde, %	116,3	107,6	109,9	120,0	152,8
Vakavaraisuuspääoma	8 252	1 117	3 871	1 187	258
Henkilöstö keskimäärin	1 925	560	373	51	19

Mmk	Sampo Industrial	ST International	Patria	Lakewood	Henki- Sampo
Ensivakuutusmaksutulo	344	-	-	-	1 042
Jälleenvakuutusmaksutulo	-	2	11	-1	94
Korvauskulut	-61	-2	-88	-3	-234
Liikekulut	-34	-4	-5	-2	-98
Sijoitustoiminnan nettotuotto	17	71	112	5	323
Tilikauden voitto/tappio	15	7	-6	-	25
Vastuuvelan määrä, netto	182	514	742	35	4 055
Taseen loppusumma	544	767	1 176	99	4 331
Yhdistetty kulusuhde, %	93,2	-	-	-	-
Vakavaraisuuspääoma	286	167	132	19	646
Henkilöstö keskimäärin	70	18	16	5	117

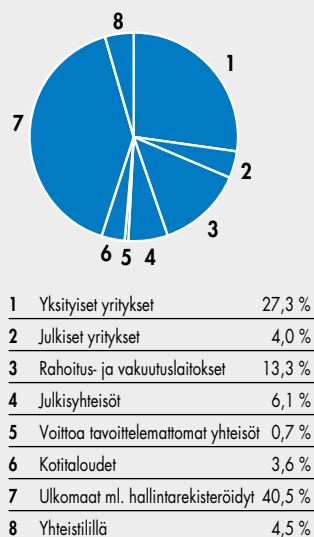
SAMMON OSAKKEET

Sammon osakkeet liitettiin arvo-osuusjärjestelmään 21.7.-12.9.1997. Ilmoitautumisajan päättyessä arvo-osuusjärjestelmään oli siirretty 93,4 prosenttia Sammon osakkeista. Jälki-ilmoittautumisia on varsinaisen siirtymisajan jälkeen ollut melko runsaasti ja vuoden vaihteessa arvo-osuusjärjestelmään oli siirtämättä enää 4,5 prosenttia osakkeista. Rekisteröityneiden osakkaiden lukumäärä 31.12.1997 oli 29 242. Osakkeista 40,5 prosenttia oli ulkomaalaisessa omistuksessa lähes kokonaan hallintarekisteröityinä.

Varsinainen yhtiökokous päätti 16.4.1997, että Sammon osakkeiden nimellisarvo muutetaan 20 markasta 5 markkaan siten, että yhdestä vanhasta osakkeesta muodostetaan neljä uutta osaketta. Splittaus merkittiin kaupparekisteriin 24.10. ja kaupankäynti osakkeella 5 markan nimellisarvoisena aloitettiin Helsingin Arvopaperipörssissä 27.10. Pörssi-erän suuruus on splittauksen jälkeen 100 osaketta.

Sammon osakkeiden lukumäärä splittauksen jälkeen on 60 800 000, jois-

Osakeomistuksen jakautuma omistajasektoreittain 31.12.1997

Suurimmat osakkeenomistajat 31.12.1997

Suomen Arvopaperikeskus Oy:n pitämän omistajaluettelon mukaan

A- ja B-sarjat	Osakkeiden lukumäärä	Osuus osakepääomasta %	Osuus äänimäärästä %
Merita Oy	6 240 000	10,26	10,10
Unsa Oy	5 442 492	8,95	8,81
Merita Pankki Oy	3 032 636	4,99	4,91
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva *)	2 477 596	4,07	5,57
Vakuutusosakeyhtiö Eläke-Sampo	2 308 596	3,80	3,74
Eläke-Varma, keskinäinen vakuutusyhtiö	1 884 232	3,10	3,05
Enso Oyj	1 649 324	2,71	2,67
UPM-Kymmene Oyj	1 266 316	2,08	2,05
Kuntien eläkevakuutus	715 272	1,18	1,16
Outokumpu Oyj	703 132	1,16	1,14
Metra Oy Ab	380 200	0,63	0,62
Neste Oy	352 412	0,58	0,57
Henkivakuutusosakeyhtiö Nova	295 628	0,49	0,48
Valmet Oyj	270 900	0,45	0,44
Imatran Voima Oy	255 792	0,42	0,41
Eläkesäätiö Neliapila s.r.	247 044	0,41	0,40
Steveco Oy	209 160	0,34	0,34
Oy Rettig Ab	156 188	0,26	0,25
Teollisuuden Voima Oy	132 052	0,22	0,21
Suomen Itsenäisyyden Juhlarahasto	128 000	0,21	0,21

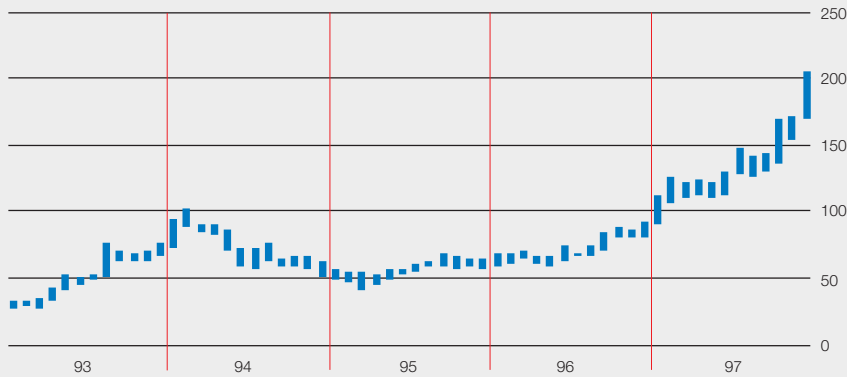
*) A-sarjan osakkeita 2 237 596 kpl ja B-sarjan osakkeita 240 000 kpl.

Unsa Oy:n ja Keskinäisen Vakuutusyhtiön Kalevan vuonna 1989 solmiman sopimuksen mukaan Kalevalla tai sen määräämällä on etuosto-oikeus Unsa Oy:n omistamiin Sammon osakkeisiin käypään hintaan, mikäli Unsa Oy aikoo luopua niistä.

Osakekannan jakautuma omistuksen suuruuden mukaan 31.12.1997

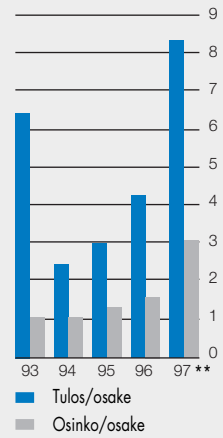
Osakkeita kpl A- ja B-sarjat	Osakkaiden lukumäärä	Osakkeiden lukumäärä	Osuus osakepääomasta %
1 – 100	23 053	925 621	1,5
101 – 1 000	5 724	1 370 164	2,3
1 001 – 10 000	382	1 100 109	1,8
10 001 – 100 000	58	1 848 002	3,0
100 001 –	25	52 821 894	86,9
Odotusluettelolla Yhteistilillä siirtämättä arvo-osuusjärjestelmään		3 455	0,0
Yhteensä	29 242	60 800 000	100,0

Pörssikurssin kehitys kuukausittain, mk *)

*) Alin ja ylin kaupantekokurssi. Kurssit korjattu splittauksen suhteella 1/93 - 9/97.

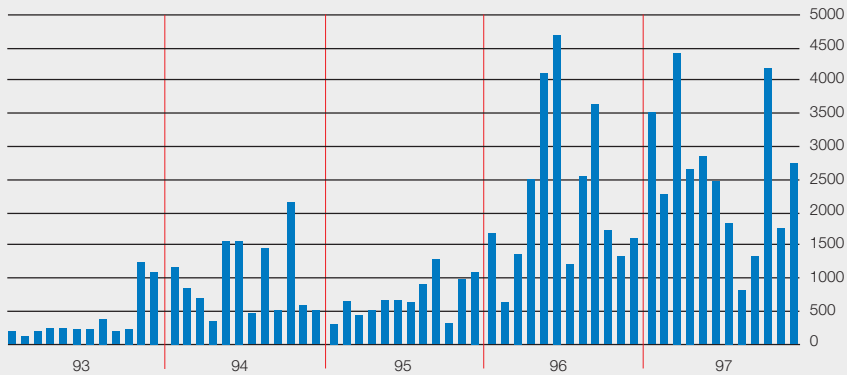
Osakekohtainen tulos ja osinko, mk *

* Vuodet 1993–1996 korjattu splittauksen suhteella

** hallituksen esitys

Osakkeiden vaihtomäärät kuukausittain, 1000 kpl *)

*) Kappalemäärät korjattu splittauksen suhteella 1/93 - 9/97.

ta 60 560 000 on pörssilistalla olevia A-sarjan osakkeita ja 240 000 kappaletta noteeraamattomia B-sarjan osakkeita. Emoyhtiö Sammon tai sen tytäryhtiöiden hallussa ei ole Sammon osakkeita. Kaikki B-sarjan osakkeet omistaa Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva. A-sarjan osakkeella on yksi ääni ja B-sarjan osakkeella viisi ääntä. Muilta osin molemmat sarjat antavat samat oikeudet.

Sammon osakkeella käyty kauppa jatkui koko vuoden vilkkaana. Helsingin arvopaperipörssissä vaihtui Sammon osakkeita 3 931 miljoonalla markalla, mikä on 46 prosenttia koko Sammon kymmenvuotisen pörssihistorian osakevaihdosta.

Osakkeen kurssi nousi vuoden aikana 95 prosenttia ja oli vuoden päättyessä 177 markkaa. Osakekannan markki-

na-arvo oli tällöin 10 762 miljoonaa markkaa.

Sammon hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenet sekä toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtajat omistivat yhteensä 3 864 osaketta, joiden osuus yhtiön kokonaisäänimäärästä on 0,0062 prosenttia. Yhtiön hallituksella ei ole valtuutusta osakepääoman korottamiseen.

Osakepääoman korotukset 1988–97 *)

Korotustapa	Merkintäaika	Merkintäsuhte tai merkitsijä	Hinta/osake	Uusien osakkei- den lukumäärä	Osakepääoma annin jälkeen
Uusmerkintä A- ja B-sarjat	11.4.–20.5.1988	Yhdellä vanhalla yksi uusi + lisämerkintämahdollisuus	250 mk 280 mk	3 000 000	126 Mmk
Uusmerkintä A- ja B-sarjat	17.10.–18.11.1988	Kahdella vanhalla yksi uusi + lisämerkintämahdollisuus	325 mk 400 mk	3 000 000	186 Mmk
Sulautumisvastike A-sarja	31.12.1993	Keskinäisen yhtiön Teollisuusvakuutuksen osakkaat		4 700 000	280 Mmk
Suunnattu anti A-sarja	30.6.1994	Kansallis-Osake-Pankki	380 mk	1 500 000	310 Mmk

*)Osakkeiden hinnat ja lukumäärät on esitetty ennen nimellisarvon muuttamista vallinneen tilanteen mukaisina.

HENKI- JA TYÖELÄKEVAKUUTUS- YHTIÖIDEN RAKENNEJÄRJESTELYT

Sampo, Henki-Sampo ja Eläke-Sampo, Eläke-Varma ja Nova sekä Yrittäjain Fennia toteuttavat vuonna 1998 rakennejärjestelyn, jonka tuloksena vakuutusyhtiöryhmät selkiytyvät. Mukana olevien yhtiöiden hallitukset päättivät järjestelyistä marraskuussa 1997. Rakennejärjestely koskee henki- ja työeläkevakuutusyhtiöitä.

Vakuutusosakeyhtiö Sammon tytäryhtiö Henki-Sampo ja Henkivakuutusosakeyhtiö Nova yhdistyvät. Yhdistyminen tapahtuu kahdessa vaiheessa siten, että ensin Sampo ostaa Yrittäjain Fennialta sen omistaman neljänneksen Novan osakkeista 200 miljoonan markan kauppahintaan. Henki-Sammon ja Novan yhdistymisen on tarkoitus tulla voimaan 31.12.1998. Uuden yhtiön

nimi on Vakuutusosakeyhtiö Henki-Sampo. Se on Sammon tytäryhtiö, josta Sammon konserniyhtiöt omistavat 60 prosenttia. Muut omistajat ovat ryhmän uusi työeläkevakuutusyhtiö Varma-Sampo 35,2 prosentin osuudella ja Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva 4,8 prosentin osuudella. Yrittäjain Fennia perustaa henkivakuutusyhtiö Henki-Fennian, jonne Novassa vakuutetut Yrittäjain Fennian asiakkaat voivat siirtyä.

Sampo-ryhmän asiakkaiden työeläkevakuutukset keskitetään uuteen keskinäiseen vakuutusyhtiöön Varma-Sampoon. Sen takuupääoman omistavat Sammon konserniyhtiöt. Varma-Sammon on tarkoitus aloittaa toimintansa 1.7.1998.

Edellä mainitut rakennejärjestelyt vaativat vielä ennen toteutumistaan asianomaisten hallintoelinten ja eri viranomaistahojen hyväksymisen.

MERKITTÄVÄT TAPAHTUMAT TILIKAUDEN PÄÄTTYMISEN JÄLKEEN

Hallitus ehdottaa, että yhtiökokous tarjoaisi optiolainan Sampo-konsernin ja Keskinäisen Vakuutusyhtiön Kalevan henkilöstön sekä hallituksen päättämän kokonaan omistetun tytäryhtiön merkittäväksi. Optiolaina on tarkoitettu osaksi henkilöstön kannustusjärjestelmää.

Osakkeen merkintähinta on Vakuutusosakeyhtiö Sammon A-sarjan osakkeen vaihdolla painotettu keskikurssi Helsingin Arvopaperipörssissä 14.4.1998 – 20.4.1998 lisätynä 20 markalla. Osakkeen merkintähintaa alennetaan 1.5.1998 jälkeen ja ennen osakemerkintää jaettavien osinkojen määrällä kunkin osingonjaon täsmäytyspäivänä. Yhtiöveron hyvityksen määrää ei vähennetä merkintähinnasta.

SAMPO-KONSERNIN NÄKYMÄT

Vahinkoensivakuutuksen maksutulon ennakoidaan kasvavan myönteisen taloudellisen kehityksen ansiosta ja Sampo-konsernin säilyttävän 35 prosentin markkinaosuustasonsa Suomessa. Konsernissa on sitouduttu pitkäjänteiseen vahinkovakuutuksen kannattavuuden parantamiseen. Vaikka lisääntyvä taloudellinen aktiviteetti kasvattaa yleensä myös vahinkojen määrää, odotetaan maksutason tarkistusten ja tehokkaan riskivalinnan varmistavan kannattavuuden paranemisen myös vuonna 1998.

Moottoriajoneuvonvastuuvakuutuksen ja lakisäteisen tapaturmavakuutuksen vastuuvulkaa tarkistetaan kuluvana vuonna. Markkinakorkotason pysyvän alentumisen vuoksi lasketaan vakuu-

tusalalla käytettyjä korkoutusprosentteja neljään prosenttiin. Koska muutos katetaan osittain maksutason korotuksilla ja osittain tasoitusmäärää purkamalla, ei vastuuvulkatarkistuksilla ole tulosvaikutusta.

Liikekulujen odotetaan kasvavan maltillisesti. Vuosituhannen vaihtumisen vaatimat atk-tekniiset muutokset toteutetaan Sampo-konsernissa lähes kokonaan vuoden 1998 loppuun mennessä. Muutostöiden kokonaismääräksi on arvioitu noin 50 henkilötövuotta.

Euroopan talous- ja rahaliiton kolmannen vaiheen yhteisen rahan, euron vaatimat valmistelutyöt on aloitettu. Sijoitustoiminnassa ja suurasiakkaiden palvelussa luodaan valmius euron käyttöönottoon heti vuoden 1999 alusta. Tämän hetkinen arvio euron vaatimista

järjestelmätöistä on runsaat 100 henkilötövuotta.

Sampo-konserni jatkaa laajentumistaan lähialueille. Latviassa on meneillään oman vakuutusyhtiön perustamisprosessi. Myös muiden Itämeren altaan maiden vakuutusmarkkinoita tutkitaan.

Sijoitustoiminnassa vuosi on alkanut suotuisissa merkeissä. Aasian markkinoiden epävarmuudesta huolimatta Helsingin Arvopaperipörssin kehitys on ollut nousujohteista. Yhtiöiden hyvät tulokset ja kasvaneet osinkoehdotukset heijastuvat myönteisesti Sampo-konsernin sijoitustulokseen.

Henkivakuutuksen rakennejärjestely mahdollistaa kasvavalle toimialalle tarvittavat resurssit ja vakavaraisuuden.

HALLITUKSEN VOITONJAKOEHDOTUS

Vakuutusosakeyhtiö Sammon vapaa oma pääoma on kokonaan jakokelpoista. Tilikauden voiton, 210 152 516,43 markkaa, sisältävä vapaa oma pääoma oli 660 066 356,83 markkaa. Konsernin vapaa oma pääoma oli 1 247 213 595,08 markkaa, josta jakokelpoinen osuus oli 1 121 845 161,85 markkaa. Hallitus esittää, että tilikaudelta maksetaan osinkoon oikeuttaville 60 800 000 A- ja B-sarjan osakkeille osinkoa 60 prosenttia osakkeen nimellisarvolle eli 3,00 markkaa osaketta kohti.

Hallitus ehdottaa yhtiön tilikauden voiton käytöstä seuraavaa :

osinkoina maksetaan	182 400 000,00
käyttörahaan siirretään	27 600 000,00
hallituksen käyttövaroiksi yleishyödyllisiin tarkoituksiin varataan	150 000,00
tulostilille jätetään	2 516,43
<hr/> Emoyhtiön tulos	<hr/> 210 152 516,43

Sammon A-osakkeen viimeinen kaupantekokurssi tilikaudelta 1997 oli 177 markkaa, joten efektiiviseksi tuotoksi tulee 1,7 prosenttia. Ehdotettu osinko on 36,1 prosenttia osakekohtaisesta tuloksesta. ☒

KONSERNITULOSLASKELMA

1 000 mk	Liite	1.1.-31.12.1997	1.1.-31.12.1996
Vakuutustekninen laskelma – Vahinkovakuutus			
Vakuutusmaksutuotot	2		
Vakuutusmaksutulo	1	4 628 992	4 468 937
Jälleenvakuuttajien osuus		-618 729	-470 762
		<hr/> 4 010 263	<hr/> 3 998 176
Vakuutusmaksuvastuun muutos			
Kokonaismuutos		218 516	-35 876
Kannanluovutus		-261 277	-
		<hr/> -42 761	<hr/> -35 876
Jälleenvakuuttajien osuus			
Kokonaismuutos		26 994	-100 652
Kannanluovutus		22 114	-
		<hr/> 49 108	<hr/> -100 652
		6 347	-136 528
		<hr/> 4 016 610	<hr/> 3 861 648
Korvauskulut	2		
Maksetut korvaukset		-3 654 258	-3 808 102
Jälleenvakuuttajien osuus		369 304	447 920
		<hr/> -3 284 954	<hr/> -3 360 183
Korvausvastuun muutos	7		
Kokonaismuutos		-434 574	-148 577
Kannanluovutus		-36 857	-
		<hr/> -471 431	<hr/> -148 577
Jälleenvakuuttajien osuus			
Kokonaismuutos		-28 881	-14 392
Kannanluovutus		9 198	-
		<hr/> -19 683	<hr/> -14 392
		-491 115	-162 968
		<hr/> -3 776 069	<hr/> -3 523 151
Liikekulut	2, 4	-782 646	-843 923
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta	2	-542 105	-505 427
Tasoitusmäärän muutos		-144 745	-252 134
Vakuutustekninen kate		-686 849	-757 561

KONSERNITULOSLASKELMA jatkuu

1 000 mk	Liite	1.1.-31.12.1997
Vakuutustekninen laskelma – Henkivakuutus		
Vakuutusmaksutulo		
Vakuutusmaksutulo	1, 3	1 136 388
Jälleenvakuuttajien osuus		-9 781
		<u>1 126 606</u>
Osuus sijoitustoiminnan nettotuotosta	5	320 743
Korvauskulut		
Maksetut korvaukset	3	-177 350
Jälleenvakuuttajien osuus		3 100
		<u>-174 250</u>
Korvausvastuun muutos		
Kokonaismuutos		-560 909
Kannanluovutus		501 505
		<u>-59 404</u>
Jälleenvakuuttajien osuus		
Kokonaismuutos		8 868
Kannanluovutus		-9 198
		<u>-330</u>
		-59 734
		<u>-233 983</u>
Vakuutusmaksuvastuun muutos		
Vakuutusmaksuvastuun muutos		
Kokonaismuutos		-3 522 550
Kannanluovutus		2 445 244
		<u>-1 077 306</u>
Jälleenvakuuttajien osuus		
Kokonaismuutos		20 009
Kannanluovutus		-22 114
		<u>-2 105</u>
		-1 079 412
Liikekulut	4	-96 095
Vakuutustekninen tulos		37 859

1 000 mk	Liite	1.1.-31.12.1997	1.1.-31.12.1996
Muu kuin vakuutustekninen laskelma			
Vahinkovakuutuksen vakuutustekninen kate		-686 849	-757 561
Henkivakuutuksen vakuutustekninen tulos		37 859	-
Sijoitustoiminnan tuotot	5	2 097 216	1 621 733
Sijoitusten arvonkorotus	5	2 948	-
Sijoitustoiminnan kulut	5	-503 971	-462 681
Sijoitusten arvonkorotuksen oikaisu	5	-1 050	-57
		<u>1 595 142</u>	<u>1 158 996</u>
Sijoitustoiminnan nettotuotto-osuuden siirto	5	-320 743	-
		<u>1 274 399</u>	<u>1 158 996</u>
Muut tuotot			
Konsernireservin vähennys		2 777	-
Muut		6 672	9 180
		<u>9 449</u>	<u>9 180</u>
Muut kulut			
Konserniliikearvon poisto		-53 525	-53 455
Liikearvon poisto		-7 610	-7 610
Muut		-7 306	-8 957
		<u>-68 441</u>	<u>-70 022</u>
Välittömät verot varsinaisesta toiminnasta	6		
Tilikauden verot		-181 595	-115 028
Aikaisempien tilikausien verot		-6 243	3 322
Laskennallisen verovelan muutos		11 396	2 039
		<u>-176 442</u>	<u>-109 667</u>
Osuus osakkuusyritysten voitoista/tappioista verojen jälkeen		121 277	26 091
Voitto varsinaisesta toiminnasta verojen jälkeen		511 252	257 018
Satunnaiset tuotot ja kulut			
Satunnaiset tuotot			
Vakuutusmaksutulo		45 902	-
Maksetut korvaukset		50 692	-
Tasoituspääntien muutos		68 956	-
Muut satunnaiset tuotot		-	3 023
		<u>165 550</u>	<u>3 023</u>
Satunnaiset kulut			
Yhteistakuuerän muutos		-165 550	-
Muut satunnaiset kulut		-25 801	-4 545
		<u>-191 351</u>	<u>-4 545</u>
Välittömät verot satunnaisista tuotoista ja kuluista	6	7 224	-847
		<u>-18 577</u>	<u>-2 368</u>
Voitto satunnaiserien jälkeen		492 675	254 650
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta		-5 363	-16
Tilikauden voitto		487 312	254 634

KONSERNITASE

1 000 mk	Liite	31.12.1997	31.12.1996
VASTAAVAA	16		
Aineettomat hyödykkeet	8		
Aineettomat oikeudet		54 472	39 105
Liikearvo		18 391	26 001
Konserniliikearvo		325 005	378 335
Muut pitkävaikutteiset menot		252 366	222 666
		650 234	666 107
Sijoitukset	9		
Kiinteistösijoitukset	10		
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet		4 118 431	3 469 288
Sijoitukset osakkuusyhtiöihin	13		
Osakkeet ja osuudet	11	867 256	732 897
Rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset		50 000	80 015
		917 256	812 912
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	11	5 793 938	3 417 447
Rahoitusmarkkinavälineet		4 826 929	3 609 063
Kiinnelainasaamiset		385 003	301 316
Muut lainasaamiset	14	302 149	358 916
Talletukset		820 438	692 802
		12 128 456	8 379 544
Jälleenvakuutustalletesaamiset		413 829	390 419
		17 577 972	13 052 163
Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset	15	48 053	–
Saamiset			
Ensivakuutustoiminnasta			
Vakuutuksenottajilta		650 488	662 745
Vakuutusedustajilta		92 415	108 882
Jälleenvakuutustoiminnasta		389 633	473 337
Muut saamiset		243 230	289 972
		1 375 766	1 534 936
Muu omaisuus			
Aineelliset hyödykkeet			
Kalusto	8	204 871	211 457
Muut aineelliset hyödykkeet		20 120	19 986
		224 991	231 443
Rahat ja pankkisaamiset		549 170	209 843
Muu omaisuus		1 684	1 214
		775 846	442 500
Siirtosaamiset			
Korot ja vuokrat		180 059	148 075
Muut siirtosaamiset		353 246	284 410
		533 305	432 486
		20 961 176	16 128 192

1 000 mk	Liite	31.12.1997	31.12.1996
VASTATTAVAA	16		
Oma pääoma	17		
Sidottu			
Osakepääoma	18	310 000	310 000
Vararahasto		2 195 408	2 182 872
Arvonkorotusrahasto		189 515	203 487
Muut sidotut rahastot		113	28
Muuntoerot		60 948	19 671
		<u>2 755 983</u>	<u>2 716 059</u>
Vapaa			
Vapaat rahastot		691 646	557 675
Edellisten tilikausien voitto/tappio		68 256	42 351
Tilikauden voitto		487 312	254 634
		<u>1 247 214</u>	<u>854 660</u>
		<u>4 003 197</u>	<u>3 570 719</u>
Vähemmistöosuus		55 458	2 171
Varaukset			
Konsernireservi		11 108	–
Vakuutustekninen vastuovelka	19		
Vahinkovakuutus			
Vakuutusmaksuvastuu		1 289 739	1 512 122
Jälleenvakuuttajien osuus		–99 619	–76 714
		<u>1 190 120</u>	<u>1 435 408</u>
Henkivakuutus			
Vakuutusmaksuvastuu		3 477 686	–
Jälleenvakuuttajien osuus		–20 009	–
		<u>3 457 677</u>	<u>–</u>
Vahinkovakuutus			
Korvausvastuu		9 071 565	8 624 865
Jälleenvakuuttajien osuus		–737 654	–760 512
		<u>8 333 911</u>	<u>7 864 353</u>
Henkivakuutus			
Korvausvastuu		560 909	–
Jälleenvakuuttajien osuus		–8 868	–
		<u>552 041</u>	<u>–</u>
Vahinkovakuutuksen tasoitusmäärä		1 438 155	1 362 366
Vahinkovakuutuksen yhteistakuuerä		165 550	–
		<u>15 137 453</u>	<u>10 662 127</u>
Sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuovelka		44 865	–
Pakolliset varaukset	20	10 750	10 276
Jälleenvakuutustallettevelat		69 452	66 281
Velat	21		
Ensivakuutustoiminnasta		8	5 901
Jälleenvakuutustoiminnasta		666 666	678 984
Lainat rahoituslaitoksilta		38 096	–
Eläkelainat		267 321	361 707
Laskennallinen verovelka		47 848	58 081
Muut velat		92 919	122 433
		<u>1 112 858</u>	<u>1 227 106</u>
Saadut ennakot ja siirtovelat		516 036	589 512
		<u>20 961 176</u>	<u>16 128 192</u>

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMA

1 000 mk	Liite	1.1.-31.12.1997	1.1.-31.12.1996
Vakuutustekninen laskelma			
Vakuutusmaksutuotot	2		
Vakuutusmaksutulo	1	1 630 545	1 522 362
Jälleenvakuuttajien osuus		-7 930	-10 098
		<u>1 622 615</u>	<u>1 512 264</u>
Vakuutusmaksuvastuun muutos		-22 270	-13 300
Jälleenvakuuttajien osuus		136	59
		<u>-22 134</u>	<u>-13 241</u>
		<u>1 600 481</u>	<u>1 499 023</u>
Korvauskulut	2		
Maksetut korvaukset		-1 541 211	-1 349 729
Jälleenvakuuttajien osuus		-8 134	1 140
		<u>-1 549 344</u>	<u>-1 348 589</u>
Korvausvastuun muutos	7	109 697	100 846
Jälleenvakuuttajien osuus		1 368	-843
		<u>111 066</u>	<u>100 003</u>
			-
		<u>-1 438 279</u>	<u>-1 248 586</u>
Liikekulut	2, 4	-422 726	-429 426
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta	2	-260 524	-178 989
Tasoitusmäärän muutos		33 360	-65 015
Vakuutustekninen kate		-227 164	-244 004

1 000 mk	Liite	1.1.-31.12.1997	1.1.-31.12.1996
Muu kuin vakuutustekninen laskelma			
Sijoitustoiminnan tuotot	5	795 538	780 524
Sijoitustoiminnan kulut	5	-222 408	-278 024
		573 131	502 501
Muut tuotot		4 199	4 718
Muut kulut			
Liikearvon poisto		-29 120	-29 120
Muut		-162	-1 001
		-29 282	-30 121
Välittömät verot varsinaisesta toiminnasta	6		
Tilikauden verot		-91 971	-65 562
Aikaisempien tilikausien verot		59	953
		-91 911	-64 609
Voitto varsinaisesta toiminnasta verojen jälkeen		228 972	168 484
Satunnaiset tuotot ja kulut			
Satunnaiset tuotot			
Vakuutusmaksutulo		1 476	-
Maksetut korvaukset		14 895	-
Tasoituspääntien muutos		57 688	-
Muut satunnaiset tuotot		-	3 023
		74 059	3 023
Satunnaiset kulut			
Yhteistakuuerän muutos		-74 059	-
Muut satunnaiset kulut		-25 801	-
		-99 861	-
Välittömät verot satunnaisista tuotoista ja kuluista	6	7 224	-847
Voitto satunnaiserien jälkeen		210 395	170 661
Poistoeron lisäys/vähennys		-1 543	8 080
Vapaaehtoisten varausten vähennys			
Luottotappiovarauksen vähennys		1 300	500
Tilikauden voitto		210 153	179 241

EMOYHTIÖN TASE

1 000 mk	Liite	31.12.1997	31.12.1996
VASTAAVAA	16		
Aineettomat hyödykkeet	8		
Aineettomat oikeudet		19 622	17 312
Liikearvo		495 043	524 163
Muut pitkävaikutteiset menot		181 882	158 761
		696 547	700 236
Sijoitukset	9		
Kiinteistösijoitukset	10		
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet		1 884 565	1 893 160
Lainasaamiset konserniyrityksiltä		98 808	87 420
		1 983 373	1 980 581
Sijoitukset konserni- ja osakkuusyhtiöihin	13		
Konserniyritykset			
Osakkeet ja osuudet	12	1 048 611	958 282
Osakkuusyhtiöt			
Osakkeet ja osuudet	12	597 806	521 641
Rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset		–	30 015
		1 646 416	1 509 938
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	12	1 620 994	1 310 545
Rahoitusmarkkinavälineet		647 185	1 031 156
Kiinnelainasaamiset		172 481	204 653
Muut lainasaamiset	14	118 042	148 901
Talletukset		31 500	41 530
		2 590 203	2 736 786
Jälleenvakuutustalletesaamiset		1 898	2 255
		6 221 889	6 229 560
Saamiset			
Ensivakuutustoiminnasta			
Vakuutuksenottajilta		413 594	388 640
Jälleenvakuutustoiminnasta		3 460	6 455
Muut saamiset		54 797	85 103
		471 852	480 198
Muu omaisuus			
Aineelliset hyödykkeet			
Kalusto	8	140 013	151 183
Muut aineelliset hyödykkeet		15 532	15 676
		155 546	166 859
Rahat ja pankkisaamiset		68 893	53 191
		224 439	220 050
Siirtosaamiset			
Korot ja vuokrat		29 327	42 130
Muut siirtosaamiset		50 894	106 412
		80 221	148 542
		7 694 949	7 778 586

1 000 mk	Liite	31.12.1997	31.12.1996
VASTATTAVAA	16		
Oma pääoma	17		
Sidottu			
Osakepääoma	18	310 000	310 000
Vararahasto		2 177 892	2 177 892
Arvonkorotusrahasto		172 633	172 633
		<u>2 660 525</u>	<u>2 660 525</u>
Vapaa			
Varmuusrahasto		69 693	69 693
Käyttörahaso		372 448	284 448
Hallituksen käyttövarat		461	566
Edellisten tilikausien voitto/tappio		7 312	7 271
Tilikauden voitto		210 153	179 241
		<u>660 066</u>	<u>541 219</u>
		<u>3 320 591</u>	<u>3 201 744</u>
Varaukset			
Kertynyt poistoero		76 106	74 564
Vapaaehtoiset varaukset			
Luottotappiovaraus		5 200	6 500
		<u>81 306</u>	<u>81 064</u>
Vakuutustekninen vastuuvélka			
Vakuutusmaksuvastuu		739 379	717 110
Jälleenvakuuttajien osuus		-203	-68
		<u>739 176</u>	<u>717 042</u>
Korvausvastuu		2 840 930	2 950 627
Jälleenvakuuttajien osuus		-39 444	-38 075
		<u>2 801 486</u>	<u>2 912 552</u>
Tasointusmäärä		129 141	220 189
Yhteistakuuerä		74 059	-
		<u>3 743 863</u>	<u>3 849 783</u>
Velat	21		
Jälleenvakuutustoiminnasta		3 081	2 873
Eläkelainat		267 321	287 441
Muut velat		52 928	63 628
		<u>323 330</u>	<u>353 942</u>
Saadut ennakot ja siirtovelat		225 859	292 054
		<u>7 694 949</u>	<u>7 778 586</u>

LIKEPÄÄOMAVIRTALASKELMA

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	31.12.1997	31.12.1996	31.12.1997	31.12.1996
Varojen lähteet				
Tulorahoitus				
Voitto ennen korkokuluja, satunnaiseriä, varauksia ja veroja	725 116	402 086	354 337	273 043
Sijoitusten vähennys	–	–	19 902	2 745
Satunnaiset tuotot ja kulut	–25 801	–1 522	–25 801	3 023
Oikaisuerät :				
Vastuuvelan muutokset	4 520 191	688 943	–105 920	–21 747
Sijoitusten arvonalennukset ja arvonkorotukset	66 906	–124 534	–41 221	–72 821
Poistot	289 224	251 576	154 016	144 588
	5 575 635	1 216 550	355 314	328 832
Pääomarahoitus				
Pitkäaikaisen vieraan pääoman lisäys	24 098	–	–	–
Vähemmistöosuuden lisäys	47 924	–	–	–
Oman pääoman lisäys	46 282	22 164	–	–
	118 304	22 164	–	–
Varojen lähteet yhteensä	5 693 939	1 238 714	355 314	328 832
Varojen käyttö				
Voitonjako				
Vieraan pääoman korot	26 026	33 362	33 454	39 950
Verot	180 613	112 552	84 687	65 455
Osingot	91 200	75 830	91 200	76 000
Muu voitonjako	129	343	105	242
	297 968	222 087	209 446	181 648
Sijoitukset				
Sijoitusten lisäys	4 755 117	881 715	–	–
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden lisäys	161 458	208 025	110 025	134 197
	4 916 575	1 089 740	110 025	134 197
Pääoman palautukset				
Pitkäaikaisen vieraan pääoman vähennys	–	77 861	37 685	23 122
Vähemmistöosuuden vähennys	–	131	–	–
	–	77 993	37 685	23 122
Varojen käyttö yhteensä	5 214 543	1 389 820	357 156	338 966
Liikepääoman lisäys/vähennys	479 395	–151 106	–1 842	–10 134
Liikepääoman muutos				
Saamisten muutos	–159 169	123 339	–8 346	18 155
Rahojen ja pankkisaamisten muutos	339 327	–224 087	15 702	–30 375
Siirtosaamisten muutos	100 819	65 799	–68 321	40 610
	280 977	–34 949	–60 964	28 391
Jälleenvakuutustallettelvelkojen muutos	–3 170	42 137	–	2
Velkojen muutos	128 113	–114 948	–7 073	10 803
Siirtovelkojen muutos	73 476	–43 345	66 195	–49 330
	198 418	–116 157	59 122	–38 525
Liikepääoman lisäys/vähennys	479 395	–151 106	–1 842	–10 134

LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet Sampo-konsernissa

Tilinpäätös on laadittu noudattaen kirjanpito-, osakeyhtiö- ja vakuutusyhtiölakia sekä vakuutustoimintaa valvovan viranomaisen, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön antamia määräyksiä ja ohjeita. Lisäksi on huomioitu pörssissä noteerattuja yhtiöitä koskevat säännökset ja suositukset. Kirjanpitolautakunta on myöntänyt vakuutusyhtiöille, joiden osakkeet ovat julkisen kaupankäynnin kohteena, poikkeusluvan (22.12.1997 Nro 1509) vuosille 1997–2000 valtiovainministeriön päätöksessä tarkoitettujen tunnuslukujen ja muiden tietojen esittämiseen sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön ohjeiden mukaisesti.

Konsernitilinpäätös

Sammon konsernitilinpäätökseen sisältyvät emoyhtiö Vakuutusosakeyhtiö Sammon lisäksi kaikki tytäryhtiöt, joissa emoyhtiöllä on suoraan tai välillisesti yli puolet äänivallasta. Konserniin kuuluvat yhtiöt ja konsernirakenteen muutokset on esitetty toimintakertomuksessa.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty ensimmäisen kerran tytäryhtiönä henkivakuutusyhtiö. Konsernituloslaskelma sisältää vahinko- ja henkivakuutuksen vakuutustekniset laskelmat sekä muun kuin vakuutustekniset laskelmat. Kaikki sijoitusten tuotot ja kulut on esitetty muussa kuin vakuutusteknisessä laskelmassa. Henkivakuutukseen liittyvä osa, joka sisältää konsernieliminoinnit, on siirretty henkivakuutuksen vakuutustekniseen laskelmaan. Henkivakuutuksen vakuutusmaksuvastuuseen sisältyy lisäetuvastuu tulevina vuosina hyvitetäviä lisäetuja varten. Näin ollen kaikki vakuutuksenottajille kuuluvat erät on esitetty vakuutusteknisessä laskelmassa.

Tytäryhtiöiden tilinpäätökset on sisällytetty konsernitilinpäätökseen emoyhtiön tilinpäätösperiaatteiden mukaisesti. Ulkomaisten tytäryhtiöiden tilinpäätökset on muutettu vastaamaan oleellisilta osilta emoyhtiön tilinpäätösperiaatteita.

Tilikauden aikana hankitut tytäryhtiöt on yhdistelty hankintahetkestä läh-

tien ja myydyt luovutushetkeen asti. Konsernin sisäiset liiketapahtumat, keskinäiset saamiset ja velat sekä sisäinen voitonjako on eliminoitu. Konsernin sisäistä ensivakuutusta ei kuitenkaan eliminoita.

Keskinäisestä Vakuutusyhtiöstä Kalevasta tehtiin vapaaehtoisen eläkevakuutuksen ja Vakuutusosakeyhtiö Teollisuusvakuutuksesta ulkomaisen henkilälleenvakuutuksen liiketoimintasiirto Vakuutusosakeyhtiö Henki-Sammoon 1.1.1997. Luovutettujen vakuutuskantojen vastuuvélkojen katteena siirretyn omaisuuden siirtohintana käytettiin kirjanpitoarvoa.

Keskinäinen osakeomistus on eliminoitu käyttäen hankintamenomenetelmää. Osa tytäryhtiöosakkeiden hankintamenon ja yhtiöiden hankintahetken oman pääoman erotuksesta on kohdistettu tytäryhtiöiden kiinteistöille käypien arvojen sallimissa rajoissa. Kohdistamaton osuus on esitetty konserniliiketoimintatuloissa.

Tytäryritysten tilinpäätösluvut on muunneltu Suomen markkoiksi tilinpäätöspäivän Suomen Pankin noteeraamaan keskikurssiin. Keskinäisen osakeomistuksen eliminoinnista syntyneet valuuttakurssien muutoksista johtuvat muuntoerot kohdistuvat sidottuun omaan pääomaan.

Vähemmistöosuudet tytäryhtiöiden tilikauden tuloksesta ja omasta pääomasta on esitetty erillisinä erinä tuloslaskelmassa ja taseessa.

Osakkuusyrietykset

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty osakkuusyrietyksinä pääomaosuusmenetelmällä yhtiöt, joissa konsernin osakeomistus ja ääniosuus on 20–50 %, lukuunottamatta Vakuutusosakeyhtiö Eläke-Sampoa ja Keskinäistä Vakuutusyhtiötä Kalevaa.

Vakuutusyhtiölain mukaan lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittavaa yhtiötä ei yhdistellä osakkuusyrietyksenä toisen vakuutusyhtiön konsernitilinpäätökseen. Kalevaa ei ole yhdistelty, koska se on kes-

kinäinen yhtiö. Kummastakin yhtiöstä annetaan osakkuusyrietyksiä koskevat liitetiedot.

Osakkuusyrietysten omistamia Vakuutusosakeyhtiö Sammon osakkeita, niiden palautuneita arvonalennuksia ja osinkoja ei ole eliminoitu konsernitilinpäätöksessä.

Ulkomaanrahan määräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja saamisluonteiset sijoitukset sekä velat on muutettu Suomen markkoiksi tilinpäätöspäivän Suomen Pankin noteeraamaan keskikurssiin. Muut sijoitukset on arvostettu hankintahetken valuuttakurssiin tai sitä alempana tilinpäätöspäivän Suomen Pankin noteeraamaan keskikurssiin. Vakuutustoimintaan liittyvät valuuttakurssierot on kirjattu ao. tulojen ja menojen oikaisueriksi. Saamisten ja sijoitusten valuuttakurssierot sekä ne valuuttakurssierot, joita ei ole voitu kohdistaa suoraan menon tai tulon oikaisuna, on esitetty sijoitustoiminnan erissä muut tuotot ja kulut muista sijoituksista.

Toimintakertomuksessa esitetään vahinkovakuutuksen tulosanalyysin jälkeä erikseen valuuttakurssien vaikutus. Vakuutustekniseen katteeseen sisältyvät valuuttakurssivoitot ja -tappiot on laskettu kiinteiden ja vaihtuvien kurssien erotuksena.

Arvostus ja jaksotus

Aineettomat hyödykkeet on kirjattu taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettyyn hankintamenuon. Muina pitkävaikutteisina menoina on aktivoitu mm. itse tehtyjä atk-järjestelmiä sekä vuokrahuoneistojen perusrakennuksia.

Kiinteistöosakkeet on merkitty taseeseen hankintamenuon tai sitä alempana käypään arvoon. Rakennukset ja rakennelmat esitetään suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyyn hankintamenuon tai sitä alemman käyvän arvonsuuruisina. Joidenkin kiinteistöjen ja -osakkeiden kirjanpitoarvoihin sisältyy arvonorotuksia.

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet Sampo-konsernissa

Sijoitusomaisuusluonteiset osakkeet ja osuudet on kirjattu hankintamenoon tai sitä alempaan käypään arvoon. Ne on arvostettu keskihintaperiaatetta käyttäen. Käyttöomaisuusluonteiset osakkeet ja osuudet on esitetty hankintahinnassaan tai sitä alemmassa käyvässä arvossa, jos arvonalentumista on pidetty pysyvänä. Ne on arvostettu FIFO -periaatetta käyttäen.

Rahoitusmarkkinavälineisiin luettaan kuuluviksi joukkovelkakirjalainat ja rahamarkkinainstrumentit. Ne on kirjattu taseeseen pääsääntöisesti hankintameno määräisinä. Rahoitusmarkkinavälineiden nimellisarvon ja hankintameno välinen erotus jaksotetaan korkotuottoihin vastaeränä niiden hankintameno.

Saamiset ja saamisluonteiset sijoitukset esitetään nimellis arvossa tai sitä alemmassa käyvässä arvossa.

Johdannaissopimukset arvostetaan tilinpäätöspäivän käypään arvoon. Suojaavan johdannaissopimuksen käyvän arvon ja sitä alemman kirjanpitoarvon/sopimuskurssin erotus kirjataan tuotoksi, kuitenkin enintään määrä, joka vastaa suojattavasta tase-erästä kuluksi kirjattua määrää. Kirjanpitoarvon/sopimuskurssin ylittäessä käyvän arvon, kirjataan tappio täysimääräisesti. Ei-suojaavan johdannaissopimuksen käyvän arvon ja sitä korkeamman kirjanpitoarvon/sopimuskurssin erotus kirjataan kuluksi ja mahdollinen syntyvä arvostusvoitto jätetään kirjaamatta.

Sijoitusomaisuusluonteisten sijoitusten arvonorotukset ja niiden oikaisu kirjataan tulosvaikutteisesti. Käyttöomaisuusluonteisten sijoitusten arvonorotukset ja niiden peruutukset merkitään sidotussa omassa pääomassa olevaan arvonorotusrahastoon. Mikäli käyttöomaisuusluonteinen sijoitus muuttuu sijoitusomaisuusluonteiseksi, rahastoitu arvonorotus peruutetaan.

Aikaisemmin tehdyt arvonalennukset palautetaan käyvän arvon noustessa enintään alkuperäiseen hankintahintaan asti.

Sijoitusten kirjanpitoarvon ja jäljellä olevan hankintameno erotus muodos-

tuu arvonorotuksista ja osakkuusyri-tysten pääomaosuusmenetelmän mukaisista oikaisuksista.

Poistot

Aineettomien hyödykkeiden, rakennusten ja niiden ainesosien sekä kaluston poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Sen mukaiset poistot on laskettu tasa-poistoina alkuperäisestä hankintahinnasta käyttäen seuraavia arvioituja taloudellisia käyttöaikoja.

Aineettomat oikeudet	5 v.
Liikearvo	5–20 v.
Konserniliikearvo ja -reservi	3–10 v.
Muut pitkävaikutteiset menot	10 v.
Asuin-, toimisto- ja liikerakennukset	40–50 v.
Teollisuus- ja varastorakennukset	30–40 v.
Rakennusten ainesosat	10–15 v.
Atk-laitteet ja autot	3–5 v.
Muu kalusto	10 v.

Emoyhtiössä Vahinkovakuutusosakeyhtiö Kansan fuusiosta syntyneen liikearvon poistoaika on 20 vuotta ja konserniliikearvon 10 vuotta.

Sijoitusomaisuusluonteisten kiinteistöjen rakennuksille kohdistetuista tuloutetuista arvonorotuksista ja konserniaktiivoista tehdään vuosittain rakennusten keskimääräistä taloudellista käyttöaikaan vastaava suunnitelman mukainen poisto. Käyttöomaisuusluonteisen omaisuuden arvonorotuksista ei tehdä poistoja.

Tuloslaskelmassa kaluston ja aktiivoitujen järjestelmien suunnitelman mukaiset poistot on jaettu toiminnoille. Rakennusten suunnitelman mukaiset poistot esitetään sijoitustoiminnan kuluissa, konsernireservin vähennykset muissa tuotoissa ja liikearvon sekä konserniliikearvon suunnitelman mukaiset poistot muissa kuluissa.

Tilikaudella on poistettu romutuksina käyttöomaisuuskirjanpidosta sinne kertyneitä käytöstä poistettujen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoja ja kertyneitä suunnitel-

mapoistoja. Tällä ei ollut vaikutusta tulokseen tai taseeseen.

Käyvät arvot

Kiinteistösisjoitusten käyvät arvot määritetään vuosittain sosiaali- ja terveysministeriön edellyttämällä tavalla. Jokainen kohde arvioidaan erikseen siitä saatavan nettotuoton, sijainnin ja markkinatilanteen perusteella. Arvioinnissa käytetään sekä yhtiön omaa että ulkopuolista asiantuntemusta.

Tytär- ja osakkuusyhtiöinä olevien henkivakuutusyhtiöiden osakkeiden käyvissä arvoissa ei ole huomioitu arvostuseroja.

Muiden konserniyritysten osakkeet on arvostettu substanssiarvoon. Osakkuusyri-tysten osakkeiden käypänä arvona on käytetty substanssiarvoa, pääomaosuusmenetelmän mukaista arvoa tai hankintahintaa.

Osakkeet ja rahoitusmarkkinavälineet, jotka on noteerattu virallisessa arvopaperipörssissä tai jotka muuten ovat julkisen kaupankäynnin kohteena, on arvostettu tilinpäätöspäivän viimeiseen saatavilla olevaan jatkuvan kaupankäynnin mukaiseen kaupantekokurssiin tai sen puuttuessa ostokurssiin. Muiden osakkeiden ja rahoitusmarkkinavälineiden käypänä arvona on pidetty todennäköistä luovutushintaa, mm. substanssiin pohjautuvaa arvoa tai jäljellä olevaa hankintamenoa.

Lainasaamisten, talletusten ja jälleenvakuutustalletesaamisten käypänä arvona on käytetty nimellis arvoa tai sitä alempaa todennäköistä arvoa.

Kulut toiminnoittain

Jaksotetut toimintakustannukset kuten oman henkilöstön palkat sekä poistot aktivoituista atk-järjestelmistä ja kalustosta kirjataan tuloslaskelmaan toimintokohtaisesti. Osa niistä kohdistetaan suoraan toiminnoille, osa vuosittain tehtävän työaikatutkimuksen perusteella. Näin ollen toimintojen prosentuaalinen osuus vaihtelee vuosittain. Toimintokohtaiset kulut on esitetty liikekuluissa (vakuutusten hankinta- ja hoito- sekä hallintokulut) sekä maksetuissa kor-

vauksissa (korvaustoiminnan hoitokulut) ja sijoitusten kuluissa (kiinteistö- ja muun sijoitustoiminnan hoitamisesta aiheutuvat kulut) sekä muissa kuluissa (palvelumyynnin kulut).

Toimintokohtaisissa kuluissa esitetään myös maksettuihin korvauksiin suoraan kohdistetut hoitokulut. Ne sisältävät ulkoiset vahingonselvittelykulut, mm. oikeudenkäyntikulut ja ulkopuolisten vahinkotarkastajien palkkiot, sekä vahingoille suoraan kohdistuvat sisäiset vahingonselvittelykulut.

Sijoitustoiminnan kuluihin sisältyviä sijoituksille suoraan kohdistettuja hoitokuluja ovat lähinnä kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden hoitokulut ja -vastikkeet.

Muut tuotot ja kulut

Muissa tuotoissa ja kuluissa esitetään liikearvon ja konserniliikearvon poiston sekä konsernireservin vähennyksen lisäksi erät, joilla on selvä yhteys konsernin varsinaiseen toimintaan, esimerkiksi captive-toimintaan liittyvien palvelujen myynti ja kulut.

Satunnaiset tuotot ja kulut

Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin kirjataan konsernin varsinaiseen toimintaan kuulumattomat poikkeukselliset, kertaluonteiset ja merkitykseltään olennaiset liiketapahtumat. Niissä esitetään myös koko alaa koskevien laskentaperiaatteiden ja muiden muutosten vaikutukset. Tilinpäätöksessä 1997 satunnaisissa erissä on käsitelty mm. vahinkovakuutuksen yhteistakuuerän muodostamiseen liittyvät erät.

Välittömät verot

Tuloslaskelmassa on esitetty erikseen verot varsinaisesta toiminnasta ja satunnaisieristä. Tilikauden verot on esitetty konserniyhtiöissä suoriteperustetta vastaavalla tavalla tilikaudelle kohdistettuina. Veroihin sisältyvät ulkomaisista arvopapereista ja jälleenvakuutuslaitteista saaduista tuotoista maksetut lähdeverot.

Saatuihin osinkoihin liittyvä yhtiöveron hyvitys on kirjattu osinkoihin

sijoitustoiminnan tuottoihin. Osingot, takuupääoman korko ja yhtiöveron hyvitys kirjataan sille tilikaudelle, jona voitonjaosta on päätetty. Yhtiöveron hyvitystä ei kuitenkaan kirjata verovuodelta määrättävien tuloverojen määrää suurempana, ellei ole todennäköistä, että käyttämättä jäävä hyvitys voidaan tulevien tilikausien tuloverojen määrää laskettaessa käyttää hyväksi ottaen erityisesti huomioon välittömästi seuraavan tilikauden odotukset.

Tytär- ja osakkuusyrityksiltä saatuihin osinkoihin liittyvä yhtiöveron hyvitys siirretään konsernituloslaskelmassa tilikauden välittömien verojen vähennykseksi.

Varaukset ja laskennallisen verovelan käsittely

Suomen kirjanpitoa ja verotusta koskevien säännösten perusteella voidaan tilinpäätökseen kirjata eräitä tulos- ja verovaikutteisia vapaaehtoisia varauksia sekä suunnitelman ylittäviä poistoja.

Konserniyhtiöiden kirjanpidossa suunnitelman mukaisten poistojen ja tehtyjen, elinkeinotulon verottamisesta annetun lain mukaisten kokonaispoistojen erotus on esitetty omana eränään tuloslaskelmassa ja kertynyt erotus taseessa varauksissa.

Konserniyhtiöiden tilinpäätöksissä ja tunnusluvuissa ei ole vähennetty laskennallista verovelkaa vapaaehtoisista varauksista, kertyneestä poistoerosta eikä rahastoiduista arvonkorotuksista ja sijoitusten arvostuseroista. Kun varaukset tuloutetaan tai rahastoituja arvonkorotuksia ja arvostuseroja realisoidaan vain kulujen kattamiseksi, piilevä verovelka ei realisoidu. Tuloutetut arvonkorotukset ovat veronalaista tuloa. Verokanta on 28 %.

Konsernitiilinpäätöksessä ja toimintatapääomaa lukuunottamatta tunnusluvuissa vapaaehtoiset varaukset ja kertynyt poistoero on jaettu laskennallisen verovelan muutokseen ja tulososuuteen sekä laskennalliseen verovelkaan ja oman pääoman osuuteen. Niistä on vähennetty vähemmistöosuus. Omaan pääomaan luettu osuus ei ole vakuutusyhtiölain mukaan jakokelpoista vapaata omaa pää-

omaa. Sijoitusten arvostuseroista ei ole vähennetty laskennallista verovelkaa, koska myyntivoittoja tehdään pääasiallisesti kulujen kattamiseen.

Vastuuelka

Vakuutusteknisen vastuuelan laskennassa käytetään erilaisia menetelmiä, jotka sisältävät oletuksia mm. vahinkojen selviämisestä, kuolevuudesta ja sijoitusten tuottotasosta. Vastuuelkaa tarkennetaan vuosittain saatujen uusien tietojen ja oletusten perusteella.

Vahinkovakuutuksen korvausvastuuperusteiden muutosta vastaa vakuutusteknisessä katteessa yleensä vastakaismerkinen tasoitumäärän muutos. Tasoitusmäärän laskentaperusteet on pidettävä samoina vähintään kolme vuotta. Niiden muutoksella on tulosvaikutus.

Mikäli vastuuelan laskentaperiaatteisiin on tehty muutoksia, joilla on olennainen vaikutus tuloksen tai tunnuslukujen vertailukelpoisuuteen edelliseen vuoteen, siitä on kerrottu toimintakertomuksessa ja liitetietojen erittelyissä.

Vahinkovakuutus

Vakuutusmaksuvastuu on laskettu pro rata -sääntöä käyttäen tai vakuutus-sopimuskohtaisesti.

Muiden kuin eläkemuotoisten korvausten korvausvastuun laskemisessa on korkoutusta käytetty osassa jälleenvakuutusosakeyhtiö Patrian ulkomaisen jälleenvakuutuksen korvausvastuuta. Korkoutettu vastuuelka on pääasiallisesti USD-määristä, ja se on katettu vastaavassa valuutassa olevalla omaisuudella. Omaisuuden on turvaavasti arvioiden katsottu tuottavan yli käytetyn korkokannan. Korkoutuksessa käytetty vahinkojen selviämisaika perustuu omaan tilastoaineistoon.

Konsernin korvausvastuun riittävyyslaskelman mukainen yli- tai alijäämä ei ylitä viittä prosenttia vuoden alun korvausvastuun määrästä, vaikka joissain tytäryhtiöissä näin tapahtuu.

Henkivakuutus

Vastuuelkaa laskettaessa on käytetty sekä sosiaali- ja terveysministeriön vah-

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet Sampo-konsernissa

vistamia, että lain ja sosiaali- ja terveysministeriön määräysten mukaisia laskuperustekorkoja.

Vakuutusmaksuvastuu on laskettu ensivakuutuksessa vakuutuskohtaisesti ja jälleenvakuutuksessa antavan yhtiön ilmoituksen perusteella tai yhtiön omien laskuperusteiden mukaan.

Vakuutusmaksuvastuusta on vähennetty kapitalisaatiovakuutuksen ja ulkomaisen henkilälleenvakuutuksen aktivoitu hankintameno siten, että kussakin sopimuksessa arvioidut vastaiset nettotuotot ylittävät aktivoitujen hankintamenojen määrän.

Ensivakuutuksen korvausvastuuta laskettaessa vain alkaneiden eläkkeiden korvausvastuussa on käytetty korkoutusta. Vastaanotetun jälleenvakuutuksen korvausvastuu perustuu antavan yhtiön ilmoitukseen ja arvioon vielä tilittämättä olevasta korvauskulusta.

Henkivakuutuksen kohtuusperiaate

Vakuutusyhtiölain 13 luvun 3 §:n mukaan henkivakuutuksessa on noudatettava ns. kohtuusperiaatetta sellaisten vakuutusten kohdalla, joilla on vakuutus-sopimuksen mukaan oikeus vakuutusten mahdollisesti tuottaman ylijäämän perusteella myönnettäviin lisäetuihin.

Tämä periaate edellyttää, että kohtuullinen osa näiden vakuutusten tuotamasta ylijäämästä palautetaan lisäetu-

na näille vakuutuksille, mikäli vakavaraisuusvaatimukset eivät estä palautusten antamista. Lisäetujen tason suhteen on pyrittävä jatkuvuuteen.

Kohtuusperiaate vaikuttaa siihen, miten tilinpäätöksen liitetiedoissa esitettävät arvostuserot jakautuvat pitkällä tähtäyksellä omistajien ja vakuutuksenottajien kesken synnyttämättä kuitenkaan kumpaankaan ryhmään kuuluville yksittäisille henkilöille saamisoikeutta ko. varoihin.

Koska konsernissa ei ole tehty tarkentuvien vakavaraisuussäännösten sekä Vakuutusosakeyhtiö Henki-Sammon ja Henkivakuutusosakeyhtiö Novan fuusion vuoksi lopullista päätöstä kohtuusperiaatteen soveltamisesta arvostuseroihin, konsernin substanssissa ja oman pääoman tuottoprosentissa ei ole huomioitu henkivakuutuksen arvostuseroja. Henkivakuutusosakkeiden oma pääoma, jossa on mukana vapaaehtoisten varausten ja kertyneen poistoeron oman pääoman osuus, sisältyy konsernin substanssiin ja oman pääoman tuottoprosenttiin.

Eläkejärjestelyt

Kotimaisten konserniyhtiöiden henkilöstön lakisääteinen eläketurva on järjestetty TEL-vakuutuksilla.

Ennen vuotta 1982 Sammon palvelukseen tulleiden henkilöiden sekä Kalevan palvelukseen tulleiden, Henki-

Sampoon siirtyneiden henkilöiden ja suurasiakaspalvelusta vastaavien kotimaisten tytäryhtiöiden lisäeläketurva on hoidettu vakuutusyhtiöissä. Ulkomaisten tytäryhtiöiden eläkejärjestelyt on hoidettu paikallisen käytännön mukaisesti.

Eläkevakuutusmaksut on kirjattu tuloslaskelmaan suoriteperusteisesti.

Muutoksia laadintaperiaatteissa

Ulkomaanrahan määräisten pankkisäästämisen, talletusten ja rahamarkkinainstrumenttien tilikauden aikaiset valuuttakurssivoitot ja -tappiot on laskettu yhteen ja kirjattu sijoitustoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin sen mukaan kumpia on ollut enemmän. Vertailuvuoden luvut on muutettu vastaamaan uutta käytäntöä.

Tunnuslukuista kokonaispääoman tuottoprosentin laskentakaava on muutunut siten, että tulokseen lisätään vastuuvelan perustekorko. Toimintapääomaan sisällytetään laskennallinen verovelka. Vertailuvuosien tunnusluvut on muutettu vastaavasti.

Tytär- ja osakkuusyhtiöinä olevien henkivakuutusyhtiöiden osakkeiden käypä arvo on muutettu uuden käytännön mukaiseksi vertailutiedoissa. ☒

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Tunnusluvut on laskettu sosiaali- ja terveysministeriön antaman ohjeen mukaan, joka on kirjanpitolautakunnan vakuutusyhtiöille myöntämän poikkeusluvan (22.12.1997 Nro 1509) mukainen.

YLEISET:

LIIKEVAIHTO

Vahinkovakuutus:

+ vakuutusmaksutuotot ennen luottotappioita ja jälleenvakuuttajien osuutta
+ sijoitustoiminnan tuotot
+ muut tuotot
+ myynnin yhteydessä realisoituneet tuloutetut arvonkorotukset

Henkivakuutus:

+ vakuutusmaksutulo ennen luottotappioita ja jälleenvakuuttajien osuutta
+ sijoitustoiminnan tuotot ja arvonkorotukset
+ muut tuotot

Konsernin liikevaihto:

+ vahinkovakuutuksen liikevaihto
+ henkivakuutuksen liikevaihto

LIIKEVOITTO

Vahinkovakuutus:

+ vakuutusmaksutuotot
– korvauskulut
– liikekulut
+ sijoitustoiminnan tuotot
– sijoitustoiminnan kulut
+ muut tuotot
– muut kulut
± osuus osakkuusyritysten voitoista tai tappioista

Henkivakuutus:

+ vakuutus tekninen tulos ennen lisäetuja ja tasoitusmäärän muutosta
+ muut tuotot
– muut kulut
± osuus osakkuusyritysten voitoista tai tappioista

Konsernin liikevoitto:

+ vahinkovakuutuksen liikevoitto
+ henkivakuutuksen liikevoitto

Voitto ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja

+ konsernin liikevoitto
± tasoitusmäärän muutos
+ vahinkovakuutuksen sijoitusten arvonkorotukset
– vahinkovakuutuksen sijoitusten arvonkorotusten oikaisut
+ henkivakuutuksen lisäedut

Voitto ennen varauksia ja veroja

+ voitto ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja
+ satunnaiset tuotot
– satunnaiset kulut

Oman pääoman tuotto (käyvin arvoin)

+ voitto ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja
+ arvonkorotusrahastoon kirjattu arvonkorotus
– arvonkorotusrahastoon kirjatun arvonkorotuksen peruutus
± sijoitusten arvostuserojen muutos
– verot _____ x 100 %

+ oma pääoma

+ vähemmistöosuus

± sijoitusten arvostuserot (vuoden alun ja lopun keskiarvo)

Kokonaispääoman tuotto (käyvin arvoin)

+ liikevoitto
+ vieraan pääoman korot ja kulut
+ vastuuvelan perustekorko
+ sijoitusten arvonkorotukset (vahinkovakuutus)
– sijoitusten arvonkorotusten oikaisut (vahinkovakuutus)
+ arvonkorotusrahastoon kirjattu arvonkorotus
– arvonkorotusrahastoon kirjatun arvonkorotuksen peruutus
± sijoitusten arvostuserojen muutos _____ x 100 %
+ taseen loppusumma
± sijoitusten arvostuserot (vuoden alun ja lopun keskiarvo)

Omavaraisuusaste (käyvin arvoin)

+ oma pääoma
+ vähemmistöosuus
± sijoitusten arvostuserot _____ x 100 %
+ taseen loppusumma
± sijoitusten arvostuserot

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä

keskiarvo kuukausien lopun henkilökuntamääristä oikaistuna osa-aikaisesti palveluksessa olleiden henkilöiden osalta

VAKUUTUSALAN:

Kokonaisvakuutusmaksutulo

vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta ja luottotappioita

Vahinkosuhte (vahinkovakuutus)

korvauskulut _____ x 100 %
vakuutusmaksutuotot

Liikekulusuhde (vahinkovakuutus)

liikekulut _____ x 100 %
vakuutusmaksutuotot

Yhdistetty kulusuhde (vahinkovakuutus)

vahinkosuhte + liikekulusuhde

Liikekustannussuhde (henkivakuutus)

+ liikekulut
+ korvausten selvittelykulut _____ x 100 %
kuormitustulo

Toimintapääoma

+ oma pääoma ehdotetun voitonjaon vähentämisen jälkeen
± sijoitusten arvostuserot
– aineettomat hyödykkeet
+ laskennallinen verovelka
± muut asetuksella säädetyt erät

Vakavaraisuuspääoma

+ toimintapääoma
+ tasoitusmäärä
+ vähemmistöosuus

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Vakavaraisuuspääoma % vastuuelasta
(vahinkovakuutus)
$$\frac{\text{vakavaraisuuspääoma}}{\text{+ vakuutustekninen vastuovelka} - \text{tasoitusmäärä}} \times 100 \%$$

Vakavaraisuuspääoma % vastuuelasta
(henkivakuutus)
$$\frac{\text{vakavaraisuuspääoma}}{\text{+ vakuutustekninen vastuovelka} - \text{tasoitusmäärä} - 75 \% \times \text{sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuovelka}}$$

Vastuunkantokyky prosentteina
(vahinkovakuutus)
$$\frac{\text{vakavaraisuuspääoma}}{\text{vakuutusmaksutuotot}} \times 100 \%$$

OSAKEKOHTAISET:

Osakekohtainen tulos
+ voitto ennen satunnaiseriä,
varauksia ja veroja
– verot
– vähemmistön osuudet
$$\frac{\text{osakkeiden antioikaistu keski-
määräinen lukumäärä}}$$

Osakekohtainen oma pääoma
$$\frac{\text{oma pääoma}}{\text{osakkeiden antioikaistu lukumäärä}} \text{ tilikauden päättyessä}$$

Osakekohtainen substanssi
+ oma pääoma
± sijoitusten arvostuserot
$$\frac{\text{osakkeiden antioikaistu lukumäärä}}{\text{tilikauden päättyessä}}$$

Osakekohtainen osinko
$$\frac{\text{tilikaudelta jaettu osinko}}{\text{osakkeiden antioikaistu lukumäärä}} \text{ tilikauden päättyessä}$$

Osinko tuloksesta prosentteina
$$\frac{\text{osakekohtainen osinko}}{\text{osakekohtainen tulos}} \times 100 \%$$

Efektiivinen osinkotuotto
$$\frac{\text{osakekohtainen osinko}}{\text{osakkeen antioikaistu tilikauden
viimeinen kaupantekokurssi}} \times 100 \%$$

Hinta/voitto - suhde
$$\frac{\text{osakkeen antioikaistu tilikauden
viimeinen kaupantekokurssi}}{\text{osakekohtainen tulos}}$$

Osakemannan markkina-arvo
$$\text{osakkeiden lukumäärä tilikauden
päätyessä} \times \text{tilikauden viimeinen
kaupantekokurssi}$$

Osakkeiden suhteellinen pörssivaihto
$$\frac{\text{pörssin kautta vaihdettujen osakkeiden
lukumäärä}}{\text{osakkeiden antioikaistu keski-
määräinen lukumäärä}} \times 100 \%$$

SAMPO-KONSERNIN TUNNUSLUVUT

		1993	1994	1995	1996	1997
Yleiset						
Liikevaihto	Mmk	5 507,9	5 881,5	5 896,3	6 104,9	7 848,2
Kokonaisvakuutusmaksutulo	Mmk	3 695,0	4 149,6	4 219,1	4 495,0	5 784,1
Liikevoitto	Mmk	320,7	175,7	318,8	618,9	921,2
liikevaihdosta	%	5,8	3,0	5,4	10,1	11,7
Voitto ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja	Mmk	370,2	182,7	270,7	366,7	687,7
liikevaihdosta	%	6,7	3,1	4,6	6,0	8,8
Voitto ennen varauksia ja veroja	Mmk	369,1	182,7	233,7	365,2	661,9
liikevaihdosta	%	6,7	3,1	4,0	6,0	8,4
Oman pääoman tuotto (käyvin arvo-in)	%	34,8	6,8	-3,2	17,3	23,5
Kokonaispääoman tuotto (käyvin arvo-in)*	%	-	3,8	1,1	9,6	11,6
Omavaraisuusaste	%	30,8	34,0	33,5	35,9	35,6
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä		2 642	2 966	3 023	3 113	3 176
Vahinkovakuutuksen tunnusluvut						
Liikevaihto	Mmk	5 507,9	5 881,5	5 896,3	6 104,9	6 273,0
Kokonaisvakuutusmaksutulo	Mmk	3 695,0	4 149,6	4 219,1	4 495,0	4 647,7
Vahinkosuhte	%	103,1	91,4	89,1	91,2	94,0
ilman valuuttakurssien vaikutusta	%			91,7	88,4	88,3
Liikekulusuhte	%	21,4	20,7	20,0	21,9	19,5
Yhdistetty kulusuhte	%	124,6	112,2	109,1	113,1	113,5
ilman valuuttakurssien vaikutusta	%			111,7	110,3	107,8
Toimintapääoma *	Mmk	-	5 565,3	5 266,2	6 331,5	7 926,3
Tasoitusmäärä	Mmk	1 355,7	1 492,9	1 110,2	1 362,4	1 438,2
Vakavaraisuuspääoma *	Mmk	-	7 083,4	6 378,7	7 696,1	9 367,9
vastuuvclasta *	%	-	84,2	72,0	82,8	96,7
Vastuunkantokyky	%	205,5	199,7	171,8	199,3	233,2
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä		2 642	2 966	3 023	3 113	3 059
Henkivakuutuksen tunnusluvut						
Liikevaihto	Mmk					1 575,3
Kokonaisvakuutusmaksutulo	Mmk					1 136,4
Liikekustannussuhte	%					195,1
Toimintapääoma	Mmk					580,8
Tasoitusmäärä	Mmk					2,8
Vakavaraisuuspääoma	Mmk					635,6
vastuuvclasta	%					15,8
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä						117

* Tunnuslukuja ei ole aiemman laskentakäytännön mukaan laskettu

SAMPO-KONSERNIN OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT

		1993	1994	1995	1996	1997
Osakekohtainen tulos	mk	6,38	2,37	2,96	4,23	8,32
Osakekohtainen oma pääoma	mk	49,25	54,14	55,51	58,73	65,84
Osakekohtainen substanssi	mk	98,33	102,91	98,01	115,64	145,54
Osakekohtainen osinko	mk	1,00	1,00	1,25	1,50	3,00*
Osinko/tulos	%	10,3	43,8	42,2	35,5	36,1*
Efektiivinen osinkotuotto	%	1,4	1,9	2,1	1,7	1,7*
Hinta/voitto -suhde (PE-luku)		11,5	22,7	19,7	21,5	21,3
Osakkeiden antioikaistu keskim. lkm	1 000 kpl	54 800	58 548	60 800	60 800	60 800
Osakkeiden lkm 31.12.	1 000 kpl	13 700	15 200	15 200	15 200	60 800
Osakkeiden antioikaistu lkm 31.12.	1 000 kpl	54 800	60 800	60 800	60 800	60 800
Osakkeiden nimellisarvo 31.12.	mk	20	20	20	20	5
Osakkeiden markkina-arvo	Mmk	4 027,8	3 268,0	3 541,6	5 517,6	10 761,6
A-sarja:						
Osakkeiden antioikaistu keskim. lkm	1 000 kpl	54 560	58 308	60 560	60 560	60 560
Osakkeiden lkm 31.12.	1 000 kpl	13 640	15 140	15 140	15 140	60 560
Osakkeiden antioikaistu lkm 31.12.	1 000 kpl	54 560	60 560	60 560	60 560	60 560
Painotettu keskim. kaupantekokurssi	mk	59,52	70,76	56,84	70,11	130,19
Antioikaistu ylin kurssi	mk	76,25	100,00	68,50	91,25	203,00
Antioikaistu alin kurssi	mk	26,25	50,75	41,25	57,50	88,75
Antioikaistu viimeinen kaupantekokurssi	mk	73,50	53,75	58,25	90,75	177,00
Osakkeen pörssivaihto tilikaudella	1 000 kpl	3 980	11 267	7 792	26 330	30 191
Osakkeen suhteellinen pörssivaihto	%	7,3	19,3	12,9	43,5	49,9
B-sarja:						
Osakkeiden antioikaistu keskimääräinen lkm	1 000 kpl	240	240	240	240	240
Osakkeiden lkm 31.12.	1 000 kpl	60	60	60	60	240
Osakkeiden antioikaistu lkm 31.12.	1 000 kpl	240	240	240	240	240

* Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle

Oman pääoman tuotto prosentissa ja osakekohtaisessa substanssissa ei ole mukana henkivakuutuksen arvostuseroja.

Oman pääoman, jossa on mukana osuus vapaaehtoisista varauksista ja kertyneestä poistoerosta, katsotaan kokonaisuudessaan kuuluvan omistajille.

Osakekohtaiset tunnusluvut on laskettu splittauksen suhteella oikaistuin.

ERITTELYT

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1997	1996	1997	1996
1 VAKUUTUSMAKSUTULO				
Vahinkovakuutus				
Ensivakuutus				
Kotimaasta	4 004 076	3 841 887	1 640 747	1 544 035
ETA-valtioista	355 472	200 497	–	–
Muista valtioista	13 910	6 585	–	–
	4 373 458	4 048 969	1 640 747	1 544 035
Jälleenvakuutus				
Vahinkojälleenvakuutus	246 604	345 940	13 364	9 423
Henkijälleenvakuutus	27 682	100 068	–9 875	–14 567
	274 286	446 008	3 489	–5 144
	4 647 744	4 494 977	1 644 236	1 538 891
Henkivakuutus				
Ensivakuutus				
Kotimaasta	1 042 500			
Henkijälleenvakuutus	93 888			
	1 136 388			
Kokonaisvakuutusmaksutulo	5 784 132	4 494 977	1 644 236	1 538 891
Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista	–18 753	–26 040	–13 691	–16 529
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	5 765 379	4 468 937	1 630 545	1 522 362

VAKUUTUSMAKSUVERO JA MUUT VAKUUTUSMAKSUIHIN SISÄLTYNEET SIIRTOTULOT

Vakuutusmaksuvero	545 661	537 014	308 182	292 222
Palosuojelumaksu	15 818	11 179	4 258	4 239
Liikenneturvallisuusmaksu	9 060	9 055	6 796	6 912
Työturvallisuusmaksu	17 030	17 671	282	499
Tapaturmavakuutuslain 58 §:ssä säädetty maksu	–	4 525	–	125
Valtiolle perittävä sairaanhoitomaksu	97 162	108 764	35 981	33 568
Yhteensä	684 731	688 209	355 499	337 565

Lakisääteisen tapaturmavakuutuksen liitännäisenä on kerätty seuraavat vakuutusmaksut, jotka on tilitetty edelleen Työttömyyskassojen Keskuskassalle ja Työntekijäin Ryhmähenkivakuutuspoolille.

Työttömyysvakuutus	4 481 195	4 639 441	45 580	49 098
Työntekijäin ryhmähenkivakuutus	67 712	76 488	1 583	1 670

2 VAHINKOVAKUUTUKSEN VAKUUTUSLUOKKARYHMÄKOHTAINEN TULOS

Sarakkeet:

1 = Kokonaisvakuutusmaksutulo ennen luottotappioita ja jälleenvakuuttajien osuutta	4 = Liikekulut ennen jälleenvakuuttajien palkkioita ja voitto-osuuksia
2 = Vakuutusmaksutuotot ennen jälleenvakuuttajien osuutta	5 = Jälleenvakuuttajien osuus
3 = Korvauskulut ennen jälleenvakuuttajien osuutta	6 = Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta
	7 = Yhdistetty kulusuhde

1 000 mk	1	2	3	4	5	6	7
KONSERNI							
Ensivakuutus							
Lakisääteinen tapaturma							
1997	948 110	942 920	-932 861	-66 711	-412	-57 064	106,1
1996	911 622	904 541	-837 280	-66 018	-387	856	99,9
1995	837 976	828 443	-883 420	-68 187	-350	-123 514	114,9
Muu tapaturma ja sairaus							
1997	235 134	234 174	-173 785	-64 895	-1 266	-5 773	102,5
1996	222 867	219 477	-162 428	-67 521	-2 473	-12 945	106,0
1995	228 515	228 332	-167 567	-67 823	-2 563	-9 621	104,3
Moottoriajoneuvonvastuu							
1997	617 738	578 078	-696 877	-119 054	-625	-238 477	141,3
1996	546 227	525 455	-572 212	-121 249	-397	-168 403	132,1
1995	520 231	495 840	-575 533	-116 810	-458	-196 961	139,8
Maa-ajoneuvot							
1997	560 734	544 777	-416 756	-124 027	-627	3 368	99,4
1996	528 442	512 063	-388 467	-122 668	-1 078	-150	100,0
1995	496 904	493 441	-379 010	-109 628	-1 145	3 657	98,9
Alukset, ilma-alukset, raiteilla liikkuva kalusto ja kuljetus							
1997	262 701	250 936	-114 381	-33 446	-38 255	64 853	69,0
1996	242 902	245 799	-158 390	-38 196	-30 070	19 143	89,7
1995	263 705	265 749	-162 574	-33 073	-20 401	49 700	74,5
Palo- ja muu omaisuusvahinko							
1997	1 247 524	1 265 937	-939 297	-319 195	-10 002	-2 557	100,3
1996	1 120 038	1 152 663	-855 953	-272 537	-87 215	-63 042	106,9
1995	938 180	941 994	-759 804	-221 065	-2 835	-41 709	105,1
Vastuu							
1997	258 261	256 140	-187 024	-42 338	-42 916	-16 138	107,9
1996	215 615	228 000	-179 692	-32 186	-16 501	-380	100,2
1995	184 115	181 027	-174 248	-25 938	-27 573	-46 732	131,0
Luotto ja takaus							
1997	33 502	33 139	8 360	-7 746	-13 401	20 352	*
1996	35 410	38 005	-19 544	-9 585	-7 210	1 666	91,4
1995	39 653	42 136	-10 714	-7 486	-11 462	12 474	43,4
Oikeusturva							
1997	65 026	63 675	-74 947	-6 090	-	-17 362	127,3
1996	62 295	60 956	-49 323	-8 271	-	3 362	94,5
1995	58 185	51 535	-40 872	-10 341	-	322	99,4
Muut							
1997	144 728	143 594	-144 920	-31 539	18 897	-13 968	129,4
1996	163 551	165 630	-151 559	-32 108	14 016	-4 022	108,6
1995	172 073	169 989	-83 902	-30 991	-43 201	11 894	74,5
Ensivakuutus yhteensä							
1997	4 373 458	4 313 369	-3 672 488	-815 041	-88 607	-262 767	106,9
1996	4 048 969	4 052 588	-3 374 849	-770 340	-131 315	-223 916	106,3
1995	3 739 537	3 698 485	-3 237 644	-691 343	-109 989	-340 491	110,2
Jälleenvakuutus							
1997	274 286	272 861	-453 201	-93 723	-5 274	-279 337	254,1
1996	446 008	380 473	-581 830	-167 963	87 809	-281 511	196,9
1995	479 536	519 414	-305 732	-137 016	-73 731	2 936	99,8
Yhteensä							
1997	4 647 744	4 586 231	-4 125 690	-908 764	-93 882	-542 105	113,5
1996	4 494 977	4 433 062	-3 956 679	-938 303	-43 507	-505 427	113,1
1995	4 219 073	4 217 898	-3 543 376	-828 359	-183 720	-337 555	109,1
Tasoitusmäärän muutos							
1997						-144 745	
1996						-252 134	
1995						-44 916	
Vakuutustekninen kate							
1997						-686 849	
1996						-757 561	
1995						-382 471	

VAHINKOVAKUUTUKSEN VAKUUTUSLUOKKARYHMÄKOHTAINEN TULOS

Sarakkeet:

1 = Kokonaisvakuutusmaksutulo ennen luottotappioita ja jälleenvakuuttajien osuutta	4 = Liikekulut ennen jälleenvakuuttajien palkkioita ja voitto-osuuksia
2 = Vakuutusmaksutuotot ennen jälleenvakuuttajien osuutta	5 = Jälleenvakuuttajien osuus
3 = Korvauskulut ennen jälleenvakuuttajien osuutta	6 = Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta
	7 = Yhdistetty kulusuhde

1 000 mk	1	2	3	4	5	6	7
EMOYHTIÖ							
Ensivakuutus							
Lakisääteinen tapaturma							
1997	44 142	43 156	-69 875	-6 662	-9	-33 391	177,4
1996	34 832	33 715	-44 511	-6 632	-5	-17 433	151,7
1995	24 914	23 909	-38 190	-6 000	-28	-20 309	185,0
Muu tapaturma ja sairaus							
1997	166 242	165 719	-124 726	-56 153	-1 073	-16 233	109,9
1996	166 905	162 729	-125 089	-57 682	-1 949	-21 991	113,7
1995	89 818	88 202	-63 961	-38 381	-976	-15 115	117,3
Moottoriajoneuvonvastuu							
1997	469 552	432 346	-534 227	-96 482	-460	-198 823	146,0
1996	408 918	389 504	-431 046	-96 347	-348	-138 236	135,5
1995	304 677	280 034	-309 993	-71 964	-244	-102 166	136,5
Maa-ajoneuvot							
1997	395 907	383 358	-277 678	-99 243	-384	6 053	98,4
1996	372 147	361 961	-255 608	-99 383	-733	6 237	98,3
1995	283 966	272 173	-203 481	-75 182	-609	-7 099	102,6
Alukset, ilma-alukset, raiteilla liikkuva kalusto ja kuljetus							
1997	25 847	25 777	-999	-4 320	-15 412	5 046	79,8
1996	28 064	27 177	-20 337	-6 723	-312	-195	100,8
1995	23 670	23 262	-16 839	-4 946	-583	894	96,0
Palo- ja muu omaisuusvahinko							
1997	475 850	481 264	-319 974	-149 430	-3 248	8 612	98,2
1996	470 185	457 865	-277 276	-152 052	-4 274	24 264	94,7
1995	316 954	311 931	-200 713	-97 406	2 862	16 674	94,6
Vastuu							
1997	8 971	8 450	-15 492	-2 634	-	-9 676	214,5
1996	7 712	7 036	-2 422	-1 835	-	2 779	60,5
1995	4 518	4 262	-11 418	-1 203	-	-8 359	296,1
Luotto ja takaus							
1997	3 001	4 325	19 444	-569	-2 405	20 795	*
1996	5 563	7 404	-10 566	-847	-448	-4 458	178,9
1995	6 108	7 775	-8 457	-647	842	-487	108,7
Oikeusturva							
1997	50 513	49 639	-52 047	-4 063	-	-6 471	113,0
1996	49 055	48 186	-35 451	-6 207	-	6 528	86,5
1995	30 245	25 807	-20 718	-5 635	-	-546	102,1
Muut							
1997	721	686	-849	-689	-	-852	224,1
1996	653	622	-200	-801	-	-379	161,0
1995	465	476	261	-88	-	649	-36,5
Ensivakuutus yhteensä							
1997	1 640 747	1 594 719	-1 376 423	-420 245	-22 990	-224 939	114,2
1996	1 544 035	1 496 199	-1 202 507	-428 508	-8 069	-142 885	109,6
1995	1 085 335	1 037 830	-873 509	-301 452	1 265	-135 866	113,2
Jälleenvakuutus							
1997	3 489	13 556	-55 090	-3 138	9 088	-35 585	363,1
1996	-5 144	12 863	-46 376	-1 788	-804	-36 104	385,0
1995	12 935	17 201	-27 574	-858	-3 526	-14 757	191,2
Yhteensä							
1997	1 644 236	1 608 275	-1 431 514	-423 383	-13 902	-260 524	116,3
1996	1 538 891	1 509 062	-1 248 883	-430 296	-8 873	-178 989	111,9
1995	1 098 270	1 055 031	-901 083	-302 310	-2 261	-150 622	114,4
Tasoitusmäärän muutos							
1997						33 360	
1996						-65 015	
1995						5 309	
Vakuutustekninen kate							
1997						-227 164	
1996						-244 004	
1995						-145 313	

3 HENKIVAKUUTUKSEN VAKUUTUSMAKSUTULO JA KORVAUKSET

1 000 mk	Konserni 1997
Ensivakuutuksen kokonaisvakuutusmaksutulo	
Henkivakuutus	
Yksilöllinen henkivakuutus	547 091
Ryhmähenkivakuutus	3 279
	<hr/> 550 370
Eläkevakuutus	
Yksilöllinen eläkevakuutus	464 624
Vapaamuotoinen työeläkevakuutus	27 505
	<hr/> 492 129
Ensivakuutusmaksutulo yhteensä	1 042 500
Jatkuvat vakuutusmaksut	491 190
Kertamaksut	551 309
	<hr/> 1 042 500
Vakuutusmaksut sopimuksista, jotka oikeuttavat hyvitykseen	1 006 240
Vakuutusmaksut sijoitussidonnaisesta vakuutuksesta	36 259
	<hr/> 1 042 500
Maksetut korvaukset	
Ensivakuutus	
Henkivakuutus	2 233
Eläkevakuutus	91 296
	<hr/> 93 529
Takaisinostot	33 969
Jälleenvakuutus	49 852
Maksetut korvaukset yhteensä	177 350
Tilikautena päätettyjen henki- ja eläkevakuutuksen lisätujen vaikutus vakuutustekniseen tulokseen	84 993
	<hr/> 84 993

4 KULUT TOIMINNOITTAIN

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1997	1996	1997	1996
Vahinkovakuutus				
Korvausten hoitokulut (maksetut korvaukset)				
Suoraan kohdistetut	66 792	59 816	24 492	23 327
Osuus kiinteistä kuluista	283 402	255 575	154 215	142 174
	350 193	315 390	178 707	165 501
Liikekulut				
Vakuutusten hankintakulut				
Ensivakuutuksen palkkiot	75 037	65 197	22 491	24 221
Tulevan jälleenvakuutuksen palkkiot	58 388	111 216	2 501	1 758
Muut vakuutusten hankintakulut	236 318	245 817	148 271	156 712
	369 743	422 230	173 263	182 691
Vakuutusten hoitokulut	345 111	307 434	171 288	151 655
Hallintokulut	193 909	208 639	78 831	95 950
Menevän jälleenvakuutuksen palkkiot	-126 118	-94 379	-657	-870
	782 646	843 923	422 726	429 426
Sijoitusten hoitokulut (sijoitustoiminnan kulut)				
Suoraan kohdistetut *)	97 969	102 618	50 624	50 566
Osuus kiinteistä kuluista	28 107	26 199	15 389	11 858
	126 077	128 817	66 013	62 424
Muut kulut	3 245	7 949	-	-
	1 262 161	1 296 080	667 446	657 351
Henkivakuutus				
Korvausten hoitokulut (maksetut korvaukset)				
Suoraan kohdistetut	2			
Osuus kiinteistä kuluista	2 999			
	3 000			
Liikekulut				
Vakuutusten hankintakulut				
Ensivakuutuksen palkkiot	11 309			
Tulevan jälleenvakuutuksen palkkiot	19 572			
Muut vakuutusten hankintakulut	42 964			
	73 845			
Vakuutusten hoitokulut	11 988			
Hallintokulut	12 305			
Menevän jälleenvakuutuksen palkkiot	-2 042			
	96 095			
Sijoitusten hoitokulut (sijoitustoiminnan kulut)				
Suoraan kohdistetut *)	12 511			
Osuus kiinteistä kuluista	4 117			
	16 628			
	115 723			
*) Sisältää kiinteistöjen hoitokulut ja hoitovastikkeet.				
Vakuutusmaksuvastuun muutokseen sisältyvä vakuutusten aktivoitujen hankintamenojen muutos				
Vahinkovakuutus	-	1 938	-	-
Henkivakuutus	-3 890	-	-	-

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1997	1996	1997	1996
HENKILÖSTÖKULUT JA HENKILÖSTÖ				
Hallintoneuvoston, hallitusten ja toimitusjohtajien palkat ja palkkiot	11 338	9 777	2 757	2 763
Muut palkat ja palkkiot	573 346	531 850	320 126	316 238
Luontoisetujen raha-arvo	27 929	19 554	11 963	11 608
Eläkekulut	103 840	106 590	55 176	59 300
Muut henkilösivukulut	80 947	81 653	47 858	46 141
	797 399	749 424	437 881	436 049
Hallituksille ja toimitusjohtajille suoritettut tulospalkkiot	822	273	192	156
Emoyhtiön toimitusjohtajan eläkeiäksi on sovittu 60 vuotta ja muiden toimitusjohtajien ja johtajien 60–65 vuotta.				
Henkilökunta keskimäärin	3 176	3 113	1 925	1 963

SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT

Toimintokohtaiset				
Maksetut korvaukset	31 285	27 623	23 152	18 761
Liikekulut	99 479	83 220	69 082	61 843
Sijoitustoiminnan kulut	3 902	2 983	3 673	2 519
Muut kulut	2 075	1 000	–	–
	136 741	114 826	95 907	83 122
Rakennukset	94 125	75 686	28 989	32 346
Liikearvo	7 610	7 610	29 120	29 120
Konserniliikearvo	53 525	53 455	–	–
Konsernireservi	–2 777	–	–	–
	289 224	251 576	154 016	144 588

5 SIOITUSTOIMINNAN NETTOTUOTTO

SIOITUSTOIMINNAN TUOTOT

Tuotot sijoituksista konserniyrityksiin				
Osinkotuotot	–	–	225 694	159 450
Tuotot sijoituksista osakkuusyrietyksiin				
Osinkotuotot	3 472	3 833	13 776	9 361
Korkotuotot	5 916	6 883	2 091	1 922
Muut tuotot	30 219	30 569	30 219	30 569
	39 607	41 286	46 086	41 853
Tuotot kiinteistösijoituksista				
Osinkotuotot	–	1	–	–
Korkotuotot konserniyrityksiltä	–	–	8 673	9 413
Muut tuotot konserniyrityksiltä	–	–	10 637	7 554
Muut tuotot muilta kuin konserniyrityksiltä	262 317	230 760	93 949	95 450
	262 317	230 761	113 259	112 417

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1997	1996	1997	1996
Tuotot muista sijoituksista				
Osinkotuotot	312 232	207 344	69 616	53 059
Korkotuotot konserniyrityksiltä	–	–	1 380	992
Korkotuotot muilta kuin konserniyrityksiltä	482 969	395 881	83 840	111 673
Muut tuotot muilta kuin konserniyrityksiltä	234 495	139 807	32 740	16 171
	1 029 696	743 032	187 577	181 896
Yhteensä	1 331 620	1 015 079	572 616	495 616
Palautuneet arvonalennukset	84 194	225 684	71 286	139 798
Myyntivoitot	681 402	380 970	151 637	135 322
Sijoitustoiminnan tuotot yhteensä	2 097 216	1 621 733	795 538	770 735
SIJOITUSTOIMINNAN KULUT				
Kulut kiinteistösijoituksista	–110 885	–121 197	–67 497	–68 413
Kulut muista sijoituksista	–116 114	–126 617	–60 099	–54 328
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut konserniyrityksille	–	–	–14 715	–16 821
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut muille kuin konserniyrityksille	–26 026	–33 362	–18 739	–23 129
Yhteensä	–253 024	–281 176	–161 050	–162 692
Arvonalennukset ja poistot				
Arvonalennukset	–152 998	–101 094	–30 065	–66 978
Rakennusten suunnitelmapoistot	–94 125	–75 686	–28 989	–32 346
	–247 123	–176 780	–59 054	–99 323
Myyntitappiot	–3 824	–4 725	–2 305	–6 220
Sijoitustoiminnan kulut yhteensä	–503 971	–462 681	–222 408	–268 235
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonorotuksia ja niiden oikaisua	1 593 245	1 159 052	573 131	502 501
Sijoitusten arvonorotus	2 948	–	–	–
Sijoitusten arvonorotuksen oikaisu	–1 050	–57	–	–
SIJOITUSTOIMINNAN NETTOTUOTTO	1 595 142	1 158 996	573 131	502 501
Sijoitussidonnaisten vakuutusten osuus sijoitustoiminnan nettotuotosta	1 696	–	–	–
Osinkotuottoihin sisältyvä yhtiöveron hyvitys	80 704	54 458	84 366	64 747
Muihin tuottoihin ja kuluihin muista sijoituksista sisältyvät				
Valuuttakurssivoitot	230 328	132 377	30 944	12 256
Valuuttakurssitappiot	54 518	38 434	1 480	5 116

KONSERNIN SIOITUSTOIMINNAN NETTOTUOTTO 1.1.–31.12.1997

1 000 mk	Vahinkovakuutus	Henkivakuutus
SIOITUSTOIMINNAN TUOTOT		
Tuotot sijoituksista osakkuusyhtiöihin		
Osinkotuotot	3 472	–
Korkotuotot	5 916	–
Muut tuotot	30 219	–
	39 607	–
Tuotot kiinteistöinvestoinneista		
Muut tuotot	209 968	52 349
Tuotot muista sijoituksista		
Osinkotuotot	270 672	41 561
Korkotuotot	363 580	119 389
Muut tuotot	205 073	29 423
	839 324	190 372
Yhteensä	1 088 898	242 721
Palautuneet arvonalennukset	79 705	4 490
Myyntivoitot	489 728	191 674
Sijoitustoiminnan tuotot yhteensä	1 658 331	438 885
SIOITUSTOIMINNAN KULUT		
Kulut kiinteistöinvestoinneista	–98 033	–12 852
Kulut muista sijoituksista	–58 605	–57 509
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut	–23 722	–2 304
Yhteensä	–180 361	–72 664
Arvonalennukset ja poistot		
Arvonalennukset	–114 867	–38 131
Rakennusten suunnitelmapoistot	–84 188	–9 937
	–199 055	–48 068
Myyntitappiot	–3 467	–357
Sijoitustoiminnan kulut yhteensä	–382 882	–121 089
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonorotuksia ja niiden oikaisua	1 275 449	317 795
Sijoitusten arvonorotus	–	2 948
Sijoitusten arvonorotuksen oikaisu	–1 050	–
SIOITUSTOIMINNAN NETTOTUOTTO	1 274 399	320 743
Sijoitussidonnaisten vakuutusten osuus sijoitustoiminnan nettotuotosta	–	1 696
Osinkotuottoihin sisältyvä yhtiöveron hyvitys	72 012	8 692
Muihin tuottoihin ja kuluihin muista sijoituksista sisältyvät		
Valuuttakurssivoitot	201 188	29 140
Valuuttakurssitappiot	3 497	51 020

6 KONSERNIN VEROT, KERTYNEET VEROYLIJÄÄMÄT JA KÄYTTÄMÄTÖN HYVITYS

1 000 mk	Verot		Kertyneet veroylijäämät		Käyttämätön hyvitys	
	1997	1996	1997	1996	1997	1996
Vakuutusosakeyhtiö Sampo	84 687	65 455	48 639	35 823	36 550	35 963
Teollisuusvakuutus Oy	97 345	48 623	159 159	84 955	–	–
Vakuutusosakeyhtiö Yritys-Sampo	17 618	19 170	32 606	26 632	–	–
Keskeytysvakuutusosakeyhtiö Otso	24 583	31 250	28 424	17 413	–	–
Suomen Vakuutus Osakeyhtiö	4 248	4 212	2 633	2 633	–	–
Vakuutusosakeyhtiö Henki-Sampo	9 691	–	–	–	1 639	–
Muut	13 140	–990	686	160	2 964	2 964
Konserniyhtiöt yhteensä	251 312	167 719	272 146	167 615	41 153	38 926
Yhtiöveron hyvitys tytär- ja osakkuusyrittösoingoista	–70 698	–55 167				
Laskennallisen verovelan muutos	–11 396	–2 039				
Tuloslaskelman verot	169 217	110 513				

7 TULOKSEN VERTAILUKELPOISUUTEEN VAIKUTTAVAT TUOTTO- JA KULUERÄT

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1997	1996	1997	1996
Vakuutusteknisen vastuuvelan laskentaperusteiden muutokset				
Eliniän pidentyminen	–105 244	–	–46 521	–
Muut	–32 952	–21 759	–	–
	–138 196	–21 759	–46 521	–
Jälleenvakuuttajien osuus	3 298	3 237	–	–
Tasoitustasojen muutos	134 898	–	46 521	–
Tasoitustasojen laskentaperusteet	17 032	–	–	–
Vaikutus tulokseen	17 032	–18 522	–	–

8 AINEETTOMIEN JA AINEELLISTEN HYÖDYKKEIDEN MUUTOKSET 1997

1 000 mk	Aineettomat oikeudet ja pitkävaikuttiset menot	Liikearvo Konserniliikearvo Konsernireservi	Kalusto	Yhteensä
KONSERNI				
Hankintameno 1.1.	667 768	582 176	678 365	1 928 310
Kannanluovutus	16 582	–	9 031	25 613
Lisäykset	103 553	–13 881	62 505	152 176
Vähennykset	–177 626	–	–221 026	–398 652
Hankintameno 31.12.	610 278	568 295	528 875	1 707 447
Kertyneet suunnitelmapoistot 1.1.	405 997	177 650	466 751	1 050 398
Kannanluovutus	5 155	–	6 204	11 359
Suunnitelmapoistot	68 053	58 358	69 067	195 477
Vähennykset	–175 765	–	–218 018	–393 784
Kertyneet suunnitelmapoistot 31.12.	303 439	236 008	324 004	863 451
Hankintameno suunnitelmapoistojen jälkeen 31.12.	306 838	332 288	204 871	843 997
Kokonaispoistojen ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 1.1.	28 941	3 171	–6 029	26 083
Kannanluovutus	520	–	387	907
Suunnitelman ylittävät/alittavat poistot	–5 675	–	11 399	5 724
Vähennykset	–73	–	–878	–951
Kokonaispoistojen ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 31.12.	23 714	3 171	4 879	31 764
Menojäännös kokonaispoistojen jälkeen 31.12.	283 124	329 117	199 993	812 233
EMOYHTIÖ				
Hankintameno 1.1.	494 363	614 759	554 678	1 663 800
Lisäykset	74 154	–	36 769	110 922
Vähennykset	–129 986	–	–200 382	–330 368
Hankintameno 31.12.	438 531	614 759	391 065	1 444 355
Kertyneet suunnitelmapoistot 1.1.	318 290	90 596	403 495	812 381
Suunnitelmapoistot	48 723	29 120	47 563	125 405
Vähennykset	–129 986	–	–200 005	–329 991
Kertyneet suunnitelmapoistot 31.12.	237 027	119 716	251 052	607 795
Hankintameno suunnitelmapoistojen jälkeen 31.12.	201 504	495 043	140 013	836 560
Kokonaispoistojen ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 1.1.	27 263	–	–13 122	14 140
Suunnitelman ylittävät/alittavat poistot	–6 132	–	8 556	2 424
Vähennykset	–	–	378	378
Kokonaispoistojen ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 31.12.	21 130	–	–4 188	16 942
Menojäännös kokonaispoistojen jälkeen 31.12.	180 373	495 043	144 202	819 618

9 SIIJOITUSTEN KÄYPÄ ARVO JA ARVOSTUSERO

1 000 mk	Jäljellä oleva hankintameno	1997 Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Jäljellä oleva hankintameno	1996 Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
KONSERNI						
Kiinteistösijoyitukset						
Kiinteistöt	2 648 621	3 256 491	3 823 319	2 200 629	2 779 577	3 278 853
Kiinteistöosakkeet	861 940	861 940	912 591	689 711	689 711	737 618
	3 510 561	4 118 431	4 735 909	2 890 340	3 469 288	4 016 472
Osakkuusyrytykset						
Osakkeet ja osuudet	745 948	867 256	886 004	729 817	732 897	756 050
Rahoitusmarkkinavälineet	50 000	50 000	52 155	80 000	80 000	84 223
Lainasaamiset	–	–	–	15	15	15
	795 948	917 256	938 159	809 832	812 912	840 288
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	5 793 938	5 793 938	10 155 722	3 417 447	3 417 447	6 155 519
Rahoitusmarkkinavälineet	4 826 150	4 826 929	5 115 492	3 608 194	3 609 063	3 756 453
Kiinnelainasaamiset	385 003	385 003	385 003	301 316	301 316	301 316
Muut lainasaamiset	302 149	302 149	302 149	358 916	358 916	358 916
Talletukset	820 438	820 438	820 438	692 802	692 802	692 802
	12 127 677	12 128 456	16 778 804	8 378 675	8 379 544	11 265 006
Jälleenvakuutustalletesaamiset	413 829	413 829	413 829	390 419	390 419	390 419
	16 848 015	17 577 972	22 866 701	12 469 266	13 052 163	16 512 185
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää korkotuotoiksi tai niiden vähennykseksi jaksotettua nimellisarvon ja hankintahinnan erotusta (+/–)	–12 409			–21 799		
Kirjanpitoarvo sisältää						
Tuloutettuja arvonkorotuksia		370 822			330 430	
Arvonkorotusrahoon kirjattuja arvonkorotuksia		237 827			249 387	
		608 650			579 817	
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			5 288 729			3 460 022

KONSERNIN SIOITUSTEN KÄYPÄ ARVO JA ARVOSTUSERO 31.12.1997

1 000 mk	Jäljellä oleva hankintameno	Vahinkovakuutus Kirjan- pitoarvo	Käypä arvo	Jäljellä oleva hankintameno	Henkivakuutus Kirjan- pitoarvo	Käypä arvo
Kiinteistösiioitukset						
Kiinteistöt	2 197 500	2 754 560	3 277 049	451 121	501 931	546 270
Kiinteistöosakkeet	711 140	711 140	761 791	150 800	150 800	150 800
	2 908 640	3 465 700	4 038 839	601 921	652 731	697 070
Osakkuusyriitykset						
Osakkeet ja osuudet	745 948	867 256	886 004	–	–	–
Rahoitusmarkkinavälineet	50 000	50 000	52 155	–	–	–
	795 948	917 256	938 159	–	–	–
Muut sioitukset						
Osakkeet ja osuudet	4 414 664	4 414 664	8 486 896	1 379 273	1 379 273	1 668 826
Rahoitusmarkkinavälineet	3 373 166	3 373 945	3 553 208	1 452 984	1 452 984	1 562 284
Kiinnelainasaamiset	378 872	378 872	378 872	6 131	6 131	6 131
Muut lainasaamiset	289 461	289 461	289 461	12 688	12 688	12 688
Talletukset	631 476	631 476	631 476	188 962	188 962	188 962
	9 087 638	9 088 417	13 339 912	3 040 039	3 040 039	3 438 892
Jälleenvakuutustalletesaamiset	158 532	158 532	158 532	255 297	255 297	255 297
	12 950 757	13 629 904	18 475 442	3 897 257	3 948 068	4 391 259
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää korkotuotoiksi tai niiden vähennykseksi jaksotettua nimellisarvon ja hankintahinnan erotusta (+/–)	–6 168			–6 242		
Kirjanpitoarvo sisältää						
Tuloutettuja arvonorotuksia		323 452			47 370	
Arvonorotusrahastoon kirjattuja arvonorotuksia		234 387			3 440	
		557 839			50 810	
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			4 845 537			443 192

SIJOITUSTEN KÄYPÄ ARVO JA ARVOSTUSERO

1 000 mk	Jäljellä oleva hankintameno	1997 Kirjan- pitoarvo	Käypä arvo	Jäljellä oleva hankintameno	1996 Kirjan- pitoarvo	Käypä arvo
EMOYHTIÖ						
Kiinteistösjoitukset						
Kiinteistöt	537 127	1 036 616	1 169 020	549 186	1 053 776	1 166 890
Konserniyhtiöosakkeet	200 729	200 729	236 608	200 729	200 729	236 608
Muut kiinteistöosakkeet	647 220	647 220	684 550	638 655	638 655	672 749
Lainasaamiset konserniyrityksiltä	98 808	98 808	98 808	87 420	87 420	87 420
	1 483 884	1 983 373	2 188 986	1 475 990	1 980 581	2 163 668
Konserniyritykset						
Osakkeet ja osuudet	1 048 611	1 048 611	5 736 501	958 282	958 282	4 706 905
Osakkuusyritykset						
Osakkeet ja osuudet	597 806	597 806	658 749	521 641	521 641	524 350
Rahoitusmarkkinavälineet	–	–	–	30 000	30 000	31 584
Lainasaamiset	–	–	–	15	15	15
	597 806	597 806	658 749	551 655	551 655	555 948
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	1 620 994	1 620 994	2 229 227	1 310 545	1 310 545	1 584 108
Rahoitusmarkkinavälineet	647 185	647 185	684 409	1 031 156	1 031 156	1 072 671
Kiinnelainasaamiset	172 481	172 481	172 481	204 653	204 653	204 653
Muut lainasaamiset	118 042	118 042	118 042	148 901	148 901	148 901
Talletukset	31 500	31 500	31 500	41 530	41 530	41 530
	2 590 203	2 590 203	3 235 660	2 736 786	2 736 786	3 051 864
Jälleenvakuutustalletesaamiset	1 898	1 898	1 898	2 255	2 255	2 255
	5 722 401	6 221 889	11 821 793	5 724 969	6 229 560	10 480 640
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää korko- tuotoiksi tai niiden vähennykseksi jaksotettua nimellisarvon ja hankinta- hinnan erotusta (+/–)						
	–5 289			–9 764		
Kirjanpitoarvo sisältää						
Tuloutettuja arvonkorotuksia		326 856			331 958	
Arvonkorotusrahastoon kirjattuja arvonkorotuksia		172 633			172 633	
		499 488			504 590	
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)						
			5 599 904			4 251 080

10 KIINTEISTÖSIJOITUSTEN MUUTOKSET

1 000 mk	1997		1996	
	Rakennukset	Maa- ja vesi- alueet sekä kiinteistöosakkeet	Rakennukset	Maa- ja vesi- alueet sekä kiinteistöosakkeet
KONSERNI				
Hankintameno 1.1.	2 709 249	1 331 500	2 680 988	1 382 281
Kannanluovutus	411 583	114 848	–	–
Lisäykset	61 837	212 438	93 630	26 702
Vähennykset	–3 624	–11 754	–91 739	–77 483
Hankintameno 31.12.	3 179 045	1 647 032	2 682 879	1 331 500
Arvonkorotukset 1.1.	405 603	218 377	421 653	223 744
Kannanluovutus	40 440	15 000	–	–
Lisäykset	–	–	–	633
Vähennykset	–	–11 050	–16 050	–6 000
Arvonkorotukset 31.12.	446 043	222 327	405 603	218 377
Kertyneet suunnitelmapoistot/arvonlennukset 1.1.	920 279	255 636	828 800	260 336
Kannanluovutus	96 909	–	–	–
Konsernin rakennemuutos	–1 054	5 000	9 710	–
Suunnitelmapoistot/arvonlennukset ja palautuneet arvonalennukset	100 818	–	105 586	13 800
Vähennykset	–1 573	–	–30 661	–18 500
Kertyneet suunnitelmapoistot/arvonlennukset 31.12.	1 115 380	260 636	913 435	255 636
Kirjanpitoarvo suunnitelmapoistojen/ arvonlennusten jälkeen 31.12.	2 509 709	1 608 723	2 175 048	1 294 241
Kokonaispoistojen ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 1.1.	119 793		135 176	
Kannanluovutus	–212		–	
Konsernin rakennemuutos	16		838	
Suunnitelman ylittävät/alittavat poistot	–13 383		–12 676	
Vähennykset	116		–3 545	
Kokonaispoistojen ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 31.12.	106 329		119 793	
Rakennusten arvo kokonaispoistojen jälkeen 31.12.	2 403 379		2 055 255	

OMASSA KÄYTÖSSÄ OLEVAT KIINTEISTÖT JA KIINTEISTÖOSAKKEET

1 000 mk	Konserni	
	1997	1996
Jäljellä oleva hankintameno	580 893	567 168
Kirjanpitoarvo	804 596	769 512
Käypä arvo	964 210	910 766
Hoitokulut (suoraan kohdistetut)	23 411	23 246

KONSERNIIN KUULUVAT KIINTEISTÖYHTIÖT

Lukumäärä	59	45
Tilikauden voitto/tappio yhteensä	4 601	9 718
Oma pääoma yhteensä	844 495	644 499

KIINTEISTÖSIJOITUSTEN MUUTOKSET

1 000 mk	1997			1996		
	Rakennukset	Maa- ja vesi- alueet sekä kiinteistö- osakkeet	Laina- saamiset konserni- yrityksiltä	Rakennukset	Maa- ja vesi- alueet sekä kiinteistö- osakkeet	Laina- saamiset konserni- yrityksiltä
EMOYHTIÖ						
Hankintameno 1.1.	829 059	1 154 310	87 420	832 346	1 191 666	73 710
Lisäykset	8 136	20 046	22 000	11 856	14 917	30 757
Vähennykset	-1 914	-7 294	-10 613	-15 144	-52 273	-17 047
Hankintameno 31.12.	835 281	1 167 062	98 808	829 059	1 154 310	87 420
Arvonkorotukset 1.1.	336 300	192 733	–	344 500	192 900	–
Lisäykset	–	–	–	–	633	–
Vähennykset	–	–	–	-8 200	-800	–
Arvonkorotukset 31.12.	336 300	192 733	–	336 300	192 733	–
Kertyneet suunnitelmapoistot/ arvonlennukset 1.1.	331 841	287 400	–	297 278	277 500	–
Suunnitelmapoistot/arvon- lennukset ja palautuneet arvon- lennukset	28 989	–	–	42 346	23 400	–
Vähennykset	-1 418	–	–	-7 782	-13 500	–
Kertyneet suunnitelmapoistot/arvon- lennukset 31.12.	359 411	287 400	–	331 841	287 400	–
Kirjanpitoarvo suunnitelmapoistojen/ arvonlennusten jälkeen 31.12.	812 170	1 072 395	98 808	833 518	1 059 642	87 420
Kokonaispoistojen ja suunnitelma- poistojen kertynyt erotus 1.1.	60 423			65 037		
Suunnitelman ylittävät/alittavat poistot	-1 375			-3 737		
Vähennykset	116			-877		
Kokonaispoistojen ja suunnitelma- poistojen kertynyt erotus 31.12.	59 164			60 423		
Rakennusten arvo kokonaispoistojen jälkeen 31.12.	753 006			773 095		

OMASSA KÄYTÖSSÄ OLEVAT KIINTEISTÖT JA KIINTEISTÖOSAKKEET

1 000 mk	Emoyhtiö	
	1997	1996
Jäljellä oleva hankintameno	215 057	205 034
Kirjanpitoarvo	371 752	374 162
Käypä arvo	441 166	436 837

11 KONSERNIN OSAKKEET JA OSUUDET

Yhtiön nimi	Kpl	Osuus osakepääomasta %	Osuus äänimäärästä %	Valuutta	Nimellisarvo 1 000 mk	Kirjanpitoarvo 1 000 mk	Tilikauden voitto/tappio 1 000 mk	Oma pääoma 1 000 mk
Konserniyritykset								
Capsam Consulting Oy	1 600	40,00	60,00		160	800	213	2 213
Jälleenvakuutusosakeyhtiö Patria	50 000	100,00	100,00		50 000	83 760	-5 871	66 904
Keskeytysvakuutusosakeyhtiö Otso ¹⁾	900 000	100,00	100,00		90 000	120 503	46 772	219 461
Lakewood Insurance Company Ltd.	11 250 000	100,00	100,00	GBP	11 250	17 282	-465	19 284
Oy Finnish Captive & Risk Services Ltd.	800	80,00	80,00		80	80	21	392
Oy Haveri Ab	20	100,00	100,00		2	9	-	2
Oy Imico Insurance Systems Ab	200	100,00	100,00		200	1 002	1 131	2 289
Riskienhallinta Oy	400	100,00	100,00		4 000	4 000	-1 317	2 892
Sampo Holdings (UK) Ltd	10 000	100,00	100,00	GBP	100	163 278	8 600	228 878
Sampo Industrial Holding B.V.	45 000	100,00	100,00	NLG	45 000	116 886	6 498	116 886
Sampo Industrial Insurance N.V.	1 050 000	100,00	100,00	NLG	105 000	434 154	15 160	272 964
Sampo Industriförsäkring Ab	30 000	100,00	100,00	SEK	3 000	7 608	148	4 820
Sampo Kindlustuse AS	1 800	100,00	100,00	EEK	18 000	6 840	112	5 201
Suomen Vakuutus Osakeyhtiö ¹⁾	150 000	100,00	100,00		15 000	69 240	11 359	90 986
Teollisuusvakuutus Oy ¹⁾	500 000	100,00	100,00		50 000	249 850	259 437	784 042
Teva Holding B.V.	45 000	100,00	100,00	NLG	45 000	154 412	4 094	135 917
Vakuutusosakeyhtiö Henki-Sampo ¹⁾	603 100	80,50	66,66		60 310	142 703	26 974	182 254
Vakuutusosakeyhtiö ST International	9 000 000	100,00	100,00		45 000	101 438	7 248	70 964
Vakuutusosakeyhtiö Yritys-Sampo ¹⁾	500 000	100,00	100,00		50 000	299 900	43 270	419 468
YHTEENSÄ						1 973 745		
Konsernin osakkuusyhtiöt								
Autovahinkokeskus Oy	2 559	35,54	35,54		6 398	5 869	16	16 546
Finansi-Sampo Oy	800 000	50,00	50,00		40 000	79 278	6 284	160 940
Henkivakuutusosakeyhtiö Nova ¹⁾	15 625	25,00	25,00		15 625	125 718	124 874	502 874
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva ^{1) 2)}	25 000	50,00	25,00		25 000	25 639	22 199	149 565
Kansalliset Liikekiinteistöt Oy ¹⁾	291	34,73	34,73		291 000	285 568	11 000	849 560
PCA Corporate Finance Oy	372	27,11	27,11		372	545	7	2 009
Rakennus Oy Leo Heinänen	384	20,00	20,00		384	1 168	-1 669	5 837
Suomen Oikeuspalvelu Oy ^{1) 3)}	3 400	20,00	20,00		340	270	-37	2 348
Suomen Vahinkotarkastus Oy	3 334	33,34	33,34		3 334	3 011	2 956	9 032
Unsa Oy	2 267 831	39,90	39,90		226 783	325 239	268 600	807 393
Vahinkopalvelu Oy	360	20,00	20,00		144	861	1 433	4 307
Vakuutusosakeyhtiö Eläke-Sampo ¹⁾	1 409	46,97	33,56		14 090	14 090	-11 741	16 021
YHTEENSÄ						867 256		

Osakkuusyhtiötilakennassa ei ole eliminoitu konsernin osuutta Unsa Oy:n omistamista 5,4 miljoonasta Vakuutusosakeyhtiö Sammon osakkeesta. Unsan tulokseen 268,6 Mmk sisältyy palautuneita arvonalennuksia Sammon osakkeista 200,3 Mmk. Sampo-konsernin osuus yhtiön tuloksesta on 82,1 Mmk.

¹⁾ luvut konsernitilillä ²⁾ osuus takuupääomasta ³⁾ tilikausi 1.6.96–31.5.97

Muut osakkeet ja osuudet Pörssiosakkeet

Yhtiön nimi	Kpl	Osuus osakepääomasta %	Osuus äänimäärästä %	Nimellisarvo 1 000 mk	Kirjanpitoarvo 1 000 mk	Käypä arvo 1 000 mk
Pankit ja rahoitus						
Interbank Osakepankki		1 068 600	9,68	7,70	10 686	14 915
Merita Oyj		15 253 766	1,84	1,96	152 538	454 388
Kuljetus ja liikenne						
Finnair Oyj		2 751 697	3,32	3,32	13 758	121 075
Finnlines Oy		1 660 000	8,51	8,51	16 600	360 220
Silja Oy Ab		1 260 391	5,78	6,33	25 208	31 732
Kauppa						
Kesko Oy		1 776 000	1,97	-	17 760	153 091
Oy Stockmann Ab		454 500	3,15	3,39	9 090	158 805
Tamro Oyj		5 620 700	6,38	6,38	56 207	168 059

Yhtiön nimi	Kpl	Osuus osakepää- omasta %	Osuus äänimää- räästä %	Nimellis- arvo 1 000 mk	Kirjanpito- arvo 1 000 mk	Käypä arvo 1 000 mk
Muut palvelut						
Novo Group Oy	96 800	1,53	1,53	484	12 220	12 390
Metalliteollisuus						
Fiskars Oyj Abp	253 275	3,45	4,85	7 598	31 789	150 791
KCI Konecranes International Oyj	179 000	1,19	1,19	1 432	12 172	32 220
Kone Oy	73 500	1,09	0,43	3 675	36 185	48 510
Metra Oy Ab	2 428 250	4,50	6,70	48 565	127 925	311 881
Outokumpu Oyj	1 490 200	1,20	1,20	14 902	98 935	99 098
Partek Oyj Abp	3 055 103	6,30	6,30	30 551	148 079	259 684
Rauma Oy	1 153 559	2,18	2,18	11 536	98 053	98 053
Rautaruukki Oy	4 028 564	3,02	3,02	40 286	160 303	177 257
Santasalo-Jot Oy	477 000	4,63	4,63	4 770	16 771	39 305
Valmet Oyj Abp	2 361 600	3,02	3,02	23 616	166 743	177 592
Metsäteollisuus						
Enso Oyj	8 965 966	2,88	5,65	89 660	309 833	380 628
Metsä-Serla Oyj	2 336 930	1,68	4,86	23 369	59 227	96 319
UPM-Kymmene Oyj	10 042 087	3,71	3,71	100 421	423 450	1 094 587
Monialayritykset						
Aspoyhtymä Oy	452 000	9,85	9,85	4 520	70 728	103 960
Instrumentarium Oy	390 000	1,93	2,47	3 900	59 475	74 100
Kyro Oyj Abp	329 600	0,83	0,83	330	9 799	10 382
Suunto Oyj	523 000	9,69	9,69	2 615	24 080	28 504
Energia						
Espoon Sähkö Oyj	865 000	5,50	5,50	1 730	63 659	103 800
Elintarviketeollisuus						
Cultor Oyj	1 219 200	5,24	5,99	14 630	198 159	360 592
Oy Hartwall Ab	58 800	0,49	0,15	294	5 442	26 460
Huhtamäki Oy	859 650	2,89	3,71	17 193	144 152	190 565
Rakennusteollisuus						
YIT-Yhtymä Oy	550 000	1,88	1,88	5 500	33 338	33 825
Tietoliikenne ja elektroniikka						
Elcoteq Network Oyj	181 200	0,78	0,15	3 624	12 412	12 412
Helsingin Puhelin Oyj	204 250	0,43	0,12	1 021	17 236	25 123
Nokia Oyj	4 733 476	1,58	4,62	23 667	424 796	1 845 790
Vaisala Oy	95 000	2,22	0,46	950	30 041	43 700
Kemianteollisuus						
Asko Oyj	1 787 000	5,06	5,06	17 870	88 224	173 339
Kemira Oyj	4 487 000	3,48	3,48	44 870	213 233	231 081
Neste Oyj	1 206 000	1,22	1,22	12 060	108 162	159 192
Orion-Yhtymä Oyj	1 120 000	1,60	2,86	11 200	153 173	161 280
Viestintä ja kustannus						
Aamulehti-Yhtymä Oy	236 465	2,46	3,43	2 365	41 477	44 260
Muu teollisuus						
Nokian Renkaat Oyj	235 000	2,29	2,29	2 350	17 166	40 655
Tamfelt Oyj Abp	558 718	8,41	7,51	5 587	22 576	108 967
Yhteensä					4 214 759	8 218 587
Muut pörssiyritykset					27 811	32 215
Pörssiyritykset yhteensä					4 242 570	8 250 802

Yhtiön nimi	Kpl	Osuus osakepää- omasta %	Osuus äänimää- rystä %	Nimellis- arvo 1 000 mk	Kirjanpito- arvo 1 000 mk	Käypä arvo 1 000 mk
Muut yhtiöt						
Ab Chips Oy Ltd	80 000	2,39	0,21	800	23 283	32 800
Sato-Yhtymä Oy	227 419	10,35	10,35	2 274	52 632	99 182
Kustannusosakeyhtiö Otava	36 300	3,46	3,46	726	10 507	12 701
Oy Realinvest Ab	800 000	2,33	2,33	20 000	20 160	20 696
Oy G.W. Sohlberg Ab	240 000	8,89	4,22	9 600	25 400	25 400
Vasa-Sijoituskiinteistöt Oy	100 000	10,00	10,00	10 000	10 000	10 000
Optiotodistukset						
Oy Stockmann Ab Optiotodistus 94/A-C	225 000	-	-		14 309	14 309
Sijoitusrahastot						
Alfred Berg Markka Sijoitusrahasto	390 245	-	-	-	40 000	41 421
Erikoissijoitusrahasto Phalanx	995 025	-	-	-	10 000	10 189
Evli Korko Sijoitusrahasto	92 473	-	-	-	10 000	10 680
Evli Nordic Smaller Companies	245 485	-	-	-	24 649	24 863
Evli Select	443 390	-	-	-	15 747	18 693
Gyllenberg European	40 000	-	-	-	20 000	21 830
Gyllenberg International	16 545	-	-	-	9 181	12 415
Gyllenberg Money Manager	39 824	-	-	-	19 999	21 153
Sijoitusrahasto Arctos Julkisyhteisö	245 483	-	-	-	25 000	28 265
Sponsor Fund I Ky	233	6,67	-	11 650	11 691	11 691
Yhteensä					342 557	416 288
Muut osakkeet ja osuudet					112 664	131 733
Kotimaiset osakkeet ja osuudet yhteensä					4 697 791	8 798 822

Yli 10 Mmk:n omistukset eritelty.

Ulkomaiset osakkeet ja osuudet

Pörssiosakkeet

Yhtiön nimi	Maa	Kpl	Osuus osake- pääomasta %	Nimellis- arvo valuutta	Kirjanpito- arvo 1 000 mk	Käypä arvo 1 000 mk
Finanssipalvelut						
Pankit						
ABN-AMRO Holdings NV	Hollanti	34 500	-	156 250	12 406	13 263
Commerzbank AG	Saksa	245 800	0,05	1 229 000	37 762	52 091
Federal National Mortgage Association	Yhdysvallat	105 300	0,01	-	16 914	32 571
Hansapank	Viro	10 800	0,03	108 000	572	572
Internationale Nderlande Bank	Hollanti	28 000	-	28 000	5 662	6 423
Nordbanken Holding Ab	Ruotsi	749 000	0,41	5 243 000	18 404	23 080
Societe Generale	Ranska	60 900	0,06	1 827 000	34 820	45 174
SBG (Schweizerische Bankgesellschaft)	Sveitsi	480	-	48 000	2 973	3 777
Vakuutus						
AXA UAP	Ranska	95 308	0,03	5 718 480	30 171	40 151
Zuerich Insurance	Sveitsi	1 080	-	10 800	2 364	2 801
Energia						
Öljy						
British Petroleum Co.	Iso-Britannia	350 000	0,01	87 500	17 112	25 209
Elf Aquitaine	Ranska	66 100	0,02	3 305 000	28 442	41 856
Mobil Corp.	Yhdysvallat	57 400	0,01	57 400	15 009	22 461
Royal Dutch Petroleum Co. NV	Hollanti	17 200	-	41 875	8 924	10 015

Yhtiön nimi	Maa	Kpl	Osuus osake- pääomasta %	Nimellis- arvo valuutta	Kirjanpito- arvo 1 000 mk	Käypä arvo 1 000 mk
Sähkö						
Veba AG	Saksa	136 450	0,03	682 250	31 980	50 605
Tietoliikennepalvelut						
British Telecommunications Plc	Iso-Britannia	650 000	0,01	162 500	19 193	27 982
Royal PTT Nederland NV	Hollanti	29 600	0,01	296 000	5 806	6 726
Tele Danmark A/S	Tanska	66 200	0,11	662 000	19 206	22 362
Kuljetus						
British Airport Authorities Plc	Iso-Britannia	430 000	0,04	430 000	18 084	19 391
Bergesen D-Y Asa	Norja	135 500	0,26	338 750	17 022	17 433
Kulutushyödykkeet						
Autoteollisuus						
Volkswagen AG	Saksa	6 800	0,03	340 000	15 681	15 873
Volvo Ab	Ruotsi	105 650	0,04	633 900	14 918	15 444
Elintarviketeollisuus						
Carlsberg	Tanska	31 000	0,11	620 000	8 593	9 067
Diageo Plc	Iso-Britannia	587 500	0,01	146 875	22 307	29 584
Heineken NV	Hollanti	4 000	0,02	220 000	7 862	8 344
LVMH Moët-Hennessy Louis Vuitton	Ranska	15 340	0,02	153 400	13 650	13 863
Nestle SA	Sveitsi	2 125	0,01	21 250	13 216	17 331
Orkla Asa	Norja	19 000	0,05	475 000	7 988	8 921
Unilever NV	Hollanti	27 200	–	27 200	6 456	9 133
Lääketeollisuus						
Astra Ab	Ruotsi	244 666	0,08	305 833	21 470	22 417
Bayer AG	Saksa	176 600	0,03	883 000	26 863	35 688
Bristol-Myers Squibb Co.	Yhdysvallat	72 500	0,01	7 250	30 552	37 188
Glaxo Wellcome Plc	Iso-Britannia	216 000	0,01	54 000	17 588	27 930
Roche Holding AG	Sveitsi	376	0,01	–	12 598	20 320
Yamanouchi Pharmaceutical Co.	Japani	202 000	0,06	10 100 000	20 047	23 597
Kustannus ja viestintä						
Elsevier NV	Hollanti	156 600	0,03	23 260	18 659	20 493
Polygram NV	Hollanti	16 500	0,01	8 250	4 134	4 299
Vähittäismyynti						
Hennes & Mauritz Ab	Ruotsi	86 500	0,05	86 500	17 486	20 778
Ito-Yokado Co.	Japani	88 000	0,02	4 400 000	23 582	24 415
Koninklijke Ahold NV	Hollanti	99 200	0,03	81 650	20 052	23 204
Marks & Spencer Plc	Iso-Britannia	727 000	0,03	181 750	28 951	39 223
Tukkukauppa						
Hagemeyer NV	Hollanti	35700	0,03	89 250	8 577	8 122
Vapaa-ajan teollisuus						
Walt Disney Co.	Yhdysvallat	35 000	0,01	875	13 913	18 783
Muut kulutushyödykkeet						
BIC	Ranska	51 880	0,09	1 297 000	18 032	20 617
Gillette Co.	Yhdysvallat	66 700	0,01	66 700	31 244	36 314
L'Oreal	Ranska	10 000	0,02	100 000	17 639	21 303
Sony Corp.	Japani	64 000	0,02	3 200 000	24 803	30 973
Muut palvelut						
Sophus Berendsen	Tanska	22 233	0,11	444 660	17 261	19 968
Pääomahyödykkeet						
Sähköteollisuus						
ABB Ab	Ruotsi	277 300	0,04	1 386 500	17 753	17 889
Philips Electronics	Hollanti	15 500	–	155 000	5 304	5063
Elektroniikkateollisuus						
General Electric Co.	Iso-Britannia	767 150	0,02	38 358	21 489	27 317
General Electric Co. (U.S.)	Yhdysvallat	75 100	–	12 016	17 298	29 871
Hitachi Cable	Japani	870 000	0,23	43 500 000	30 416	30 416
Intel Corp.	Yhdysvallat	47 500	–	48	17 699	18 088
Kyocera Corp.	Japani	59 000	0,03	2 950 000	14 572	14 572

Yhtiön nimi	Maa	Kpl	Osuus osake- pääomasta %	Nimellis- arvo valuutta	Kirjanpito- arvo 1 000 mk	Käypä arvo 1 000 mk
Koneenrakennusteollisuus						
Kvaerner As	Norja	63 300	0,66	791 250	15 699	16 054
Mannesmann AG	Saksa	16 100	0,04	805 000	27 201	44 015
Mitsubishi Heavy Industry Ltd	Japani	1 457 000	0,04	72 850 000	33 068	33 068
Perusteollisuus						
Rakennusteollisuus						
Bilfinger & Berger Bau AG	Saksa	45 000	0,12	255 000	7 738	7 738
EMV Aktia	Viro	16 467	0,35	164 670	238	238
Hochtief AG	Saksa	27 500	0,04	137 500	5 436	6 161
Skanska Ab	Ruotsi	76 000	0,07	912 000	16 819	16 978
Kemianteollisuus						
Air Liquide	Ranska	5 800	0,01	406 000	4 852	4 942
Akzo Nobel	Hollanti	11 200	0,02	224 000	8 454	10 517
Pörssiyritykset yhteensä					1 070 984	1 330 059
Sijoitusrahastot						
Citimarkets Global Emerging Markets	Yhdysvallat	13 289	–	–	10 312	11 109
Placement Obligation	Ranska	50	–	–	517	707
Portugal Property Fund	Portugali	40 000	–	–	1 518	1 518
Primerus France Etat Long Term	Ranska	1 320	–	–	1 180	1 691
WD Power Investment Ky	Suomi	1	21,74	–	5 620	5 801
Rahastot yhteensä					19 147	20 826
Muut osakkeet ja osuudet					6 015	6 015
Ulkomaiset osakkeet ja osuudet yhteensä					1 096 146	1 356 900

FT/S&P maailmanindeksin mukainen jaottelu

12 EMOYHTIÖN OSAKKEET JA OSUUDET

Yhtiön nimi	Kpl	Osuus osake- pääomasta %	Osuus ääni- määrästä %	Valuutta	Nimellis- arvo 1 000 mk	Kirjanpito- arvo 1 000 mk	Tilikauden voitto/tappio 1 000 mk	Oma pääoma 1 000 mk
Tytäryritykset								
Capsam Consulting Oy	1 600	40,00	60,00		160	800	213	2 213
Keskeytysvakuutusosakeyhtiö Otso ¹⁾	810 000	90,00	90,00		81 000	70 577	46 772	219 461
Riskienhallinta Oy	400	100,00	100,00		4 000	4 000	-1 317	2 892
Sampo Holdings (UK) Ltd	10 000	100,00	100,00	GBP	100	163 278	8 600	228 878
Suomen Vakuutus Osakeyhtiö ¹⁾	150 000	100,00	100,00		15 000	69 240	11 359	90 986
Teollisuusvakuutus Oy ¹⁾	500 000	100,00	100,00		50 000	249 850	259 437	784 042
Vakuutusosakeyhtiö Henki-Sampo ¹⁾	378 370	50,50	33,33		37 837	89 528	26 974	182 254
Vakuutusosakeyhtiö ST International	9 000 000	100,00	100,00		45 000	101 438	7 248	70 964
Vakuutusosakeyhtiö Yritys-Sampo ¹⁾	500 000	100,00	100,00		50 000	299 900	43 270	419 468
YHTEENSA						1 048 611		
Osakkuusyrietykset								
Autovahinkokeskus Oy	2 538	35,25	35,25		6 345	6 332	16	16 546
Finanssi-Sampo Oy ¹⁾	800 000	50,00	50,00		40 000	75 000	6 284	160 940
Kansalliset Liikekiinteistöt Oy ¹⁾	291	34,73	34,73		291 000	285 568	11 000	849 600
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva ^{1) 2)}	15 000	30,00	15,00		15 000	15 479	22 199	149 565
Suomen Oikeuspalvelu Oy ^{1) 3)}	3 400	20,00	20,00		340	140	-37	2 348
Suomen Vahinkotarkastus Oy	3 314	33,14	33,14		3 314	3 314	2 956	9 032
Unsa Oy	1 714 103	30,16	30,16		171 410	197 343	268 600	807 393
Vahinkopalvelu Oy	360	20,00	20,00		144	540	1 433	4 307
Vakuutusosakeyhtiö Eläke-Sampo ¹⁾	1 409	46,97	33,56		14 090	14 090	-11 741	16 021
YHTEENSA						597 806		

¹⁾ Luvut konsernitasonalla ²⁾ Osuus takuupääomasta ³⁾ Tilikausi 1.6.96–31.5.97

Muut osakkeet ja osuudet

Pörssiosakkeet						
Yhtiön nimi	Kpl	Osuus osake- pääomasta %	Osuus ääni- määrästä %	Nimellis- arvo 1 000 mk	Kirjanpito- arvo 1 000 mk	Käypä arvo 1 000 mk
Pankit ja rahoitus						
Merita Oyj	9 969 000	1,20	1,29	99 690	210 286	297 076
Kuljetus ja liikenne						
Finnair Oyj	500 000	0,60	0,60	2 500	13 279	22 000
Finnlines Oy	200 000	1,03	1,03	2 000	22 891	43 400
Kauppa						
Kesko Oy	450 000	0,50	–	4 500	20 173	38 790
Oy Stockmann Ab	100 000	0,69	1,12	2 000	9 726	35 500
Tamro Oyj	3 500 000	3,97	3,97	35 000	104 650	104 650
Metalliteollisuus						
Fiskars Oyj Abp	60 443	0,82	2,07	1 813	5 811	36 266
Metra Oy Ab	280 000	0,52	1,41	5 600	16 066	36 090
Outokumpu Oyj	192 000	0,15	0,15	1 920	12 768	12 768
Partek Oyj Abp	270 100	0,56	0,56	2 701	17 355	22 959
Rauma Oy	159 237	0,30	0,30	1 592	13 535	13 535
Rautaruukki Oy	721 000	0,54	0,54	7 210	28 452	31 724
Valmet Oyj Abp	500 000	0,64	0,64	5 000	36 121	37 600
Metsäteollisuus						
Enso Oyj	1 835 000	0,59	1,07	18 350	76 560	77 862
UPM-Kymmene Oyj	1 050 000	0,39	0,39	10 500	73 090	114 450
Monialayritykset						
Aspoymä Oy	100 000	2,18	2,18	1 000	15 341	23 000
Instrumentarium Oy	100 000	0,50	0,63	1 000	13 474	19 000
Suunto Oyj	280 000	5,19	5,19	1 400	10 837	15 260
Energia						
Espoon Sähkö Oyj	100 000	0,64	0,64	200	8 321	12 000
Elintarviketeollisuus						
Cultor Oyj	299 200	1,29	1,07	3 590	67 617	88 422
Huhtamäki Oy	14 100	0,47	0,84	2 820	29 529	31 059
Tietoliikenne ja elektroniikka						
Nokia Oyj	430 000	0,14	0,40	2 150	115 074	167 595
Kemianteollisuus						
Asko Oyj	1 300 000	3,68	3,68	13 000	58 364	126 100
Kemira Oyj	850 000	0,66	0,66	8 500	40 926	43 775
Neste Oyj	250 000	0,25	0,25	2 500	21 035	33 000
Orion Oyj	462 000	0,66	1,16	4 620	64 080	66 528
Yhteensä					1 105 361	1 550 409
Muut pörssiyritykset					20 292	35 088
Pörssiyritykset yhteensä					1 125 653	1 585 497
Muut yhtiöt						
Sato-Yhtymä Oy	131 152	5,97	5,97	1 312	35 562	57 198
Oy G.W. Sohlberg Ab	240 000	8,89	4,22	9 600	25 400	25 400
Sijoitusrahastot						
Evli Nordic Smaller Companies	100 000	–	–	–	10 000	10 087
Sponsor Fund I KY	233	6,67	–	11 650	11 691	11 691
Yhteensä					82 653	104 376
Muut osakkeet ja osuudet					29 629	29 808
Kotimaiset osakkeet ja osuudet yhteensä					1 237 935	1 719 681

Ulkomaiset osakkeet ja osuudet

Pörssiosakkeet				Osuus osake- pääomasta %	Nimellis- arvo valuutta	Kirjanpito- arvo 1 000 mk	Käypä arvo 1 000 mk
Yhtiön nimi	Maa	Kpl					
Finanssipalvelut							
Pankit							
Commerzbank AG	Saksa	111 500		0,02	557 500	12 976	23 630
Federal National Mortgage Association	Yhdysvallat	50 000		0,01	–	6 415	15 466
Nordbanken Holding Ab	Ruotsi	245 000		0,13	1 715 000	5 610	7 550
Societe Generale	Ranska	29 300		0,03	879 000	16 255	21 734
Vakuutus							
AXA UAP	Ranska	45 608		0,01	2 736 480	13 456	19 213
Energia							
Öljy							
British Petroleum Co.	Iso-Britannia	140 000		0,00	35 000	5 028	10 084
Elf Aquitaine	Ranska	33 100		0,01	1 655 000	14 635	20 960
Mobil Corp.	Yhdysvallat	30 600		0,00	30 600	7 560	11 974
Sähkö							
Veba AG	Saksa	57 250		0,01	286 250	12 219	21 232
Tietoliikennepalvelut							
British Telecommunications Plc	Iso-Britannia	240 000		–	60 000	6 706	10 332
Tele Danmark A/S	Tanska	17 800		0,03	178 000	4 867	6 013
Kuljetus							
British Airport Authorities Plc	Iso-Britannia	180 000		0,02	180 000	7 800	8 117
Bergesen D-Y Asa	Norja	41 000		0,08	102 500	5 053	5 275
Kulutushyödykkeet							
Autoteollisuus							
Volvo Ab	Ruotsi	30 900		0,01	185 400	4 351	4 517
Elintarviketeollisuus							
Diageo Plc	Iso-Britannia	287 500		0,01	71 875	10 439	14 477
Heineken NV	Hollanti	4 000		0,01	100 000	3 793	3 793
LVMH Moët-Hennessy Louis Vuitton	Ranska	8 500		0,01	85 000	7 546	7 681
Nestle SA	Sveitsi	725		–	7 250	4 950	5 913
Lääketeollisuus							
Astra Ab	Ruotsi	68 666		0,02	85 833	5 577	6 291
Bayer AG	Saksa	81 500		0,01	407 500	10 741	16 470
Bristol-Myers Squibb Co.	Yhdysvallat	49 900		0,01	4 990	24 337	25 595
Glaxo Wellcome Plc	Iso-Britannia	92 000		–	23 000	5 890	11 896
Roche Holding AG	Sveitsi	208		–	–	6 677	11 241
Yamanouchi Pharmaceutical Co.	Japani	82 000		0,02	4 100 000	8 033	9 579
Kustannus ja viestintä							
Elsevier NV	Hollanti	45 000		0,01	4 500	3 674	3 965
Vähittäismyynti							
Koninklijke Ahold NV	Hollanti	50 000		0,01	25 000	6 797	7 105
Hennes & Mauritz Ab	Ruotsi	28 300		0,02	28 300	4 533	6 798
Ito-Yokado Co.	Japani	40 000		0,01	2 000 000	10 512	11 098
Marks & Spencer Plc	Iso-Britannia	330 000		0,01	82 500	11 844	17 804
Muut kulutushyödykkeet							
BIC	Ranska	19 000		0,03	475 000	6 462	7 550
Gillette Co.	Yhdysvallat	26 200		0,01	26 200	11 994	14 264
Sony Corp.	Japani	30 000		0,01	1 500 000	11 680	14 519
Muut palvelut							
Sophus Berendsen	Tanska	5 200		0,03	104 000	3 997	4 670

Yhtiön nimi	Maa	Kpl	Osuus osake- pääomasta %	Nimellis- arvo valuutta	Kirjanpito- arvo 1 000 mk	Käypä arvo 1 000 mk
Pääomahyödykkeet						
Sähköteollisuus						
ABB Ab	Ruotsi	80 000	0,01	400 000	5 025	5 161
Elektroniikkateollisuus						
General Electric Co.	Iso-Britannia	323 150	0,01	16 158	8 722	11 507
General Electric Co. (U.S.)	Yhdysvallat	41 800	–	6 688	7 158	16 626
Hitachi Cable	Japani	380 000	0,10	19 000 000	13 285	13 285
Intel Corp.	Yhdysvallat	15 100	–	15	5 562	5 750
Kyocera Corp.	Japani	29 000	0,02	1 450 000	7 162	7 162
Koneenrakennusteollisuus						
Kvaerner As	Norja	17 500	0,18	218 750	4 277	4 438
Mannesmann AG	Saksa	7 300	0,02	365 000	11 538	19 957
Mitsubishi Heavy Industry Ltd	Japani	657 000	0,02	32 850 000	14 911	14 911
Perusteollisuus						
Rakennusteollisuus						
Bilfinger & Berger Bau AG	Saksa	45 000	0,12	225 000	7 738	7 738
Skanska Ab	Ruotsi	22 500	0,02	270 000	4 892	5 026
Pörssiyritykset yhteensä					372 677	498 367
Sijoitusrahastot						
Citimarkets Global Emerging Markets	Yhdysvallat	13 289	–	–	10 312	11 109
Muut osakkeet ja osuudet					70	70
Ulkomaiset osakkeet ja osuudet yhteensä					383 059	509 546

FT/S&P maailmanindeksin mukainen jaottelu

13 SIIJOITUKSET KONSERNI- JA OSAKKUUSYRITYKSIIN

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1997	1996	1997	1996
Konserniyritysten osakkeet ja osuudet				
Alkuperäinen hankintameno 1.1.	–	–	1 322 710	1 261 527
Lisäykset	–	–	90 328	63 500
Vähennykset	–	–	–	–2 317
Kertyneet arvonalennukset 31.12.	–	–	–364 427	–364 427
Jäljellä oleva hankintameno 31.12.	–	–	1 048 611	958 282
Osakkuusyritysten osakkeet ja osuudet				
Alkuperäinen hankintameno 1.1.	694 605	750 219	521 641	528 661
Lisäykset	84 165	75 250	84 165	–
Vähennykset	–420	–65 620	–	–7 020
Siirrot	–44 000	–65 244	–	–
Kertyneet arvonalennukset/konserniliikearvon poistot/konsernireservin vähennykset 31.12.	11 598	35 212	–8 000	–
Jäljellä oleva hankintameno 31.12.	745 948	729 817	597 806	521 641
Osakkuusyritysten liikkeeseenlaskemat rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset niiltä				
Alkuperäinen hankintameno 1.1.	80 015	100 006	30 015	20 006
Lisäykset	–	80 018	–	30 018
Vähennykset	–30 000	–100 009	–30 000	–20 009
Siirrot	–15	–	–15	–
Jäljellä oleva hankintameno 31.12.	50 000	80 015	–	30 015
14 MUUT LAINASAAMISET VAKUUDEN MUKAAN				
Vakuutuskirja	5 368	–	–	–
Valtion, kuntien, kuntainliittojen ja seurakuntien takaukset sekä kunnille, kuntainliitoille ja seurakunnille annetut lainat	116 066	164 879	24 371	34 681
Pankkitakaus	19 872	53 896	11 494	21 408
Asunto- ja kiinteistöyhtiöiden osakkeet ja osuudet	72 491	71 799	38 509	48 479
Muu vakuus	88 352	68 343	43 669	44 332
	302 149	358 916	118 042	148 901
LÄHIPHIIRILAINAT (VYL 12 luku 5 §)				
Lainat hallintoneuvoston ja hallitusten jäsenille sekä toimitusjohtajille	3 401	4 043	1 403	2 357
Korko (%)	5,00	5,00–6,50	5,00	5,00–6,50
Keskimääräinen laina-aika (vuosia)	10	10	11	10

15 SIOITUSSIDONNAISTEN VAKUUTUSTEN KATTEENA OLEVAT SIOITUKSET

1 000 mk	Konserni 1997	
	Alkuperäinen hankintameno	Käypä arvo
Sijoitusrahasto-osuudet	20 023	20 423
Rahoitusmarkkinavälineet	26 727	27 630
	46 750	48 053
Etukäteen hankitut sijoitukset	-4 858	-5 035
Sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuovelkaa vastaavat sijoitukset	41 892	43 019

16 SAAMISET JA VELAT KONSERNI- JA OSAKKUUSYRITYKSILTÄ

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1997	1996	1997	1996
SAAMISET JA VELAT KONSERNIYRITYKSILTÄ				
Saamiset				
Sijoitukset				
Kiinteistösjoiotukset/lainasaamiset konserniyrityksiltä	-	-	98 808	87 420
Saamiset				
Jälleenvakuutustoiminnasta	-	-	42	974
Muut saamiset	-	-	18 926	30 954
			117 776	119 348
Velat				
Vakuutustekninen vastuovelka				
Vakuutusmaksuvastuu	-	-	642	394
Korvausvastuu	-	-	26 635	306 355
Jälleenvakuuttajien osuus	-	-	-5 000	-5 000
Velat				
Jälleenvakuutustoiminnasta	-	-	-	457
Muut velat	-	-	5 842	1 884
Saadut ennakot ja siirtovelat	-	-	1 392	626
			29 511	304 716
SAAMISET JA VELAT OSAKKUUSYRITYKSILTÄ				
Saamiset				
Jälleenvakuutustoiminnasta	49	-	49	-
Muut saamiset	2 845	2 326	2 844	-
	2 895	2 326	2 894	-
Velat				
Eläkelainat	267 321	287 441	267 321	287 441
Muut velat	8 825	10 807	4 838	5 423
	276 146	298 249	272 159	292 864

17 KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOSLASKELMA

1 000 mk	1.1.1997	Lisäys	Vähennys	31.12.1997
Sidottu				
Osakepääoma	310 000	–	–	310 000
Vararahasto	2 182 872	12 620	–85	2 195 408
Arvonkorotusrahasto	203 487	–	–13 973	189 515
Muut sidotut rahastot	28	85	–	113
Muuntoerot	19 671	41 277	–	60 948
	2 716 059	53 982	–14 058	2 755 983
Vapaa				
Vapaat rahastot	557 675	134 100	–129	691 646
Edellisten tilikausien voitto/tappio	296 985	187 443	–416 172	68 256
Tilikauden voitto	–	487 312	–	487 312
	854 660	808 855	–416 301	1 247 214
	3 570 719	862 837	–430 359	4 003 197

1997

1996

Jakokelpoiset varat				
Vapaa oma pääoma		1 247 214	854 660	
Vapaaehtoiset varaukset ja poistoero vapaassa omassa pääomassa		–125 368	–149 577	
Jakokelpoiset varat 31.12.		1 121 845	705 083	

Vapaaehtoiset varaukset ja poistoero 31.12.

Kertynyt poistoero	138 093	145 876	
Luottotappiovaraus	22 089	20 763	
Siirtymävaraus	–	31 962	
Asuintalovaraus	10 454	8 832	
	170 635	207 434	

Laskennallinen verovelka vapaaehtoisista varauksista ja poistoerosta	–47 848	–58 081	
Vähemmistöosuus vapaaehtoisista varauksista ja poistoerosta	2 581	225	
Vapaaehtoiset varaukset ja poistoero vapaassa omassa pääomassa 31.12.	125 368	149 577	

EMOYHTIÖN OMAN PÄÄOMAN MUUTOSLASKELMA

1 000 mk	1.1.1997	Lisäys	Vähennys	31.12.1997
Sidottu				
Osakepääoma	310 000	–	–	310 000
Vararahasto	2 177 892	–	–	2 177 892
Arvonkorotusrahasto	172 633	–	–	172 633
	2 660 525	–	–	2 660 525
Vapaa				
Varmuusrahasto	69 693	–	–	69 693
Käyttörahassto	284 448	88 000	–	372 448
Hallituksen käyttövarat	566	–	–105	461
Edellisten tilikausien voitto	186 512	–	–179 200	7 312
Tilikauden voitto	–	210 153	–	210 153
	541 219	298 153	–179 305	660 066
	3 201 744	298 153	–179 305	3 320 591

18 OSAKEKANNAN JAOTTELU

Kpl	1997	1996
A-sarja, 1 ääni/osake	60 560 000	60 560 000
B-sarja, 5 ääntä/osake	240 000	240 000
Yhteensä	60 800 000	60 800 000

Osakkeiden nimellisarvo (mk)	5	5
Konserniyhtiöiden hallussa olevat emoyhtiön A-sarjan osakkeet (kpl)	–	135 936

Yhtiön hallituksella ei ole valtuutusta uusmerkintään, optio-oikeuksien antamiseen eikä vaihtovelkakirjalainan ottamiseen.

Vuoden 1996 luvut on korjattu splittauksen suhteella.

19 VAKUUTUSTEKNINEN VASTUUVELKA

1 000 mk	1997	Konserni	1996
----------	------	----------	------

VAKUUTUSMAKSUVASTUU

Vahinkovakuutuksen vakuutusmaksuvastuusta vähennetty henkijälleenvakuutuksen aktivoitu hankintameno

– 23 247

Henkivakuutuksen vakuutusmaksuvastuusta vähennetty kapitalisaatio- ja henkijälleenvakuutuksen aktivoitu hankintameno

19 269 –

Jälleenvakuuttajien osuus

–22 –110

19 247 23 137

KORVAUSVASTUU

Korvausvastuun korkoutus

Muiden kuin eläkeläisten korvausten korvausvastuun laskemisessa on korkoutusta käytetty ainoastaan Jälleenvakuutusosakeyhtiö Patrian ulkomaisessa jälleenvakuutuksessa, jonka korvausvastuusta osa on korkoutettu 4 % korkokantaa käyttäen ja lisäksi vertailuvuonna osa 2 % korkokantaa käyttäen. Korkoutetun korvausvastuun arvioitu keskimaturiteetti on 6 vuotta.

Korvausvastuu (korkoutettu osa)

Ennen korkoutusta	279 163	858 729
Korkoutuksen jälkeen	–208 739	–736 517
Korkoutus	70 424	122 212

Jälleenvakuuttajien osuus

Ennen korkoutusta	57 756	147 617
Korkoutuksen jälkeen	–48 748	–133 896
Korkoutus	9 007	13 721

20 PAKOLLISET VARAUKSET

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1997	1996	1997	1996
Vuokravaraus	10 750	10 276	–	–

21 PITKÄAIKAISET VELAT (5 vuotta tai sitä pidemmät)

Lainat rahalaitoksilta	38 096	–	–	–
Eläkelainat	185 972	199 970	185 972	199 970
	224 068	199 970	185 972	199 970

22 VASTUUT

Omien velkojen vakuudeksi annetut kiinnitykset	67	66	–	–
Em. velkojen määrä	86	85	–	–
Omien sitoumusten vakuudeksi annetut pantit	422 952	547 939	422 952	547 939
Em. vastuiden määrä	274 618	296 001	274 618	296 001
Omita ulkomaisista jälleenvakuutusvastuista annetut vakuudet	322 396	294 087	–	–
Vastavakuudet	65 029	94 424	–	–
Takaisinostositoumus	–	58 000	–	–
Sijoitussitoumukset	167 476	87 085	33 486	7 760
Johdannaissopimukset				
Korkojohdannaiset				
Ostetut optiosopimukset, kohde-etuus	–	13 932	–	4 644
käypä arvo ¹⁾	–	–33	–	–11
Valuuttajohdannaiset				
Terminisopimukset, kohde-etuus	1 031 064	195 150	104 845	97 575
käypä arvo	–2 176	–2 240	917	–1 120

Konsernilla ei ole muita vakuutusyhtiölain 10 luvun 8 pykälän 3 momentin mukaisia vastuusitoumuksia.

¹⁾ Optiosopimusten käyvässä arvossa on otettu huomioon maksetut premiot.

23 EMOYHTIÖN TUNNUSLUVUT

1 000 mk

1997

1996

VAKAVARAISUUSTUNNUSLUVUT

Toimintapääoma

Oma pääoma ehdotetun voitonjaon vähentämisen jälkeen	3 138 191	3 110 544
Vapaaehtoiset varaukset ja kertynyt poistoero	81 306	81 064
Omaisuuksien käyppien arvojen ja taseen kirjanpitoarvojen välinen arvostusero	5 599 904	4 251 080
Aineettomat hyödykkeet	-696 547	-700 236
Muut erät	-	-28
	8 122 855	6 742 424

Vakuutusyhtiölain 11 luvun 2 §:n toimintapääomavaatimus 292 147 253 093

Runasvahinkoisten vuosien varalle vakuutus tekniseen vastuuvetkaan sisältyvä tasoitusmäärä 129 141 220 189

Tasoitusmäärä suhteessa täyteen määräänsä (%) 7,7 14,0

Vakavaraisuuspääoma

Toimintapääoma ja tasoitusmäärä yhteensä	8 251 996	6 962 613
Vastuunkantokyky		
Vakavaraisuuspääoma suhteessa vakuutusmaksutuottoihin (%)	515,6	464,5
Vakavaraisuuspääoma prosentteina vastuuvetelasta	233,1	191,8

MUUT TUNNUSLUVUT

Vahinkosuhte	89,9	83,3
Korvauskulut suhteessa vakuutusmaksutuottoihin (%)		
Liikekulusuhde	26,4	28,6
Liikekulut suhteessa vakuutusmaksutuottoihin (%)		
Yhdistetty kulusuhde	116,3	111,9
Vahinkosuhte ja liikekulusuhde		

Helsingissä 11. päivänä maaliskuuta 1998

VAKUUTUSOSAKEYHTIÖ SAMPO

Hallitus

Jukka Härmälä
Hallituksen puheenjohtaja

Kari O. Sohlberg

Georg Ehrnrooth

Ari Heiniö

Thor Björn Lundqvist

Christoffer Taxell

Jouko K. Leskinen
Toimitusjohtaja

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Vakuutusosakeyhtiö Sammon osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Vakuutusosakeyhtiö Sammon kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilivuodelta 1997. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja yhtiön hallinnosta.

Tilikauden aikaisesta tarkastuksesta on vastannut Jaakko Nyman, KHT, joka on antanut siitä erillisen kertomuksen.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallintoneuvoston, hallituksen ja toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta vakuutusyhtiö- ja osakeyhtiölain perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa ja vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallintoneuvostolle ja hallitukselle sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilivuodelta. Hallituksen esitys taseen mukaisen vapaan oman pääoman käsittelystä on lain mukainen.

Olemme perehtyneet tilikauden aikana julkistettuun osavuosisikatsaukseen. Käsitksemme mukaan osavuosisikatsaus on laadittu sitä koskevien säännösten mukaisesti.

Turku 26.3.1998

Thor Nyroos
KHT

Jaakko Nyman
KHT

HALLINTONEUVOSTON LAUSUNTO

Hallintoneuvostolle on esitelty Vakuutusosakeyhtiö Sammon vuoden 1997 tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen sekä tilintarkastuskertomus konsernitilintarkastuskertomuksineen. Hallintoneuvosto, jolla ei ole esitetyn johdosta huomautettavaa, jättää tilinpäätöksen ja tilintarkastuskertomuksen yhtiökokoukselle sekä ehdottaa, että tuloslaskelma ja tase sekä konsernituloslaskelma ja konsernitase vahvistettaisiin ja että hallituksen ehdotus ylijäämän käyttämisestä hyväksyttäisiin.

Helsingissä 2. päivänä huhtikuuta 1998

Hallintoneuvoston puolesta

Kalevi Numminen

HALLINTONEUVOSTO

- valvoo hallituksen ja toimitusjohtajan hoitaman yhtiön hallintoa
- antaa varsinaiselle yhtiökokoukselle lausuntonsa tilinpäätöksestä, konserni-tilinpäätöksestä, tilintarkastuskertomuksesta ja konsernitiilinpäätöksestä
- määrää hallituksen puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja jäsenten palkkiot sekä matkakulukorvaukset
- päättää, montako jäsentä hallitukseen kuuluu ja valitsee hallituksen jäsenet
- valitsee hallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan
- päättää asioista, jotka koskevat toiminnan huomattavaa supistamista tai laajentamista taikka yhtiön muutosta.

Kalevi Numminen, s. 1932 (1998)
vuorineuvos,
puheenjohtaja

Krister Ahlström, s. 1940 (2000)
hallituksen varapuheenjohtaja,
vuorineuvos, A. Ahlström Osakeyhtiö,
varapuheenjohtaja

Pekka Luhtanen, s. 1937 (1998)
toimitusjohtaja, vuorineuvos,
L-Fashion Group Oy,
varapuheenjohtaja

Esa Swanljung, s. 1949 (2000)
puheenjohtaja,
Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry,
varapuheenjohtaja

Antti Aarnio-Wihuri, s. 1940 (2000)
hallituksen puheenjohtaja,
Wihuri Oy

Kalevi Aro, s. 1947 (1998)
toimitusjohtaja, Aro-Yhtymä Oy

Fredrik Björnberg, s. 1938 (1999)
hallituksen puheenjohtaja,
Myllykoski Oy

Matti Elovaara, s. 1939 (1999)
konsernijohtaja, kauppaneuvos,
Tamro Oy

Martin Granholm, s. 1946 (1999)
varatoimitusjohtaja,
UPM-Kymmene Oy

Ahti Hirvonen, s. 1931 (1998)
kauppätieteiden tohtori h.c.

Henrik Höglund, s. 1949 (2000)
hallituksen puheenjohtaja,
KWH-yhtymä Oy

Matti Ilmari, s. 1942 (1999)
konsernijohtaja, ABB Oy-konserni

Jyrki Juusela, s. 1943 (2000)
pääjohtaja, vuorineuvos,
Outokumpu Oy

Heimo Karinen, s. 1939 (2000)
pääjohtaja, vuorineuvos, Kemira Oy

Eino Keinänen, s. 1939 (2000)
hallituksen puheenjohtaja,
PV Yhtymä Oy

Keijo Ketonen, s. 1942 (2000)
toimitusjohtaja, TS-Yhtymä Oy

Antti Lagerroos, s. 1945 (1999)
toimitusjohtaja, merenkulkuneuvos,
Finnlines Oy

Yrjö M. Lehtonen, s. 1930 (1998)
hallituksen puheenjohtaja,
teollisuusneuvos,
Santasalo-JOT Oy

Curt Lindbom, s. 1942 (1999)
insinööri, hallituksen jäsen,
CapMan Capital Management

Esko Muhonen, s. 1941 (1998)
toimitusjohtaja, Vapo Oy

Carl G. Nordman, s. 1939 (2000)
toimitusjohtaja, teollisuusneuvos
Oy AGA Ab

Jorma Ollila, s. 1950 (2000)
toimitusjohtaja, Nokia Oy

Niilo Pellonmaa, s. 1941 (1999)
toimitusjohtaja,
Jaakko Pöyry Group Oy

Heikki J. Perälä, s. 1958 (1999)
toimitusjohtaja,
Helsingin kauppakamari

Jarmo Rytilahti, s. 1944 (1998)
toimitusjohtaja, Asko Oy

Martin Saarikangas, s. 1937 (1999)
pääjohtaja, vuorineuvos,
Kvaerner Masa-Yards Oy

Seppo Sipola, s. 1943 (2000)
toimitusjohtaja,
Omaisuudenhoitoyhtiö Arsenal Oy

Stig Stendahl, s. 1939 (1999)
toimitusjohtaja, Fiskars Oy Ab

Matti Sundberg, s. 1942 (1998)
pääjohtaja, vuorineuvos, Valmet Oy

Jukka Suominen, s. 1947 (1998)
toimitusjohtaja, Silja Oy Ab

Seppo Säynäjäkangas, s. 1942 (1999)
hallituksen puheenjohtaja, professori,
Polar Electro Oy

Pekka Vennamo, s. 1944 (2000)
pääjohtaja, Suomen PT -konserni

Jukka Viinanen, s. 1948 (1998)
toimitusjohtaja, Neste Oy

Markku Äärimaa, s. 1942 (1998)
toiminnanjohtaja,
Suomen Lääkäriliitto

Suluissa on ilmoitettu toimikauden
päättämivuosi.

Tarkempia tietoja hallintoneuvoston jäsenistä
on saatavilla:
Vakuutusosakeyhtiö Sampo, Lakiasiat
Puh. 010 515 311
Aleksanterinkatu 11, Helsinki
Postiosoite: 00025 Sampo

HALLITUS

Hallituksen tulee huolehtia yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallituksen on huolehdittava kirjanpidon ja varainhoidon asianmukaisesta järjestämisestä.

Lisäksi hallitus

- vahvistaa ne korkeimmat vakuutusmäärät, jotka yhtiö jälleenvakuuttamatta saa pitää omalla vastuullaan
- päättää lainojen ottamisesta yhtiölle sekä yhtiön takaussitoumuksista
- päättää kiinteän omaisuuden luovuttamisesta ja kiinni-

tyksen myöntämisestä sellaiseen omaisuuteen

- nimittää ja vapauttaa toimitusjohtajan, varatoimitusjohtajat, johtajat ja apulaisjohtajat sekä päättää heidän palkkaeduistaan
- määrää yhtiön henkilökunnan palkka- ja muiden etujen yleiset perusteet
- vahvistaa yleiset määräykset yhtiön toimihenkilöiden eroamisistä ja heille maksettavista eläkkeistä
- määrää, millä edellytyksellä ja missä järjestyksessä yhtiön varatoimitusjohtajat tulevat toimitusjohtajan sijaan.

Puheenjohtaja

Jukka Härmälä, s. 1946 (2000), ekonomi, toimitusjohtaja, vuorineuvos, Enso Oyj. Teollisuuden ja Työntajain Keskusliiton hallituksen puheenjohtaja, Finnlines Oy:n ja Pohjolan Voima Oy:n hallituksen varapuheenjohtaja, Silja Oy Ab:n hallituksen jäsen, Eläke-Varma keskinäisen vakuutusyhtiön hallintoneuvoston varapuheenjohtaja ja Merita Pankki Oy:n hallintoneuvoston jäsen. Valittu Vakuutusosakeyhtiö Sammon hallitukseen 26.6.1992. Toimikausi alkoi 1.8.1992. Valittu hallituksen puheenjohtajaksi 20.10.1993.

Varapuheenjohtaja

Kari O. Sohlberg, s. 1940 (2000), kauppatieteiden maisteri, toimitusjohtaja, Oy G.W. Sohlberg Ab. Valittu Vakuutusosakeyhtiö Sammon hallitukseen 20.10.1993.

Georg Ehnrooth, s. 1940 (1999), diplomi-insinööri, konsernijohtaja, vuorineuvos, Metra Oy Ab. Karl Fazer Oy Ab:n, ABB Oy:n ja Sandvik AB:n hallituksen jäsen, Eläke-Varma keskinäisen vakuutusyhtiön hallituksen puheenjohtaja. Valittu Vakuutusosakeyhtiö Sammon hallitukseen 26.6.1992. Toimikausi alkoi 1.8.1992.

Ari Heiniö, s. 1945 (1998), varatuomari, toimitusjohtaja, Oy Stockmann Ab. Finnair Oy:n ja Palvelutönnantajat ry:n hallituksen jäsen. Siirtynyt Vakuutusosakeyhtiö Sammon hallitukseen hallintoneuvostosta 20.10.1993.

Jouko K. Leskinen, s. 1943 (1998), varatuomari, pääjohtaja, Vakuutusosakeyhtiö Sampo. UPM- Kymmene Oyj:n, Finnlines Oy:n ja Nokia Oyj:n hallituksen jäsen, Cultor Oyj:n hallituksen puheenjohtaja ja Nova Henkivakuutusosakeyhtiön hallituksen varapuheenjohtaja. Tullut Vakuutusosakeyhtiö Sammon hallituksen jäseneksi 1.1. 1993 (valittu 20.10.1992).

Thor Björn Lundqvist, s. 1941 (1998), diplomiekonomi. Oy Rettig Ab:n ja Finnlines Oy Ab:n hallituksen jäsen. Siirtynyt Vakuutusosakeyhtiö Sammon hallitukseen hallintoneuvostosta 20.10.1993.

Christoffer Taxell, s. 1948 (1999), oikeustieteen kandidaatti, konsernijohtaja, Partek Oyj Abp. KCI Konecranes International Oy:n, Metra Oy Ab:n, Oy Stockmann Ab:n ja ABB Oy:n hallituksen jäsen. Siirtynyt Vakuutusosakeyhtiö Sammon hallitukseen hallintoneuvostosta 1.1.1998.

Suluissa on ilmoitettu toimikauden päättymisvuosi.

TILINTARKASTAJAT

Varsinaiset: **Jaakko Nyman**, KHT, kauppätieteiden maisteri
Thor Nyroos, KHT, diplomiekonomi

Varatilintarkastajat: **Pertti Keskinen**, KHT, kauppätieteiden maisteri
KHT-yhteisö, KPMG Wideri Oy Ab

SAMPO-RYHMÄ

74	Avaintiedot Sampo-ryhmästä
75	Sampo-ryhmän tärkeimmät keskinäiset omistukset
76–77	Henkilöstö
78–79	Yksityisasiakaspalvelut
80–81	Yrityisasiakaspalvelut
82–85	Suuriasiakaspalvelut
86–87	Sammon henkivakuutus
88–89	Ulkomaisen jälleenvakuutuksen alasajo
90–91	Sijoitustoiminta
92–93	Lakisääteinen työeläkevakuutus
94	Sampo-ryhmän johto
95	Tietoja osakkeenomistajille
95	Sijoitusanalyysjä
96	Sampo-ryhmän toimipaikat

AVAITIEDOT SAMPO-RYHMÄSTÄ

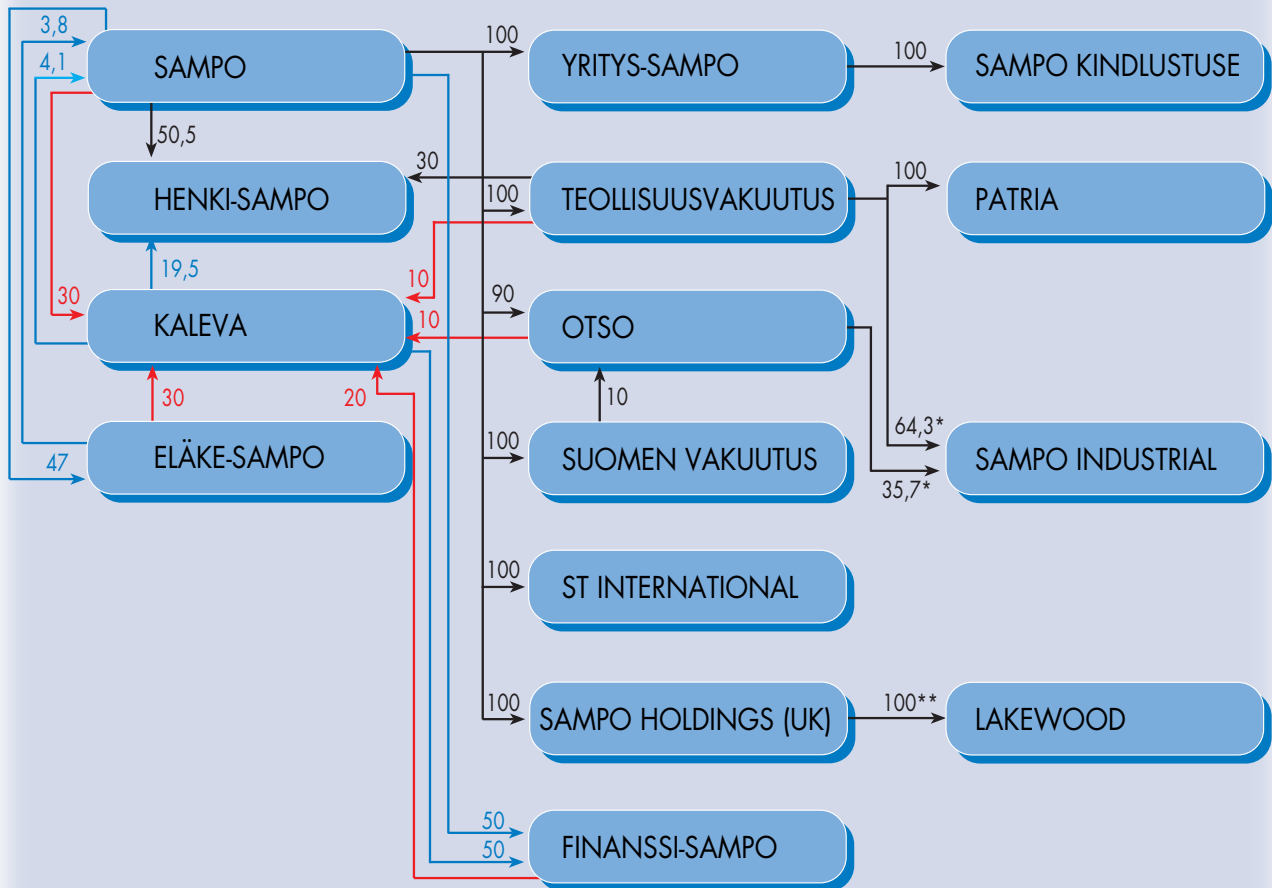
Mmk	1997	1996	Muutos-%
Liikevaihto			
Vahinkovakuutus	6 273	6 105	2,8
Henkivakuutus	2 783	2 280	22,1
Työeläkevakuutus	7 273	7 105	2,4
Kokonaisvakuutusmaksutulo			
Vahinkovakuutus	4 648	4 495	3,4
Henkivakuutus	1 951	1 709	14,1
Työeläkevakuutus	5 150	5 158	-0,2
Korvauskulut			
Vahinkovakuutus	-3 776	-3 523	7,2
Henkivakuutus	-670	-555	20,9
Työeläkevakuutus	-4 536	-4 065	11,6
Liikekulut			
Vahinkovakuutus	-783	-844	-7,3
Henkivakuutus	-184	-152	21,2
Työeläkevakuutus	-125	-112	11,6
Sijoitustoiminnan nettotuotto			
Vahinkovakuutus	1 274	1 159	10,0
Henkivakuutus	587	371	58,1
Työeläkevakuutus	1 788	1 631	9,6
Tilikauden tulos			
Vahinkovakuutus	459	255	80,4
Henkivakuutus	49	-2	-
Työeläkevakuutus	-12	-2	-
Toimintapääoma			
Vahinkovakuutus	7 926	6 332	25,2
Henkivakuutus	1 522	818	86,0
Työeläkevakuutus	3 714	2 463	50,8
Henkilöstö keskimäärin			
Vahinkovakuutus	3 059	3 113	-1,7
Henkivakuutus	150	141	6,4
Työeläkevakuutus	279	269	3,7

Vahinkovakuutus = Sammon vahinkovakuutuskonserni

Henkivakuutus = Henki-Sammon ja Kalevan konsernit

Työeläkevakuutus = Eläke-Sammon konserni

Sampo-ryhmän tärkeimmät keskinäiset omistukset 31.12.1997

—→ Osuus osakepääomasta, konserniyhtiöt, (%)

—→ Osuus osakepääomasta, (%)

—→ Osuus takuupääomasta, (%)

* Osa omistuksesta kanavoituu Alankomaissa sijaitsevien holdingyhtiöiden kautta

** Sampo Holdings (UK) -al konsernin omistus

HENKILÖSTÖ

Henkilöstövoimavaroista huolehtiminen erityisesti osaamisen ja jaksamisen alueilla on Sampo-ryhmän kehittymisen kulmakivi. Tähän tähtävää pitkäjänteistä työtä tehtiin myös kuluneena vuonna. Tärkeänä keinona aktivoitiin henkilöstösuunnittelua.

Tulospalkkauksen menetelmien systemaattinen ja tutkimuspohjainen kehitystyö on jatkunut koko vuoden korkeakouluyhteistyönä. Tulospalkkausjärjestelmien piirissä on valtaosa Sampo-ryhmän henkilöstöstä.

Henkilöstön rakenne

Sampo-ryhmän vakituisen henkilöstön määrä 31.12.1997 oli 3466 henkeä. Henkilöstön kokonaismäärä kasvoi 32 hengellä. Osa-aikaisia koko henkilöstöstä oli 163 henkeä eli 4,7 prosenttia. Osa-aikaisten määrä lisääntyi 22,6 prosenttia.

Osa-aikaisten suurimmat ryhmät ovat osa-aikaeläkkeellä olevat sekä henkilöt, jotka toimivat puhelinpalvelun tehtävissä. Osa-aikaisten kasvu noudattaa työmarkkinoilla vallitsevaa yleistä kehitystä: siirtymistä uusiin joustaviin työaikamuotoihin.

Miesten osuus koko henkilöstön määrästä on hieman laskenut ja on noin kolmannes (33,2 prosenttia).

Toimirakenteen muutos on hidasta. Palkkaluokkiin kuuluvien osuus on vähän pienentynyt ja vastaavasti sopimuspalkkaisten osuus kasvanut. Muutos heijastelee tietotyön ja asiantuntijatyön suhteellisen osuuden lisääntymistä.

Koko henkilöstön keski-ikä kasvaa runsaalla viidellä kuukaudella vuosittain. 50-55 -vuotiaiden suhteellinen osuus on

selvästi kasvamassa. Tämä kehitys noudattelee valtakunnallista suurista ikäluokista johtuvaa suuntaa.

Kehitykseen varaudutaan henkilöstösuunnittelun keinoin sekä kiinnittämällä erityistä huomiota henkilöstön hyvinvointiin ja joustavien työnteon muotojen ja toimien sisältöjen kehittämiseen. Ikääntyvän henkilöstön haasteeseen on aikaa varautua noin kymmenkunta vuotta, mutta tänä aikanakin tarvitaan toimenpiteitä.

Henkilöstön vaihtuessa koulutustaso nousee entisestään. Vanhempien ikäluokkien peruskoulutustaso on nuoria alhaisempi. Nuorista ikäluokista yli puolella on vähintään opistotason koulutus.

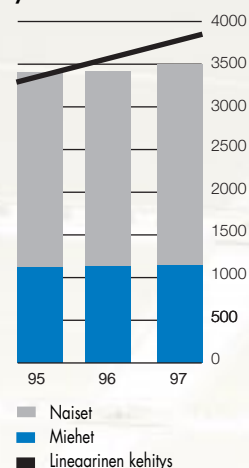
Vaihtuvuus on 90-luvun alun hiljaisten aikojen jälkeen nousussa: lähtijöiden kokonaismäärä oli 145 henkeä eli lähtövaihtuvuus oli noin 4,2 prosenttia. Työmarkkinoiden vilkastumisen lisäksi vaihtuvuuden kasvu johtuu siitä, että uusien palvelumuotojen henkilöstö (esimerkiksi puhelinpalvelun henkilöstö) vaihtuu perinteistä henkilöstöä vilkkaammin.

Henkilöstön hyvinvointi ja tyytyväisyys

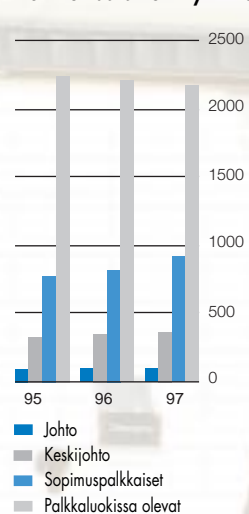
Sairauspäivien määrä nousi 27 355:stä 31 976:een eli 16,9 prosenttia. Tuki- ja liikuntaelinsairauksien suhteellinen osuus pieneni noin neljällä prosenttiyksiköllä, hengityselinten sairauksien osuus säilyi ennallaan ja mielenterveydellisten syiden osuus lisääntyi noin kolmella prosenttiyksiköllä.

Kuluneena vuonna käynnistettiin lähes kaikissa yksiköissä hyvinvoinnin

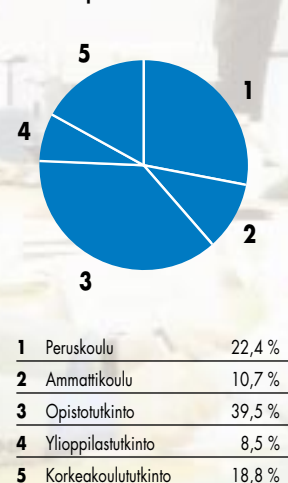
Sampo-ryhmän henkilöstömäärä yhteensä

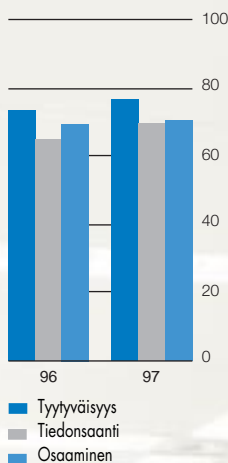
Henkilömäärät toimiryhmittäin

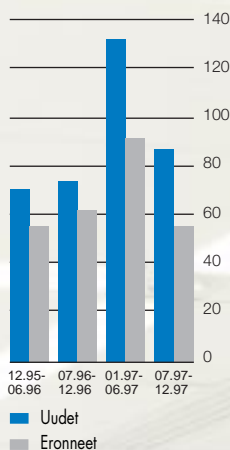
Koulutusjakautuma

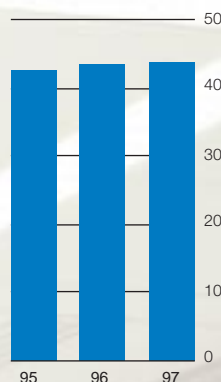
Tyytyväisyys keskimäärin, %

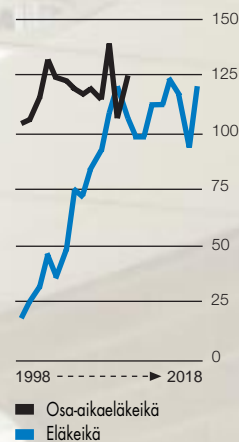
Ulkoinen vaihtuvuus, kpl

Henkilöstön keski-ikä, v

Eläkeiän saavuttaminen, kpl

tukiryhmiä. Toiminnan painopistettä siirretään yhä enemmän ennalta ehkäisevään työyhteisötyöhön. Terveystarkastuksissa siirrytään vähitellen ikäkausitarkastuksista työsuuntautuneisiin tarkastuksiin. Näissä on lähdetty seuraamaan mm. työkykyindeksiä.

Henkilöstön tyytyväisyyden ja työilmapiirin säännönmukainen mittaus käynnistettiin jo vuoden 1996 lopulla ja toinen mittaus tehtiin joulukuussa 1997. Tulosten mukaan henkilöstön tyytyväisyys oli noussut lähes kaikilla osa-alueilla. Samoin useissa tiedon kulkua ja osaamista kuvaavissa muuttujissa oli tapahtunut myönteistä kehitystä.

Osaamisen ja ammattitaidon kehittyminen

Ilmapiirimittauksen mukaan sampoilaisten osaamisusko ja käsitys omasta ammatillisesta osaamisesta ovat vahvoja. Ihmiset uskovat myös mahdollisuksiinsa oppia uusia asioita – siitäkin huolimatta, että uusien omaksuttavien asioiden määrä lähes kaikilla työpaikoilla on suuri.

Osaamisen turvaamiseen on pyritty vakiinnuttamalla osaamisprofiilien käyttöä ja niiden hyödyntämistä kehityskeskusteluissa, toteuttamalla muutoksiin ja hankkeisiin liittyvää koulutusta sekä systemaattista kehittämis-

suunnittelua. Avainhenkilöiden sisäisten kehittämisohjelmien toteutusta jatkettiin.

Uutena kehittämisprojektina käynnistettiin liiketalouden opistotutkinnon (merkonomi tutkinnon) suorittaminen. Projekti liittyy laajempaan kokonaisuuteen tarjota henkilöstölle mahdollisuuksia peruskoulutustason nostoon, ja se tapahtuu oppisopimusperiaatteella.

Kaiken kaikkiaan investoinnit henkilöstön kehittämiseen ovat kasvaneet viime vuosina. ☒

YKSITYISASIAKASPALVELUT

Kotitalouksia, maatiloja ja yksityrittäjiä palvelee Sampo-konsernissa emoyhtiö Sammon liiketoimintayksikkö Yksityis-Sampo.

Yksityis-Sammon toiminnassa keskeisinä tavoitteina ovat asiakastyytyväisyyden parantaminen, toiminnan kehittäminen entistä kannattavammaksi ja kustannustehokkaammaksi sekä henkilöstön osamisen ja hyvinvoinnin varmistaminen

Yksityis-Sammolla on noin 1 060 000 asiakasta, joista kotitalouksia on 985 000, yksityrittäjiä 36 000 ja maatiloja 28 000. Yksityis-Sampo hoitaa myös autoliike- ja järjestöasiakassuhteet Sampo-ryhmässä. Sammon asema on

säilynyt vahvana, ja yhtiöllä on lähes kolmannes yksityistalouden markkinoista.

Yksityis-Sammon palvelu perustuu hyvän saatavuuden takaavaan monikanavapalveluun, jossa asiakas voi valita hänelle kussakin tilanteessa parhaiten soveltuvan palvelukanavan.

Katetavoite saavutettiin

Yksityis-Sammon toiminnallista tulosta mittavaa toimintakate parani yli 9 prosenttia edellisestä vuodesta, ja asetettu katetavoite saavutettiin. Saadut vakuutusmaksut kasvoivat 5,6 prosenttia ja maksetut korvaukset 6,8 prosenttia. Yksityis-Sammon toimintakustannukset kehittyivät myönteisesti ja kustannuksille asetettu budjetti alitettiin selvästi. Auto- ja liikennevakuutusten (uuden vakuutusluokkaryhmittelyn mukaan maa-ajoneuvot- ja moottoriajoneuvonvastuu) osuus Yksityis-Sammon vakuutusmaksuista on 53 prosenttia sekä palo- ja muu omaisuusvakuutusten osuus 32 prosenttia. Yhteensä näiden lajien osuus Yksityis-Sammon saaduista vakuutusmaksuista on 85 prosenttia.

Sekä liikenne- että autovakuutuksessa saadut maksut kasvoivat. Liikennevakuutuksen korvausten viime vuosien kasvu on pysähtynyt ja kannattavuus on parantunut mutta on edelleen epätydyttävä. Autovakuutuksen kannattavuus sitä vastoin heikkeni mutta on kuitenkin edelleen hyvällä tasolla. Autovahinkokorvaukset kasvoivat noin 10 prosenttia verrattuna edelliseen vuoteen. Syynä on muun muassa ajoneuvojen luvattomien käyttöönottojen kohdistuminen entistä arvokkaampiin kohteisiin. Tämä viittaa ammattimaisen rikollisuuden lisääntymiseen autovarkauksissa.

Esinevakuutuksen kannattavuus on heikentynyt mutta pysynyt edelleen hyvällä tasolla. Heikkenemiseen on vaikut-

tanut vuoto- ja palovahinkojen lisääntyminen. Palovahinkojen korvaukset kasvoivat kotivakuutuslajeissa 40 prosenttia ja vuotovahinkojen korvaukset 13 prosenttia. Isoja palovahinkoja sattui aiempaa runsaammin ja yli miljoonan markan vahinkoja korvattiin neljä kappaletta. Kertomusvuonna sattui yksi poikkeuksellisen suuri palovahinko, josta maksettiin korvauksia lähes 13 miljoonaa markkaa.

Elektroninen kuvansiirto aloitettiin ajoneuvojen kolarivaurioiden ja rakennusten vuotovahinkojen tarkastuksissa. Saatujen kokemusten perusteella toimintaa laajennetaan ja kehitetään jatkossa edelleen.

Turvallisuustyötä edistetään mm. Sammon vuosittaisella 100 000 markan turvallisuuspalkinnolla, jonka teemaksi tälle vuodelle on valittu nuorten päihteiden käytön vähentäminen. Viime vuosina jyrkästi kasvanut alkoholin ja huumeiden käyttö näkyy väkivalta- ja omaisuusrikollisuutena sekä liikenneonnettomuusluvuissa.

Yksityis-Sammon toimintatapojen ja järjestelmien kehitystyö on keskitetty Sampo 2000 -hankkeeseen. Hanke käynnistyi vuonna 1995. Ensimmäinen laajamittaisen kehitystyön keskeisistä tavoitteista, asiakaspalvelun uusi toimintatapa ja sitä tukeva järjestelmä, vakiintuivat koko Yksityis-Sammon palveluverkoston käyttöön vuoden 1997 aikana.

Palvelukanaviin panostetaan

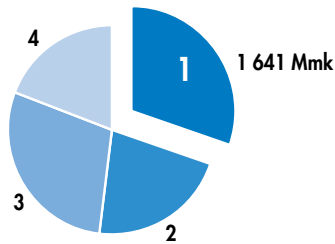
Palvelukanavaverkoston rungon muodostavat neljä maantieteellistä aluetta, joissa asiakkaita palvelee 88 konttoria sekä puhelinpalveluyksikkö Sampo-Palvelu. Alueet vastaavat asiakassuhteista ja niiden kehittämistä. Sampo-Palvelu avustaa alueita asiakassuhteiden hoidossa tehokkaalla puhelinpalvelulla.

Asiakkaiden halu hoitaa vakuutusasioitaan puhelimitse kasvaa jatkuvasti. Puhelinpalveluyksikön hoitamien puheluiden määrä kasvoi 21 prosenttia edellisestä vuodesta. Sampo-Palvelun organisaatiota, toimintatapoja ja niitä tukevaa

Vakuutusosakeyhtiö Sampo

Mmk	1997	1996
Liikevaihto	2 426,8	2 312,9
Vakuutusmaksutuotot	1 600,5	1 499,0
Korvauskulut	-1 438,3	-1 248,6
Liikekulut	-422,7	-429,4
Tasoituserien muutokset	33,4	-65,0
Vakuutustekninen kate	-227,2	-244,0
Sijoitustoiminnan		
nettotuotto	573,1	502,5
Muut tuotot ja kulut	-25,1	-25,4
Verot	-91,9	-64,6
Voitto varsinaisesta toiminnasta	228,0	168,5
Vastuuvetko, netto	3 743,9	3 849,8
Taseen loppusumma	7 694,9	7 778,6
Taseen loppusumma käyvin arvoin	13 294,8	12 029,7
Vahinkosuhte, %	89,9	83,3
Liikekulusuhte, %	26,4	28,6
Yhdistetty kulusuhte, %	116,3	111,9
Toimintapääoma	8 122,9	6 742,4
Tasoituserien määrä	129,1	220,2
Vakavaraisuuspääoma	8 252,0	6 962,6
Vastuunkantokyky, %	515,6	464,5
Henkilöstö keskimäärin	1 925	1 963

Ensivakuutuksen maksutulo
Sampo-konserni yhteensä 5 416 Mmk

1	Yksityisasiakaspalvelut	30 %
2	Yrityisasiakaspalvelut	22 %
3	Suuriasiakaspalvelut	29 %
4	Henkivakuutus	19 %

tekniikkaa kehitettiin entistä paremmin vastaamaan kasvanutta puhelinliikennettä.

Myös itsepalvelun kysyntä kasvaa. Yksityis-Sammon kotisivut internetissä lanseerattiin joulukuussa 1996. Internet-sivuilla käynnit ovat lisääntyneet tasaisesti ja saatuja kokemuksia on hyödynnetty palvelun edelleenkehittämisessä.

Painopiste on selkeästi siirtymässä kohti puhelin- ja internetpalvelua lähivuosien aikana. Henkilökohtaista palvelua konttoreissa tarvitaan kuitenkin myös pitkälle tulevaisuuteen.

Kokonaisvaltaista palvelua tukevat Samposopimus ja Joustoturva, joihin asiakas voi keskittää lähes kaiken tarvitsemansa vakuutusturvan. Samposopimukset ja Joustoturvavakuutuksia on yhteensä voimassa jo yli 660 000. Vuonna 1997 sopimusasiakkaitten lukumäärä kasvoi yli 13 000:lla.

Hinnoittelua kehitetään

Moottoriajoneuvovakuutusten hinnoittelua uudistettiin vuonna 1997. Hinnoittelun muutos oli uutta ja suuntaa antavaa koko vakuutusosalalle. Merkittävin muutos oli ajoneuvon haltijan iän huomioon ottaminen hinnoittelutekijänä. Lisäksi tarkennettiin alueellisten riskien vaikutusta maksuun. Hinnoittelu-uudistus on otettu myönteisesti vastaan. Hinnoittelumallin kehittämistä jatketaan saatujen kokemusten pohjalta.

Myös esinevakuutuksissa lisättiin alueellisten riskien huomioon ottamista kohdistamalla hinnankorotuksia alueille, joissa vuotovahingot ovat huolestuttavasti lisääntyneet.

Toimintatapoja uudistetaan

Vuoden 1997 aikana luotiin perustaluvana keväänä käyttöönotettavalle vahinkopalvelun uudistukselle. Uusi toimintatapa tehostaa ja selkeyttää vahinkojen hoitoa sekä asiakkaan että Yksityis-Sammon kannalta.

Selvissä tapauksissa asiakas saa korvauspäätöksen heti asioituaan konttorissa. Korjauspalveluihin tai koneiden ja

laitteiden hankintaan erikoistuneiden yhteistyökumppaneidemme avulla pystymme tarjoamaan vahinkopalvelua, joka on asiakkaan kannalta entistä joustavampaa ja nopeampaa. Asiakas saa aina kirjallisen tiedon vahinkotapausta koskevista jatkotoimista.

Vuonna 1997 käynnistettiin myös vakuutuspalvelujen ja -tuotteiden kokonaisuudistukseen tähtäävä työ. Tämän kokonaisuuden ensimmäiset tulokset näkyvät Yksityis-Sammon palvelussa suunnitelmien mukaan vuonna 2000.

Talousoikeus kasvattaa asiakaspotentiaalia

Yksityistalousoikeuden näkymät ovat edelleen myönteiset. Taloudellinen kehitys on jatkunut ripeänä, kotitalouksien ostovoima kasvaa, työttömyys vähenee ja kotitalouksien odotukset taloudellisesta tilanteesta ovat positiivisia. Auto-kauppa on vilkastunut jo useampana vuonna peräkkäin ja myös asuntokaupan näkymät ovat parantuneet. Asiakaspotentiaalia tuo lisää myös yksinyrittäjien lukumäärän kasvu.

Kotitalouksien lisääntyvä kiinnostus lakisäätöisen sosiaaliturvan omaehtoiseen täydentämiseen eläkevakuutusten ja muiden henkilövakuutusten avulla luo Yksityis-Sammolle merkittävän kasvupotentiaalin lähivuosina. ☒

Yksityis-Sammon hallitus

Pääjohtaja Jouko K. Leskinen,

puheenjohtaja

Toimitusjohtaja Hannu Kokkonen,

varapuheenjohtaja

Toimitusjohtaja Martti Jalonen

Puheenjohtaja Mikko Mäenpää

Toimitusjohtaja Matti Rantanen

Toimitusjohtaja Guy Wires

YRITYSASIAKASPALVELUT

Pieniä ja keskisuuria yrityksiä, näiden avainhenkilöitä, yhteisöasiakkaita sekä asunto- ja kiinteistöyhtiöitä palvelee Sampo-konsernissa Yritys-Sampo. Virossa ja muissa Baltian maissa vakuutuspalveluista ja niiden kehittämisestä vastaa Yritys-Sammon kokonaan omistama tytäryhtiö Sampo Kindlustuse ja vuoden 1998 aikana perustettava tytäryhtiö Latviassa.

Yritys-Sammolla on runsas 90 000 asiakasta. Yhtiön kotimainen markkinaosuus säilyi ennallaan vuonna 1997 ja oli 10,1 prosenttia. Sampo Kindlustusella on asiakkaita noin 1 000 ja sen markkinaosuus kasvoi 2,4 prosentista noin 4 prosenttiin. Yritysten omaisuusvakuutusmarkkinoista Kindlustusen osuus on 6,7 prosenttia.

Yritys-Sammossa asiakassuhteiden hoidosta vastaa palveluverkosto ja vahinkovakuutustoiminnasta vahinkovakuutusyksikkö. Muita tulosityksiköitä ovat Sampo Kindlustuse ja sijoitusyksikkö sekä koko yhtiön toiminnan tukena yhteiset toiminnot.

Palveluverkosto vastaa asiakkaiden kokonaisvaltaisesta palvelusta, joka käsittää vahinkovakuutuspalveluiden lisäksi henkivakuutus-, työeläkevakuutus- ja rahoituspalvelut. Vahinkovakuutusyksikkö huolehtii vahinkovakuutus- ja korvaustoiminnasta, riskienhallinnasta sekä näihin liittyvistä asiantuntijapalveluista. Muut palvelut ostetaan konserniyhtiöiltä.

Palveluverkosto koostuu alueellisista kanavista, keskitetyistä kanavista ja meklarikanavasta. Alueellisiin kanaviin kuuluu kenttäorganisaation lisäksi asiamiesverkosto. Alueellista kanavaa tukevat keskitetyt kanavat vastaa puhelinpalvelusta sekä uuden teknologian avulla toteutettavasta asiakkaan ja Yritys-Sammon välisestä vuorovaikutuksesta: asiakas saa palvelua Yritys-Sammosta 24 tuntia vuorokaudessa läpi vuoden. Palveluverkoston osana meklariyksikkö vastaa yhteistyön kehittämisestä ja toteuttamisesta meklareiden kanssa.

Maksutulo kasvoi odotusten mukaisesti

Vakuutusosakeyhtiö Yritys-Sammon tilikauden tulos oli 43 miljoonaa markkaa. Vahinkovakuutuksen vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta oli -85 miljoonaa markkaa ja sijoitustoiminnan nettotuotto 199 miljoonaa markkaa.

Vahinkoensivakuutuksen maksutulo oli 1 165 miljoonaa markkaa ja kokonaismaksutulo 1 193 miljoonaa markkaa. Ensivakuutuksen maksutulo kasvoi odo-

tusten mukaisesti, 6,8 prosenttia. Luotto-tappioita maksamattomista vakuutusmaksusaamisista kertyi 5 miljoonaa markkaa, mikä on lähes puolet vähemmän kuin edellisvuonna.

Korvauskulut olivat 1 037 miljoonaa markkaa. Yli puolen miljoonan markan vahinkoja sattui sekä kappale- että markkamääräisesti vähemmän kuin edellisvuonna. Suurin yksittäinen vahinko oli noin 7 miljoonaa markkaa. Uusien ilmoitettujen työtaturmien määrä kasvoi edellisvuodesta.

Uudet sijoitukset painoutuivat osakesijoituksiin. Osakesijoitusten hajauttaminen Suomen markkinoiden ulkopuolelle aloitettiin. Omanpääomanehtoisten instrumenttien käyttö rahoituksessa vahvistui kuluneen vuoden aikana.

Liikekulut olivat 163 miljoonaa markkaa eli 1,6 prosenttia pienemmät kuin edellisenä vuonna.

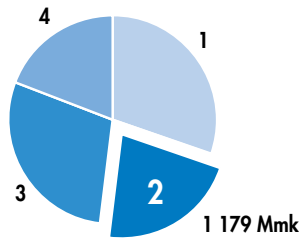
Vakuutusosakeyhtiö Yritys-Sampo

Mmk	1997	1996
Liikevaihto	1 435,3	1 373,2
Vakuutusmaksutuotot	1 115,8	1 059,1
Korvauskulut	-1 037,3	-1 006,1
Liikekulut	-163,2	-165,6
Tasoitusmäärän muutos	-53,5	-23,0
Vakuutustekninen kate	-138,2	-135,6
Sijoitustoiminnan nettotuotto	199,3	198,0
Muut tuotot ja kulut	0,2	0,3
Verot	-17,6	-19,2
Voitto varsinaisesta toiminnasta	43,8	43,5
Vastuuvelka, netto	2 232,5	1 946,6
Taseen loppusumma	2 778,1	2 509,7
Taseen loppusumma käyvin arvoin	3 380,9	2 927,8
Vahinkosuhte, %	93,0	95,0
Liikekulusuhte, %	14,6	15,6
Yhdistetty kulusuhte, %	107,6	110,6
Toimintapääoma	951,1	750,0
Tasoitusmäärä	166,4	119,4
Vakavaraisuuspääoma	1 117,4	869,5
Vastuunkantokyky, %	100,1	82,1
Henkilöstö keskimäärin	560	561

Sampo Kindlustuse AS

Mmk	1997	1996
Liikevaihto	13,0	5,2
Vakuutusmaksutuotot	3,2	2,5
Korvauskulut	-2,5	-2,4
Liikekulut	-0,6	-1,9
Tasoitusmäärän muutos	-	-
Vakuutustekninen kate	0,2	-1,8
Sijoitustoiminnan nettotuotto	-	0,3
Muut tuotot ja kulut	0,1	-
Verot	-0,1	-0,1
Voitto/tappio varsinaisesta toiminnasta	0,1	-1,6
Vastuuvelka, netto	4,6	2,6
Taseen loppusumma	11,1	8,5
Taseen loppusumma käyvin arvoin	11,1	8,5
Vahinkosuhte, %	77,1	98,7
Liikekulusuhte, %	17,3	75,8
Yhdistetty kulusuhte, %	94,4	174,5
Toimintapääoma	5,2	5,0
Tasoitusmäärä	-	-
Vakavaraisuuspääoma	5,2	5,0
Vastuunkantokyky, %	162,4	204,6
Henkilöstö keskimäärin	11	10

Ensivakuutuksen maksutulo
Sampo-konserni yhteensä 5 416 Mmk

1	Yksityisasiakaspalvelut	30 %
2	Yrityisasiakaspalvelut	22 %
3	Suurasiakaspalvelut	29 %
4	Henkivakuutus	19 %

Sampo Kindlustusen maksutulo kasvoi yli 110 prosenttia. Yhtiön tulos oli voitollinen.

Asikassegmentointia tarkennettiin

Asiakaskunnan segmentointia tarkennettiin vastaamaan tulevaisuuden vaatimuksia. Kullekin asiakassegmentille määriteltiin peruspalvelumalli, jonka mukaisesti asiakkaalle voidaan parhaiten tarjota sovitut palvelukokonaisuudet. Pienten yritysten palvelussa korostuu puhelinpalvelun rooli palvelukokonaisuuden ylläpidossa. Suurimmille asiakkaille muodostetaan yhteisryhmät, joihin nimetään asiakaskohtaisesti tarvittavat asiantuntijat. Merkittävimmän muutoksen koki yhteisöasiakkaat-segmentti, joka eriytettiin yritysasiakkaiden palvelusta omaksi kokonaisuudekseen.

Kaakkois-Suomen alueella kokeiltiin uusiin palvelumalleihin liittyvien elementtien toimivuutta, mm. puhelinpalvelun laajamittaista käyttöä vuositarkistusten tekemiseen, vakuutusten hoitoprosessien keskittämistä sekä asiainhoito toiminnan kehittämisestä. Sisä-Suomen alue jaettiin Pirkanmaan ja Keski-Suomen alueisiin.

Toimintavuoden aikana keskityttiin kannattavuuden parantamiseen. Lisäksi

käynnistettiin rakennusvirhe ympäristövahinkovakuutuksen kehitystyöt.

Tapaturmavakuutuslainsäädäntö muuttui vuoden 1997 alusta jo osittain siihen suuntaan, että EU:n laajuinen vapaa tarjonta vuoden 1999 alusta tulisi mahdolliseksi. Lakimuutoksilla parannettiin entistään vahingonkärsineen oikeusturvaa sekä luotiin lakisääteinen yhteistakuujärjestelmä vakuutusyhtiön maksukyvyttömyyden varalta. Yhteistakuu koskee myös lakisääteistä liikennevakuutusta ja potilasvakuutusta. Tapaturmavakuutuslain muutos, jossa vakuutusten hinnoittelua osin vapautetaan, tulee voimaan vuoden 1999 alusta.

Yrityssampo-tuotetta täydennettiin vuoden 1997 aikana kuljetusvastuuvakuutusturvalla ja ryhmäliikennevakuutuksella. Ryhmäliikennevakuutuksen myötä asiakasyritys voi hoitaa ajoneuvojensa pakollisen liikennevakuutuksen ja vapaaehtoisen moottoriajoneuvovakuutuksen samalla AjoneuvoSampo-sopimuksella. Sopimus on kytketty vahinkotilastojärjestelmään, jolloin vakuutusmaksu jakautuu oikeudenmukaisemmin antaen maksualennuksia niille asiakkaille, jotka ovat vaikuttaneet vahinkomenonsa vähenemiseen.

Ensimmäisestä suorasta sähköisestä tiedonsiirtoyhteyden käyttöönotosta tuli marraskuussa kuluneeksi 10 vuotta. Sittemmin tämä palvelu, Datalink, on laajentunut jo yli 100 yritys- ja yhteisöasiakkaalle. Osana Datalink -palvelua asiakkaiden käyttöön luotiin sähköisiä tiedonsiirto- palveluja, joiden avulla voi muun muassa lähettää lakisääteisen tapaturmavakuutuksen vahinkoilmoituksen vakuutusyhtiön internetin kautta.

Uusien liiketoiminta-alueiden kehittämisessä painopiste oli Sampo Kindlustusen toiminnan tukemisessa. Syksyllä käynnistettiin lisäksi toimenpiteet oman vakuutusyhtiön perustamiseksi Latviaan.

Sammon ulkomainen yhteistyöverkosto valmistui toimintavuoden aikana. Verkosto, joka kattaa kaikkiaan 65 maata, on myös Yritys-Sammon ja sen asiakkaiden käytettävissä.

Lähes kaikkien yrityssampolaisten työasemat uusittiin, ja niiden hyödyntämi-

seksi suurin osa käyttäjistä suoritti PC-ajokorttitutkimuksen.

Kannattavuus edelleen päätavoitteita

Tulevien vuosien päätavoite on parantaa merkittävästi vapaaehtoisen vahinkovakuutuksen kannattavuutta ja vahvistaa Yritys-Sammon asemaa yritysten ja yhteisöjen vakuuttajana. Yritys-Sammon kansainvälistyminen etenkin Baltian ja Ruotsin markkina-alueilla asettaa tuleville vuosille erityiset osaamisen haasteet.

Kuluvana vuonna keskitytään lakisääteisen tapaturmavakuutuksen 1.1.1999 ta- pahtuvan vapautumisen tuomiin haasteisiin. Vakuutusten ja korvausten hoitoprosesseja kehitetään edelleen sekä parannetaan laatua ja tehokkuutta. Euron käyttöönottoon varaudutaan ja tuotteisiin tehdään tarvittavat vuoden 2000 muutokset.

Omanpääomanehtoisten instrumenttien käyttö rahoituksessa lisääntynee tulevaisuudessa. Erityisesti voimakkaasti kasvavat yritykset sisällyttävät poikkeuksetta investointiansa rahoitusjärjestelyihin tällaisen erän. Yritys-Sampo on mukana kaikissa merkittävässä suomalaisissa venture capital-rahastoissa ja on lisäksi tehnyt suoria omanpääomanehtoisia sijoituksia asiakasyrityksiin. Näiden sijoitusinstrumenttien kysyntä on jatkossakin Yritys-Sammolle erityinen haaste.

Sampo Kindlustuse lisää panostusta yksityishenkilöiden vakuuttamiseen ja henkivakuuttamiseen, jotka nopeasti kasvavat Viron markkinoilla. Yrityisasiakkaalle kehitetään kokonaisvaltaista palvelua. Latviaan perustetaan vahinkovakuutusyhtiö vuoden 1998 aikana. ☒

Yritys-Sammon hallitus

- Pääjohtaja Jouko K. Leskinen
- puheenjohtaja*
- Toimitusjohtaja Seppo Hauta-aho
- Toimitusjohtaja Hannu Kokkonen
- varapuheenjohtaja*
- Toimitusjohtaja Heikki Kyöstilä
- Toimitusjohtaja Vesa Lammela
- Toimitusjohtaja Matti Ruohonen

SUURASIAKASPALVELUT

Suurasiakkaiden palvelusta Sampo-konsernissa vastaavat Teollisuusvakuutus, Otso ja Suomen Vakuutus sekä ulkomailla toimivat Sampo Industrial Insurance, Sampo Industrieförsäkring ja edustusto Pietarissa.

Yhtiöt käynnistivät kertomusvuoden alussa toiminnallisen yhteistyön Sammon Suurasiakaspalveluina. Sen kaikki Suomen yksiköt ovat nyt myös samoissa tiloissa Helsingin Lauttasaassa, jonne Otso muutti viime kesänä.

Yhteisellä toimintamallilla ja liiketoimintaorganisaatiolla on luotu yksikkö, joka pystyy vastaamaan suurten ja kansainvälisesti toimivien keskisuurten asiakkaiden kaikkiin vakuuttamis- ja vahingontorjuntatarpeisiin niin koti-

maassa kuin ulkomaillakin. Asiakkaiden käytössä ovat myös kaikki Sampo-ryhmän henki- ja eläkevakuutuspalvelut. Eläke-Varman ja Novan liittyminen Sammon yhteistyöryhmään selkeyttää rakenteita ja mahdollistaa tiiviimmän yhteistyön asiakkaiden kokonaispalvelujen rakentamisessa.

Strategiansa mukaisesti Suurasiakaspalvelujen omat yhtiöt ja toimipaikat huolehtivat asiakkaista laajennetuilla kotimarkkinoilla Suomessa, Ruotsissa ja

Itämeren alueella sekä Keski-Euroopassa. Muualla maailmassa palvelusta huolehtivat yhteistyöyhtiöt.

Suurasiakaspalvelujen liiketoiminnassa meklareilla on merkittävä rooli. Myös Suomen markkinoilla asiakkaiden riskienhallintaratkaisut toteutetaan kasvavassa määrin yhdessä asiantuntevan meklarin kanssa.

Suomessa Suurasiakaspalvelut on markkinajohtaja omassa segmentissään ja sen asiakaskuntaan kuuluu noin 500 suurteollisuutta ja suuria palveluyrityksiä edustavaa konsernia. Palvelutarjonta kattaa perinteisten vakuutus-, vahingontorjunta- ja rahoituspalvelujen lisäksi myös vaihtoehtoiset riskien rahoitusratkaisut. Teollisuusvakuutus hoitaa myös yritysasiakkaiden avainhenkilöiden yksityisvakuutukset.

Teollisuusvakuutus Oy

Mmk	1997	1996
Liikevaihto	1 890,5	1 896,8
Vakuutusmaksutuotot	1 045,5	1 138,4
Korvauskulut	-1 026,7	-982,4
Liikekulut	-122,5	-200,7
Tasoituserien muutos	-15,1	-157,9
Vakuutustekninen kate	-118,8	-202,7
Sijoitustoiminnan nettotuotto	469,7	392,9
Muut tuotot ja kulut	-8,9	-8,7
Verot	-97,3	-48,6
Voitto varsinaisesta toiminnasta	244,7	132,9
Vastuovelka, netto	2 969,6	3 277,7
Taseen loppusumma	3 991,5	4 224,0
Taseen loppusumma käyvin arvoin	6 723,4	6 425,9
Vahinkosuhte, %	98,2	86,3
Liikekulusuhte, %	11,7	17,6
Yhdistetty kulusuhte, %	109,9	103,9
Toimintapääoma	3 339,5	2 662,4
Tasoituserien määrä	531,2	520,9
Vakavaraisuuspääoma	3 870,7	3 183,3
Vastuunkantokyky, %	370,2	279,6
Henkilöstö keskimäärin	373	380

Keskeytysvakuutusosakeyhtiö Otso

Mmk	1997	1996
Liikevaihto	258,6	258,4
Vakuutusmaksutuotot	141,5	103,3
Korvauskulut	-117,9	-86,0
Liikekulut	-51,9	-35,4
Tasoituserien muutos	-16,7	-10,1
Vakuutustekninen kate	-45,0	-28,3
Sijoitustoiminnan nettotuotto	105,6	139,7
Muut tuotot ja kulut	-	0,2
Verot	-24,6	-31,2
Voitto varsinaisesta toiminnasta	36,0	80,5
Vastuovelka, netto	646,2	611,1
Taseen loppusumma	933,4	942,6
Taseen loppusumma käyvin arvoin	1 479,7	1 414,6
Vahinkosuhte, %	83,3	83,2
Liikekulusuhte, %	36,7	34,3
Yhdistetty kulusuhte, %	120,0	117,5
Toimintapääoma	724,2	666,1
Tasoituserien määrä	462,9	446,2
Vakavaraisuuspääoma	1 187,0	1 112,2
Vastuunkantokyky, %	839,0	1 076,4
Henkilöstö keskimäärin	51	53

Suomen Vakuutus Osakeyhtiö

Mmk	1997	1996
Liikevaihto	54,5	59,3
Vakuutusmaksutuotot	4,3	2,4
Korvauskulut	-7,9	1,1
Liikekulut	1,4	-1,0
Tasoituserien muutos	-0,5	-9,3
Vakuutustekninen kate	-2,8	-6,8
Sijoitustoiminnan nettotuotto	18,5	21,6
Muut tuotot ja kulut	0,1	0,1
Verot	-4,2	-4,2
Voitto varsinaisesta toiminnasta	11,6	10,7
Vastuovelka, netto	59,4	59,7
Taseen loppusumma	236,4	226,4
Taseen loppusumma käyvin arvoin	356,2	320,8
Vahinkosuhte, %	185,5	-46,6
Liikekulusuhte, %	-32,7	40,2
Yhdistetty kulusuhte, %	152,8	-6,4
Toimintapääoma	201,7	174,0
Tasoituserien määrä	56,2	55,7
Vakavaraisuuspääoma	257,9	229,7
Vastuunkantokyky, %	6 032,5	9 682,6
Henkilöstö keskimäärin	19	19

Suomen ulkopuolella Suurasiakas-palvelut on erikoistunut omaisuus-, keskeytys-, vastuu- ja kuljetusvakuutuksiin niillä toimialoilla, joilla sen riskienhallintaosaaminen on perinteisesti vahvaa. Pohjoismaissa riskienhallintapalvelut toteuttaa Tukholmassa toimiva Sampo Industriförsäkring AB.

Sammon Pietarin edustusto antaa Venäjällä Suomen lähialueilla toimiville asiakkaille asiantuntija-apua ja toteuttaa riskienhallintaratkaisut yhdessä paikallisten yhteistyökumppaneiden kanssa. Venäjän lainsäädännössä on vielä rajoituksia vakuutusyhtiöiden toiminnalle.

Baltian maissa suurasiakkaita palvelee Sampo Kindlustuse Tallinnassa.

Toiminnasta Keski-Euroopassa vastaa Sampo Industrial Insurance, jolla on toimipisteet Alankomaissa, Isossa-Britan-

niassa ja Saksassa. Yhtiön palvelu ulottuu yhteistyösopimusten kautta myös Unkariin, Puolaan, Tsekiin ja Slovakiaan.

Ulkomainen yhteistyöverkosto palvelee asiakkaita em. alueiden ulkopuolella. Se kattaa nykyisellään 65 maata. Yhteistyökumppaneiksi on valittu yhtiöitä, joilla on alueillaan parhaat valmiudet hallita teollisia riskejä.

Suurasiakaspalvelujen toimintatapa perustuu asiakkaan liiketoiminnan syvälliseen tuntemiseen. Tältä pohjalta rakennetaan monivuotiset, laajat riskienhallintaratkaisut asiakastarpeiden mukaisesti. Tuotteista tunnetuimpia ovat Stop Loss -järjestelmä sekä maailmanlaajuisiin omaisuus-, keskeytys-, kuljetus- ja vastuuvakuutuksiin soveltuva Global Programme.

Tuotekehityksen painopiste rahoitustoiminnan riskeissä

Tuotteiden ja palvelujen kehittämisessä panostettiin rahoitustoiminnan riskeihin. Yritysten tulosta ja tasetta turvaavien uusien rahoitusmallien kehittämistä jatkettiin ja monipuolistettiin kattamaan uusia rahoitusinstrumentteja. Työtapaturvavakuutuksessa kehitystyö suuntautui erityisesti suurasiakkaille soveltuviin ratkaisuihin. Sampo Industrial Insurance aloitti yhdessä Teollisuusvakuutuksen ja Otsen kanssa Industry Focus -projektin, jonka tavoitteena on uusien toimialakohtaisten riskienhallintaratkaisujen tuottaminen Euroopan markkinoille.

Vahingontorjunnassa kehitettiin erikoisriskien analysointipalveluja, joista esimerkkeinä ovat yritystoiminnan vastuisiin ja tietotekniikkaan liittyvät riskit. Työturvallisuuden alueella EU:n vaatimukset työriskien arvioinnista lisäsivät merkittävästi riskianalyyysien kysyntää. Näiden riskien analysointiin tarkoitettua Teollisuusvakuutuksen Askelma®-menetelmästä kehitettiin uusi versio omaisuus- ja keskeytysriskien hallintaan myös kansainväliseen käyttöön. Työmaatarkastusten toteutuksen ja seurannan työkaluksi kehitettiin Tytar-ohjelma.

Asiakkaille suunnatun vahingontorjunnan koulutus- ja julkaisutoimin-

Sampo Industrial Insurance N.V.

Mmk	1997	1996*
Liikevaihto	376,4	270,1
Vakuutusmaksutuotot	101,6	52,9
Korvauskulut	-61,1	-57,7
Liikekulut	-33,6	-18,0
Tasoituserien muutos	-	-
Vakuutustekninen kate	6,9	-22,7
Sijoitustoiminnan nettotuotto	16,9	5,6
Muut tuotot ja kulut	-	-
Verot	-8,8	-
Voitto varsinaisesta toiminnasta	15,0	-17,1
Vastuovelka, netto	181,7	148,1
Taseen loppusumma	544,4	470,8
Taseen loppusumma käyvin arvoin	557,0	471,1
Vahinkosuhte, %	60,1	109,0
Liikekulusuhte, %	33,1	34,0
Yhdistetty kulusuhte, %	93,2	143,0
Toimintapääoma	285,6	253,2
Tasoituserien määrä	-	-
Vakavaraisuuspääoma	285,6	253,2
Vastuunkantokyky, %	281,2	360,7
Henkilöstö keskimäärin	70	61

* 1.4. alkaen

SUURASIAKASPALVELUT

nan kehittäminen jatkui voimakkaana. Vuoden aikana järjestettiin kaikkiaan 42 seminaaria, teemapäivää ja yhteistointiharjoitusta vahingontorjunnan eri osa-alueilta. Näihin osallistui yli 3 500 asiakasyritysten edustajaa. Koulutuspalveluista tehdyn tyytyväisyysmittauksen mukaan palaute oli erinomainen.

Uusia julkaisuja tehtiin mm. turvallisuudesta investointihankkeissa, tietoriskien hallinnasta sekä ympäristöriskien hallinnasta.

Suurasiakaspalvelujen tavoitteena on tukea asiakasyritysten vahingontorjuntaa mahdollisimman monipuolisesti. Osoituksena palvelujen laadusta Teollisuusvakuutuksen sprinkleritekniikan konsultointi- ja tarkastuspalveluille on myönnetty ISO 9002 -sertifikaatti ensimmäisenä vakuutusyhtiönä Suomessa.

Toiminnan laadun kehittäminen jatkui intensiivisesti. Keskeisinä impulssina ovat syväiset asiakastytyväisyysmittaukset ja palautteet, joita hyödynnetään vuotuisissa suurasiakkaille tehtävissä asiakaspalvelusuunnitelmissa.

Teollisuusvakuutus entistäkin vakavaraisempi

Teollisuusvakuutuksen ensivakuutuksen maksutulo kasvoi hieman kovasta hintakilpailusta huolimatta. Tulevan jälleenvakuutuksen bruttomaksutulo puolittui, koska Teollisuusvakuutuksen tytäryhtiön Sampo Industrial Insurancen kautta tuleva vakuutusliike järjesteltiin uudelleen ja henkiläjälleenvakuutuskanta siirrettiin vuoden alussa Henki-Sampoon, jossa Teollisuusvakuutus on osakkaana.

Yli 10 miljoonan markan suurvahinkoja sattui neljä. Vakuutusliikkeen kannattavuutta heikensivät merkittävästi suuret kertaluonteiset poikkeustekijät.

Korvauskuluja kasvattivat lakisääteisessä tapaturmavakuutuksessa ja liikennevakuutuksessa tehdyt yhteensä 34 miljoonan markan lisävaraukset, jotka johtuvat elinajanodotteen pidentymisestä. Näiden tekijöiden lisäämisestä vastuvelkaperusteisiin on sovittu valtakunnallisesti.

Lisäksi Teollisuusvakuutus maksoi kokonaan tytäryhtiölleen Jälleenvakuutusosakeyhtiö Patrialle myöntämänsä stop loss -suojan, mikä kasvatti korvauskuluja 68 miljoonalla markalla. Tämän jälkeen Patrialla ei enää ole Teollisuusvakuutuksen antamaa jälleenvakuutus-suojaa.

Edellä mainitut vastuvelkamuu- tokset on katettu tasoitusmäärän muutoksella, joten ne eivät vaikuta yhtiön tulokseen. Korvauskulujen lisäyksiä ne kuitenkin heikentävät vahinkosuhdetta ja tasoittamatonta vakuutusteknistä kate- tta.

Liikekulut laskivat merkittävästi, kun volyymin pieneneminen vähensi tulevasta jälleenvakuutuksesta maksettavia palkkioita.

Teollisuusvakuutuksen tasoitusmäärä on noussut suunnitellulle tasolle, min- kä vuoksi sen kartutusparametrien arvoja pienennettiin edellisestä vuodesta. Nämä muutokset pienensivät tasoitusmäärä- siirtoa, jonka seurauksena vakuutustek- ninen kate vastaavasti parani.

Sijoitustoiminnassa tehtiin myynti- voittoja vajaat 110 miljoonaa markkaa enemmän kuin edellisvuonna. Lähinnä pörssiosakkeisiin kohdistuvat arvonalen- nukset heikensivät nettotuottoja 51 mil- joonalla markalla. Edellisenä vuonna palautuneet arvonalennukset paransivat tulosta 61 miljoonalla markalla.

Tilikauden tuloksen ja arvostusero- jen kasvun myötä vakavaraisuuspääoma ja vastuunkantokyky vahvistuivat entisestään.

Otson maksutulo pieni

Otson ensivakuutuksen maksutulo pie- neni lähinnä metsäteollisuuden vakuu- tussäärien laskun sekä edellisen vuoden vakuutusmaksupalautuksien vuoksi. Ensivakuutusmaksutulon pienentymi- seen vaikutti myös teknisluonteinen vakuutus sopimusten uudelleenjako Sam- po-konsernin sisällä. Tuleva jälleenvakuutus kasvoi merkittävästi lähinnä Sampo Industrial Insurancen tulevan liikkeen vuoksi.

Vakuutusliikkeen kannattavuutta rasittivat poikkeuksellisen monet miljoon- vahingot. Yli 10 miljoonan markan suurvahinkoja sattui kaksi.

Otson liikekuluja kasvattivat tule- van jälleenvakuutuksen volyymin kasvun seurauksena maksetut palkkiot. Vahin- kujen suuri määrä puolestaan pienensi annetusta jälleenvakuutuksesta saatuja palkkioita.

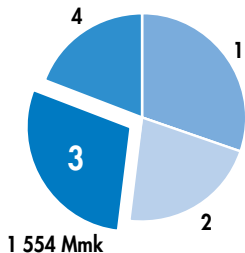
Sijoitustoiminnan nettotuotot olivat 34 miljoonaa markkaa edellisvuotta pie- nemmät. Vertailuvuoden tuottoja nosti oman toimitalon myynnistä saatu poik- keuksellinen myyntivoittoerä.

Vakavaraisuuspääoma vahvistui 75 miljoonalla markalla lähinnä arvostus- erojen kasvun myötä.

Sampo Industrial Insurancen tulos kääntyi voitolliseksi

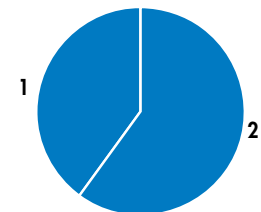
Ensivakuutusliikettä Keski-Euroopassa merkitsevän Sampo Industrial Insuran- cen maksutulo laski hieman maksutason yleisen laskun myötä. Vahvistetun pää-

Ensivakuutuksen maksutulo
Sampo-konserni yhteensä 5 416 Mmk

1	Yksityisasiakaspalvelut	30 %
2	Yrityisasiakaspalvelut	22 %
3	Suurasiakaspalvelut	29 %
4	Henkivakuutus	19 %

Suurasiakaspalveluiden liikevaihto
Sammon vahinkokonsernissa
(Yhteensä 6 273 Mmk).

1	Suurasiakaspalvelut	40 %
2	Muu vahinkokonserni	60 %

* Teollisuusvakuutuksen, Oson, Suomen Vakuutuksen ja Sampo Industrialin liikevaihto, josta on eliminoitu konserni-yhtiöiden välinen liiketoiminta.

omapohjan myötä yhtiö piti enemmän vakuutusliikettä omalla vastuullaan, mikä näkyi nettomaksutuottojen yli 40 prosentin kasvuna.

Vahinkokehitys oli hyvä. Vahinkosuhte aleni 60 prosenttiin ja yhdistetty kulusuhde 93 prosenttiin.

Sijoitustoiminnan nettotuotot yli kaksinkertaistuivat mm. oman pääoman vahvistumisen ansiosta.

Yhtiön tulos kääntyi selkeästi voitolliseksi kuluneena ensimmäisenä täytenä toimintavuonna Sampo-konsernissa.

Suomen Vakuutuksen maksutulo ennallaan

Suomen Vakuutuksen ensivakuutus- ja jälleenvakuutusmaksuvolyymit säilyivät edellisvuoden tasolla. Vakuutusliikkeen kannattavuus oli edellisvuotta heikompi lähinnä siksi, että tilivuonna sattuneet vahingot jäivät suurelta osin yhtiön omalle vastuulle.

Jälleenvakuuttajien hyvän tuloskehityksen seurauksena saadut jälleenvakuutuspalkkiot kasvoivat yhtiön omia toimintakustannuksia suuremmiksi. Liikkekulujen tulosvaikutus oli näin ollen positiivinen.

Sijoitustoiminnassa ei toteutettu myyntivoittoja edellisvuotiseen tapaan, minkä seurauksena nettotuotot piensivät. Muut sijoitustuotot sen sijaan kasvoivat.

Suomen Vakuutus, saksalainen Hermes Kreditversicherungs AG sekä Valtiontakuu keskus allekirjoittivat vuonna 1997 sopimuksen yhteisen luottovakuutusyhtiön, Suomen Luottovakuutus Oy:n, perustamisesta. Toiminnan käynnistäminen odottaa viranomaislupia.

Kilpailu kiristyy

Kilpailu yritys vakuutusmarkkinoilla kiristyy edelleen. Hintojen ohella kilpailaan vakuutus- ja rahoitusratkaisujen sisällöllä ja laajuudella. Korvaustoiminnalla, vahingontorjunnalla, vahinkojen hoidolla ja kansainvälisellä palvelukyvyllä on yhä korostuva merkitys.

Asiakkaiden kannalta keskeistä on tuloksen ja taseen turvaaminen sekä kokonaisriskikustannusten hallinta. Tähän tähtää myös Suurasiakaspalveluiden osaamisen ja palvelukokonaisuuden kehittäminen.

Asemien vahvistaminen Itämeren alueella ja Suomen lähialueilla Venäjällä jatkuu. Suomen markkinoilla merkittävää kasvua ei ole odotettavissa. Kasvuodotukset kohdistuvat laajennetuille kotimarkkinoille Itämeren alueelle ja Keski-Eurooppaan. Keskittymällä vahvan osaamisensa toimialoihin ja riskilajeihin Suurasiakaspalvelut varmistaa kannattavan kasvun. ☒

Teollisuusvakuutuksen hallitus

Pääjohtaja Jouko K. Leskinen,
puheenjohtaja
Vuorineuvos Mikko Kivimäki,
varapuheenjohtaja
Vuorineuvos Heimo Karinen
Vuorineuvos Björn Mattsson
Vuorineuvos Kurt Nordman
Toimitusjohtaja Timo Poranen

SAMMON HENKIVAKUUTUS

Henkivakuutustoiminnan kehitys Suomessa oli kertomusvuonna kaksijakoinen. Vapaaehtoisten eläkevakuutusten maksutulo kasvoi runsaat 25 prosenttia ja nousi 3,5 miljardiin markkaan, henkivakuutuksista saatu maksutulo sen sijaan aleni 15 prosenttia ja oli 7,7 miljardia markkaa. Kokonaismaksutulo jäi siten 11,2 miljardiin markkaan eli 5 prosenttia edellisvuotista pienemmäksi.

Kiinnostus sijoitussidonnaisia vakuutuksia kohtaan kasvoi selvästi ja kotimaisten yhtiöiden niistä kirjaama maksutulo nousi yli puolen miljardin markan. Myös lähinnä unit linked -tyyppisiä vakuutuksia tarjoavat ulkomaiset henkivakuutusyhtiöt kasvattivat Suomen markkinoilta saamaansa maksutuloa.

Vakuutussäästöjen yhteismäärä suomalaisissa henkivakuutusyhtiöissä nousi noin 12 miljardilla markalla lähes 55 miljardiin markkaan, mistä yksityishenkilöiden osuus on noin 30 miljardia markkaa. Taseiden kasvusta huolimatta yhtiöiden vakavaraisuus säilyi entisellä tyydyttävällä tasolla tai jopa vahvistui.

Sammon henkivakuutuksen markkinaosuus kasvoi

Vuoden 1997 alussa rakennejärjestelyn osapuolina olleiden Kalevan ja Henki-Sammon menestys henkivakuutusmarkkinoilla oli hyvä. Yhtiöiden ensivakuutusmaksutulo kasvoi 8,6 prosenttia ja oli yhteensä 1 857 miljoonaa markkaa. Sammon henkivakuutusyhtiöiden markkinaosuus kasvoi siten vuoden 1996 14,4 prosentista 16,5 prosenttiin. Osakkuusyhtiö Henkivakuutusosakeyhtiö Nova mukaan lukien Sammon markkinaosuus oli runsaat 26 prosenttia.

Palkansaaja- ja toimihenkilöjärjestöjen ryhmähenkivakuutuksiin jatkossa keskittyvän Kalevan maksutulo oli 815 miljoonaa markkaa. Pääosa maksutulosta kertyi rakennejärjestelyssä yhtiöön jää-

neistä, ennen vuotta 1997 myydyistä säästöhenkivakuutuksista, joihin tehtiin kertamaksuluonteisia lisäsjointuksia noin 530 miljoonaa markkaa.

Henki-Sammon yhteensä 1 136 miljoonan markan maksutulosta tulevan jälleenvakuutuksen osuus oli 94 miljoonaa markkaa. Vapaaehtoisten eläkevakuutusten maksutulo oli 492 miljoonaa markkaa eli runsaat 26 prosenttia enemmän kuin vuotta aikaisemmin ennen Kalevasta tehtyä kannansiirtoa. Pääosin kertamaksuisista henkivakuutuksista kertyi maksutuloa 550 miljoonaa markkaa.

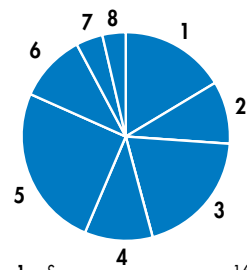
Sijoitustoiminta tuotti

Sijoitustoiminnassa kulunut vuosi oli tuloksellinen. Kalevan ja Henki-Sammon sijoitusten markkina-arvo nousi kertomusvuoden aikana yhteensä lähes 8,9 miljardiin markkaan, josta Henki-Sammon osuus oli runsaat 4,3 miljardia markkaa. Kummankin yhtiön sijoituskanta on jakautumaltaan ja tuottoarvoltaan hyvä.

Ulkomaisten sijoitusten osuus oli Kalevan sijoituskannassa 20 prosenttia ja Henki-Sammossa 29 prosenttia ilman jälleenvakuutukseen liittyviä talletteita. Sijoitukset on pääasiassa tehty G5-maiden arvopaperimarkkinoille. Osakesijoituksia on tehty myös muihin Pohjoismaihin täydentämään kotimaista salkkua toimialapohjaisesti. Valuuttamääräiset sijoitukset on pääosin suojattu kurssiriskeiltä.

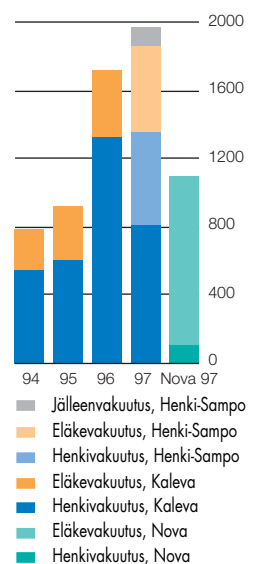
Sijoitustoiminnan nettotuotto oli Kalevassa runsaat 270 miljoonaa mark-

Henkivakuutuksen markkinaosuudet 1997

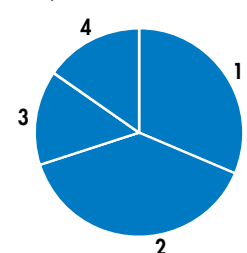

1	Sampo	16,5 %
2	Nova	9,6 %
3	Pohjola	19,7 %
4	Tapiola	10,6 %
5	Merita	25,3 %
6	Aurum	10,6 %
7	Leijona	4,1 %
8	Verdandi, Liv-Alandia	3,6 %

Maksutulon kehitys, Mmk

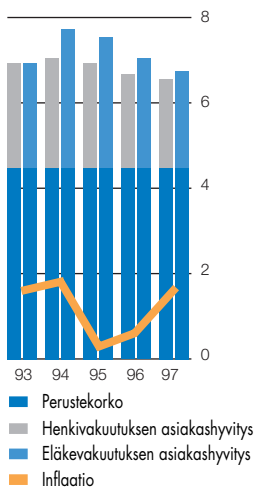

Henki-Sammon sijoituskanta 31.12.1997
(Käyvin arvo 4 318 Mmk)

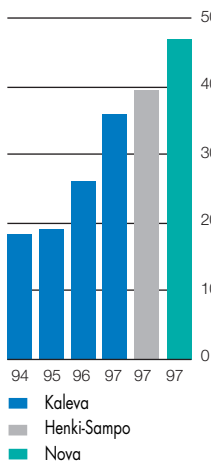

1	Joukkovelkakirjalainat	31,5 %
2	Osakkeet	38,6 %
3	Kiinteistöt	14,5 %
4	Muut sijoitukset	15,4 %

Henki-Sammon ja Kalevan asiakashyvitykset, %

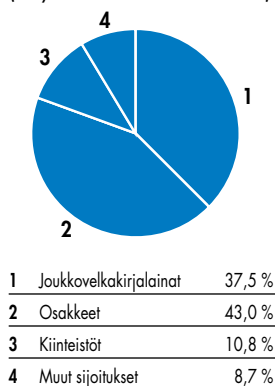

Toimintapääoma-aste, % *

* Toimintapääoman suhde vähimmäismääräänsä

Kalevan sijoituskanta 31.12.1997 (Käyvin arvo 4 537 Mmk)

kaa ja Henki-Sammossa 323 miljoonaa markkaa. Tuottoja kasvattivat erityisesti koti- ja ulkomaisista pörssiosakkeista tehdyt myyntivoitot. Myös osinkotuotot kehittyivät myönteisesti. Kiinteistöjen vuokraustoiminta onnistui hyvin ja vajaakäyttöaste aleni 2–3 prosenttiin. Henki-Sammon lukuja paransi merkittävästi myös Partekin pääkonttorikiinteistön hankinta.

Tulos ja vakavaraisuus paranivat

Kalevan ja Henki-Sammon korvausmenon kehitys vuonna 1997 oli takaisinostoja lukuunottamatta hyvä. Henki-Sammon maksetuista korvauksista suurimman erän, 91 miljoonaa markkaa, muodostivat eläkkeet. Henkijälleenvakuutuksen korvauksia maksettiin noin 50 miljoonaa markkaa, ja liikkeen kokonaistulos oli lievästi positiivinen.

Kalevan korvausmenoon sisältyy vakuutusäästöjen takaisinostoja runsaat 196 miljoonaa markkaa, josta valtaosa liittyy yritysten ja yhteisöjen ottamiin lyhytaikaisiin sijoitusvakuutuksiin. Kalevan varsinaisen riskiliikkeen vahinkosuhte säilyi kertomusvuonna hyvänä. Osana tulevia 125-vuotisjuhlia Kaleva korotti voimassa olevia kuolemantapausturvia 10 prosentilla. Maksuton ylimääräinen lisäetu on voimassa vuodet 1998–2000.

Kalevan ja Henki-Sammon yhteenlasketut liikekulut kasvoivat runsaat 9 prosenttia ja olivat 183 miljoonaa markkaa. Suurimman kuluerän muodostavat palkkiot ja muut vakuutusten hankintakulut. Yhtiöiden palveluksessa oli kertomusvuonna keskimäärin 150 henkeä.

Henki-Sammon liikekulut olivat yhtiön ensimmäisenä toimintavuonna selvästi vakuutuksista perittyjä kuormituseriä suuremmat. Kustannuslajijäämää pyritään lähivuosina pienentämään vuoden 1998 alusta käyttöönotetuilla uusilla kuormitusmalleilla sekä tarkistamalla palkkiorakenteita.

Kalevan tulos oli kertomusvuonna vähintään tyydyttävä. Tilikauden voitto verojen jälkeen oli 24,5 miljoonaa mark-

kaa, mihin ylsi myös toimintansa käynnistänyt Henki-Sampo.

Sekä Kaleva että Henki-Sampo antoivat vakuutusäästöille kilpailukykyiset asiakashyvitykset. Laskuperustekorona lisäksi säästöhenkivakuutukset saivat 2,0 prosentin ja eläkevakuutukset 2,2 prosentin hyvityksen. Tulevien vuosien asiakashyvityksiin varattiin lisäksi Kalevassa 50 miljoonaa markkaa ja Henki-Sammossa 18 miljoonaa markkaa.

Kalevan ja Henki-Sammon vakavaraisuusasema oli kertomusvuoden päättyessä hyvä. Kalevan toimintapääoma oli 878 miljoonaa markkaa eli noin 3,6-kertainen vähimmäismäärään verrattuna. Henki-Sammon 644 miljoonan markan toimintapääoma oli puolestaan lähes nelinkertainen minimivaatimuksiin nähden, mikä vastaa myös yhtiölle asetettua tämänhetkistä pidemmän aikavälin tavoitetta.

Tulevaisuudennäkymät myönteiset

Henki-Sammon ja Novan yhdistyminen uudeksi Henki-Sammoksi parantaa merkittävästi Sammon kilpailuasemaa kotimaan kasvavilla henkivakuutusmarkkinoilla. Taseella mitaten yhtiöstä tulee syntyessään Suomen suurin. Maksutulolla mitattuna uusi Henki-Sampo ja järjestöjen ryhmähenkivakuuttamiseen erikoistunut Kaleva nousevat yhdessä suurimmaksi runsaan neljänneksen markkinaosuudellaan.

Uuden yhtiön erityisenä vahvuutena on syvälinen eläkevakuutustoiminnan tuntemus ja läheinen yhteistyö ryhmän uuden työeläkeyhtiön kanssa. Yhdistynein voimin Henki-Sampo pystyy myös paremmin vastaamaan kansainväliseen kilpailuun sekä kotimaassa että Sammon laajemmalla kotimarkkina-alueella. ☒

ULKOMAISEN JÄLLEENVAKUUTUKSEN ALASAJO

Ulkomaisen jälleenvakuutuksen alasajoa hoitavat Sampo-konsernissa run-off-yhtiöt Jälleenvakuutusosakeyhtiö Patria, Vakuutusosakeyhtiö ST International ja Lakewood Insurance Company Ltd.

Sampo-konsernin ulkomaisen jälleenvakuutuksen alasajo eteni suunnitellulla tavalla vuonna 1997. Kotimaisten run-off-yhtiöiden suojat emoyhtiöiltään kommutoitiin, eli emoyhtiöt maksoivat myöntämiinsä stop loss -suojaan liittyvät vastuut pois. Tämän vuoksi sekä Patrian että ST Internationalin omalla vastuulla oleva korvausvastuu kasvoi. Yhtiöillä ei tämän jälkeen ole jälleenvakuutusosajia emoyhtiöiltä.

Englannin punta ja USA:n dollari vahvistuivat vuoden 1997 aikana markkaan nähden, mikä kasvatti yhtiöiden markkamääräisiä korvausvastuita. Oleellista tulosvaikutusta valuuttakurssimuutoksilla ei ole, koska vastuuvulka katetaan pääsääntöisesti samassa valuutassa olevalla omaisuudella.

Vuonna 1997 run-off-yhtiöt onnistuivat joissakin merkittävässä katkaisuisa. Niiden myötä poistui suuria määriä vanhoja asbesti- ja ympäristövahinkovastuita sisältäneitä sopimuksia.

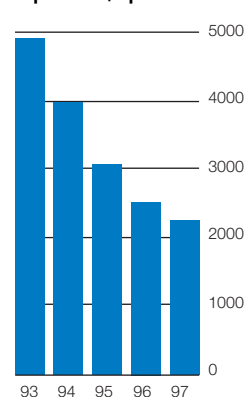
Jälleenvakuutusjärjestelmä muokattiin vuosi 2000 yhteensopivaksi ja suunnitelmat euron käyttöön otosta on tehty. Pooliasioiden ottamista omaan ohjaukseen on jatkettu. Patriaan on jo kotiutettu yksi pooli, ja toinen on tulossa kuluvana vuonna. Tämän vuoksi yhtiön omassa hoidossa olevien sopimusten lukumäärä on kasvanut, kun aiempina vuosina kyseiset poolisopimukset on käsitelty vain yhtenä sopimuksena.

Uusi laskuperuste käyttää tasoitusmäärää

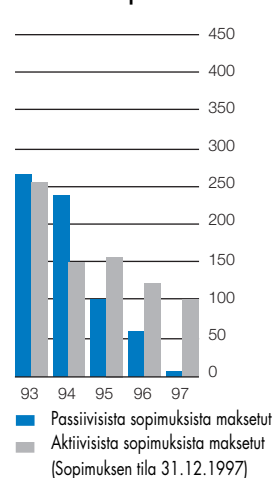
Patriaan ja ST Internationaliin on vuoden 1997 tilinpäätöksessä sovellettu uusia korvausvastuun ja tasoitusmäärän laskuperusteita. Uusi laskuperuste lähtee kollektiivisesti lasketun korvausvastuun osan allokoimisesta tiettyjen sääntöjen mukaan sopimuksille. Järjestelmän kehittäminen jatkuu edelleen.

Sijoitustoiminnan keskeiset tavoitteet ovat edelleen vastuiden ja varojen

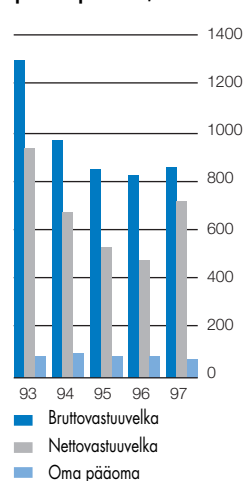
Patrian omassa hoidossa olevat sopimukset, kpl

Patrian maksetut korvaukset ulkomaisesta jälleenvakuutuksesta, Mmk

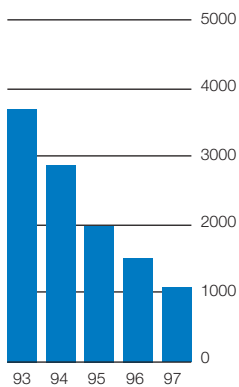

Patrian vastuuvulka ja oma pääoma, Mmk

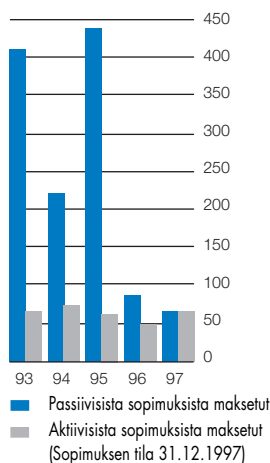

Mmk	Patria		ST International		Lakewood	
	1997	1996	1997	1996	1997	1996
Liikevaihto	124,3	92,3	82,3	61,8	4,3	2,8
Vakuutusmaksutuotot	4,1	0,9	2,1	3,6	-1,6	-0,5
Korvauskulut	-88,2	-86,3	-1,6	-60,5	-2,8	0,3
Liikekulut	-5,2	-4,7	-4,3	-4,7	-1,8	-1,6
Tasoitusmäärän muutos	-28,5	-	-63,9	13,3	-	-
Vakuutustekninen kate	-117,8	-90,1	-67,6	-48,3	-6,3	-1,8
Sijoitustoiminnan nettotuotto	112,0	84,4	71,5	48,2	4,8	-0,7
Muut tuotot ja kulut	-	0,1	-	-	-0,4	-
Verot	-0,1	-	-	-	1,4	1,2
Voitto/tappio varsinaisesta toiminnasta	-5,8	-5,7	3,9	-0,1	-0,5	-1,4
Vastuuvulka, netto	742,1	470,8	514,1	260,7	35,2	35,1
Taseen loppusumma	1 175,7	892,1	767,0	477,2	98,7	85,6
Taseen loppusumma käyvin arvoin	1 211,5	900,3	794,8	495,3	98,7	85,6
Henkilöstö keskimäärin	16	18	18	20	5	5

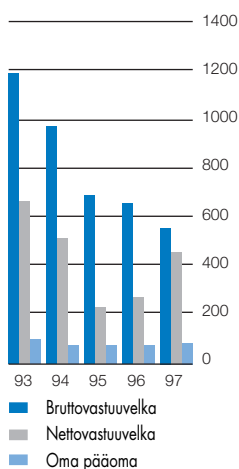
ST Internationalin omassa hoidossa olevat sopimukset, kpl

ST Internationalin maksetut korvaukset ulkomaisesta jälleenvakuutuksesta, Mmk

ST Internationalin vastuovelka ja oma pääoma, Mmk

valuuttatasapaino, likvidiys ja arvomuutosriskin välttäminen. Näin ollen varat sijoitetaan pääosin valuuttamääräisiin joukkovelkakirjalainoihin ja rahamarkkinasijoituksiin.

Valuuttakurssit ja suojen katkaisut vaikuttivat tilinpäätöslukuihin

Jälleenvakuutusosakeyhtiö Patrian bruttovastuuelva kasvoi vaihtuvien kurssien 26 miljoonalla markalla. Kiintein kurssien tarkasteltuna se olisi pienentynyt 78 miljoonaa markkaa. Omalla vastuulla oleva korvausvastuu kasvoi 192 miljoonalla markalla stop loss -suojan katkaisun vuoksi.

Yhtiön maksamista 136 miljoonan markan korvauksista 3 miljoonaa markkaa liittyi sopimusten katkaisuihin. Lukuun sisältyy erästä merkittävästä katkaisusta 28 miljoonan markan takaisin-kirjaukset maksettuihin korvauksiin. Aktiivisista sopimuksista maksetut korvaukset olivat 93 miljoonaa markkaa 31.12.1997, kun vastaava luku vuotta aiemmin oli 107 miljoonaa markkaa.

Patrian sijoitustoiminnan nettotuotto oli 112 miljoonaa markkaa. Valuuttakurssimuutosten vaikutuksista puhdistettu nettotuotto oli 45 miljoonaa markkaa.

Nettovastuuelvasta 221 miljoonan markan osuus on korkoutettu 4 prosentin korkoa käyttäen. Korkoutuksen vaikutus on kokonaisuudessaan 61 miljoonaa markkaa. Korvausvastuun diskonttausta purettiin enemmän, kuin se olisi purkautunut normaalisti.

Vaihtuvien kurssien Vakuutusosakeyhtiö ST Internationalin bruttovastuuelva aleni 97 miljoonaa markkaa. Kiintein kurssien se olisi vähentynyt 167 miljoonaa markkaa. ST Internationalin omalla vastuulla oleva vastuuelva kasvoi 162 miljoonalla markalla emoyhtiön kanssa olleen stop loss -suojan katkaisun vuoksi.

Maksetut korvaukset olivat 143 miljoonaa markkaa, joista 69 miljoonaa markkaa maksettiin sopimusten katkaisuisissa. Vuoden vaihteessa aktiivisina olleiden sopimusten maksetut korvaukset olivat 64 miljoonaa markkaa, kun vastaava luku

vuotta aiemmin oli 60 miljoonaa markkaa. Tähän kehitykseen on valuuttakurssimuutosten lisäksi vaikuttanut myös muuttaman katastrofivahingon korvauksen uudelleen alkanut kasvu. Joihinkin sopimukseen liittyen on lisäksi saatu kerralla useamman vuoden tilitystiedot.

Valuuttakurssivoittojen osuus 71 miljoonan markan sijoitustoiminnan nettotuotossa oli 34 miljoonaa markkaa.

Lontoossa toimivan run-off-yhtiön, Lakewoodin, brutto- ja omalla vastuulla oleva vastuuelva pienivät joidenkin huomattavien kommutaatioiden myötä. Yhtiön omalla vastuulla oleva korvausvastuu oli 35 miljoonaa markkaa. Puntamääräisenä se on pienentynyt, mutta punnan kurssikehitys aiheuttaa sen, että markoiksi muunnettuna luku on pysynyt samana.

Toimintaympäristö aiempaa vakaampi

Toimintaympäristö oli kertomusvuonna suhteellisen vakaa. Uusia suuria vakuutuskantoja ei asetettu run-off-tilaan. Lontoon Lloyd'sin vanhan jälleenvakuutusosaston alasajon keskittyvän Equitaksen toiminta on käynnistynyt vilkkaana. Tämä antaa mahdollisuuden Lontoon vakuutusmarkkinoille tyypillisen katastrofivahinkoihin liittyvän spiraalin katkaisemiselle.

Vanhojen vastuuvahinkojen osalta ei ole ilmennyt mitään uusia uhkia, ja merkittävä amerikkalainen konsulttitoimisto A.M. Best's on pienentänyt arvioitaan ympäristövahinkojen tulevasta korvausmenosta. Arvioitu asbesti- ja ympäristövahinkojen osuus korvausvastuusta on Patriassa alle 25 prosenttia ja ST Internationalissa runsas 20 prosenttia. ST Internationalissa tämä suhteellinen osuus kasvoi, kun muu korvausvastuu pieneni kommutaatioiden myötä.

Kuluva vuosi on käynnistynyt vilkkaana. Kannan katkaisussa edistytään jatkossakin odotusten mukaisesti. Korvausvastuun riittävyteen liittyy yhä jonkin verran epävarmuutta. Yhtiöllä on edelleen käynnissä joitakin pitkään jatkuneita, merkittäviä taloudellisia intressejä sisältäviä välimiesmenettelyjä ja oikeudenkäyntejä.

SIJOITUSTOIMINTA

Sampo-konsernin sijoitusten käypä arvo 31.12.1997 oli 22,9 miljardia markkaa, josta korkosijoitusten osuus oli 31 prosenttia, osakesijoitusten 48 prosenttia ja kiinteistö-sijoitusten 21 prosenttia. Arvostuseroja sijoituksiin kohdistui 5 289 miljoonaa markkaa.

Vuoden 1997 myönteinen talouskehitys heijastui myös sijoitustoimintaan. Pörssi kehittyi varsin suotuisasti. Hex-indeksi nousi vuoden aikana 32 prosenttia. Syksyllä Aasian talousongelmat kärjistyivät, ja pörssikurssit laskivat kaikissa merkittävässä pörsseissä. Pörssikurssien heilunta ja epävarmuus jatkuivatkin koko loppuvuoden. Rahamarkkinakorot pysyivät koko alkuvuoden paikallaan nousten loppuvuotta kohti. Joukkovelkakirjasijoitusten korot vaihtelivat enemmän, mutta varsinkin pisimmät korot olivat loppuvuodesta laskusuunnassa.

Vuonna 1997 tulivat voimaan eläkevakuutusyhtiöiden sijoitustoimintaa koskeva lainsäädäntö ja sitä täydentävä sosiaali- ja terveystieteiden ohjeistus. Näistä syistä Eläke-Sammon operatiivinen sijoitustoiminta siirrettiin kokonaan yhtiön omalle vastuulle. Eläke-Sammon oma

sijoitusorganisaatio muodostettiin syksyn aikana, ja se aloitti toimintansa vuoden 1998 alusta.

Osakkeiden osuus puolet sijoituskannasta

Arvopaperisijoitukset painottuivat osakesijoituksiin, joiden osuus sekä kotimaisista että ulkomaisista sijoituksista kasvoi. Osakkeiden osuus sijoituskannasta oli vuodenvaihteessa 48 prosenttia. Osakesijoitusten markkina-arvo oli 11 042 miljoonaa markkaa, kotimaisten osuus oli 9 685 miljoonaa markkaa ja ulkomaisien osuus 1 357 miljoonaa markkaa. Uusia osakesijoituksia tehtiin nettomääräisesti 840 miljoonaa markkaa, josta ulkomaille 45 prosenttia.

Osinkotuottoja sijoitusomaisuusluonteisista osakkeista kertyi 228 miljoonaa markkaa, yhtiöveron hyvitykset mu-

kaan lukien 309 miljoonaa markkaa. Myyntivoittoja osakesalkuista realisoitiin yhteensä 598 miljoonaa markkaa, kotimaisista osakkeista 508 miljoonaa markkaa ja ulkomaisista 90 miljoonaa markkaa. Arvonlennuksia tehtiin osakesijoituksista yhteensä 129 miljoonaa markkaa.

Joukkovelkakirjalainasijoituksia oli vuoden vaihteessa 4 608 miljoonaa markkaa, josta kotimaisten sijoitusten osuus oli 56 prosenttia. Myyntivoittoja joukkovelkakirjalainasijoituksista realisoitiin 65 miljoonalla markalla.

Koko arvopaperikannan suora tuotto oli 4,3 prosenttia. Kun otetaan huomioon korko- ja osinkotuottojen lisäksi arvomuutokset, kokonaistuotto oli 21 prosenttia.

Sijoitusriskin hajauttamiseen ja riski-tuottosuhteen parantamiseen pyrittiin lisäämällä ulkomaisien sijoitusten osuutta. Ulkomaisien sijoitusten osuus arvopaperisijoituksista oli 23 prosenttia.

Pääomarahastosijoittaminen kasvussa

Sijoituslainojen kysyntä säilyi edellisvuosien tasolla. Uusia sijoitussitoumuksia pääomarahastoihin tehtiin 103 miljoonaa

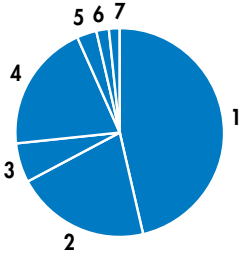
Konsernin kiinteistökanta 31.12.1997

	Pinta- ala, 1 000 m ²	Käypä arvo, Mmk	Kannan jakauma, %	Nettotuotto- aste/efek- tiivinen%	Vajaa- käyttö- aste, %	Nettotuotto- aste/poten- tiaalinen, %	Omassa käytössä, %
Toimitilat							
Toimisto- ja liiketilat	353,1	3 305,6	69,8	5,9	3,1	6,2	30,2
Teollisuus- ja varastotilat	83,9	242,6	5,1	8,8	13,9	10,5	
Toimitilat yhteensä	437,0	3 548,2	74,9	6,1	5,2	6,5	
Asuinkiinteistöt	70,5	536,7	11,3	5,4	0,0	5,4	
Muut kiinteistöt	3,4	52,7	1,1	1,5	0,0	1,5	
Rakennettu kiinteistökanta	510,9	4 137,5	87,4	5,9	4,5	6,3	
Tontit ja kehityskohteet	10,0	384,2	8,1				
Kesken vuotta hankitut	19,5	214,2	4,5				
Yhteensä	540,5	4 735,9	100,0				

Nettotuottoaste sisältää korkotukiasunnoista saadun korkotuen 5 156 Mmk.

Omassa käytössä olevat liike- ja toimistotilojen vuokrat on arvioinut ulkopuolinen auktorisoitu kiinteistöarvioitsija, keskimäärin 68 mk/m²/kk (brutto). Potentiaalinen nettotuottoaste sisältää vuokratuloarvion vapaista tiloista, keskimäärin 43 mk/m²/kk (brutto).

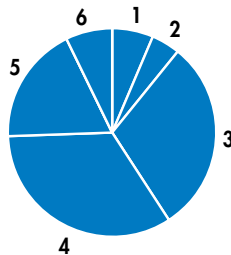
Sijoitusten jakauma
(Käyvin arvoin yhteensä 22,9 mrd mk)

1	Osakkeet	46,5 %
2	Kiinteistöt	20,7 %
3	Rahamarkkinainstrumentit ja talletukset	6,0 %
4	Joukkovelkakirjat	20,2 %
5	Luotot	3,0 %
6	Jälleenvakuutustalletteet	1,8 %
7	Kiinteistösijoitusyhtiöosakkeet	1,8 %

Sijoitussidonnaisten vakuutusten sijoitukset 48,1 Mmk eivät ole mukana.

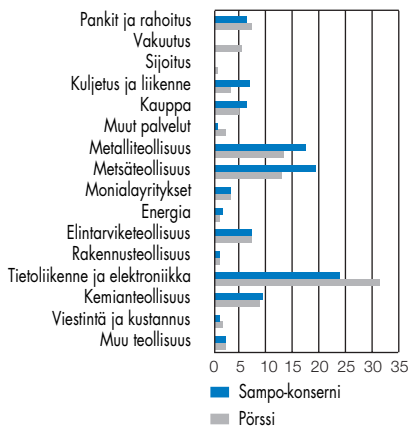
Rahoitusmarkkinavälineiden jakauma
(Käyvin arvoin yhteensä 5 116 Mmk)

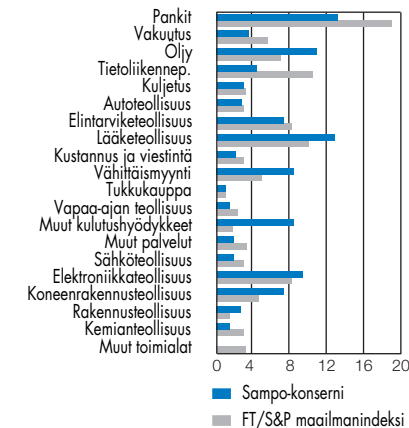
1	Markkinarahasisijoitukset, markkam.	6,4 %
2	Markkinarahasisijoitukset, valuuttam.	4,5 %
3	Valtion joukkovelkakirjalainat, markkam.*	29,9 %
4	Valtion joukkovelkakirjalainat, valuuttam.**	33,7 %
5	Muut joukkovelkakirjalainat, markkam.	18,4 %
6	Muut joukkovelkakirjalainat, valuuttam.	7,1 %

* Modifioitu duraatio 4,1
** Modifioitu duraatio 3,7

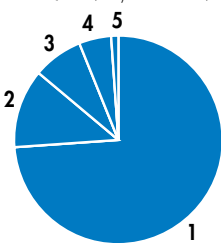
Kotimaiset pörssi-osakesijoitukset toimialoittain, %
(Käyvin arvoin 8 250 Mmk)

Ulkomaiset pörssi-osakesijoitukset toimialoittain, %
(Käyvin arvoin 1 330 Mmk)

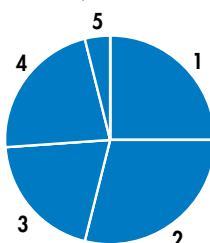

Kiinteistökannan jakauma käyttötarkoituksen mukaan, % (Käyvin arvoin)

1	Liike- ja toimistotilat	74 %
2	Asuinkiinteistöt	12 %
3	Rakentamattomat tontit ja kehityskohteet	8 %
4	Teollisuus- ja varastotilat	5 %
5	Muut kiinteistöt	1 %

Kiinteistökannan maantieteellinen jakauma, %
(Käyvin arvoin)

1	Helsingin keskusta	25 %
2	Helsingin seutu	29 %
3	Turku, Tampere	20 %
4	Muu Suomi	22 %
5	Ulkomaat	4 %

nalla markalla lähinnä Suomeen sijoitaviin rahastoihin. Sijoitussitoumusten perusteella maksettiin rahastoihin 28 miljoonaa markkaa. Sekä pääomarahasto-sijoitukset että suorat omanpääoman-ehdoiset sijoitukset ovat kasvava osa Sampo-konsernin asiakasrahoitustoimintoa.

Kiinteistöjen tuotot paranivat

Kiinteistösijoitusten nettovuokratuotto ylitti edellisen vuoden tason vuokratasojen korotusten, käyttöasteen parantumisen sekä ylläpitokulujen pienemmissä ansiosta.

Sampo-konsernin kiinteistöalkun potentiaalinen nettovuokratuotto käyvin arvoin oli 6,3 prosenttia rakennetulle kiinteistökannalle mukaan lukien tyhjen tilojen laskennallinen vuokratuotto.

Kiinteistösijoitusten osuus koko sijoitussalkusta oli vuoden lopussa 21 prosenttia. Vuoden 1996 lopussa osuus oli 24 prosenttia.

Kiinteistöalkun rakennetta kehitettiin myymällä yksittäisiä asunto- ja liikelaitosrakennuksia 30,5 miljoonalla markalla.

Uusia kiinteistöinvestointeja tehtiin noin 242 miljoonaa markkaa, joista merkittävimmät olivat Partekin Helsingin pääkonttorikiinteistö, Mannesmann-Rexrothin toimitalo Vantaalla sekä investoinnit Sinebrychoff-projektiin Helsingin Bulevardilla.

Vasa-Sijoituskiinteistöt Oy:öön investoitiin kokonaisuudessaan 160 miljoonaa markkaa, jossa osakepääoman osuus on 10 miljoonaa markkaa. Kiinteistöyhtiö osti Tukon päivittäistavara-kauppaan liittyvät kauppapaikka-, keskusvarasto- ja pikatukkukiinteistöt.

Vapaiden toimitilojen määrä laski edelleen ja oli vuoden lopussa ainoastaan 5,2 prosenttia.

Kiinteistöalkun käyviä arvoja tarkistettiin alaspäin 43,2 miljoonalla markalla, josta 11,6 miljoonaa markkaa oli tulosvaikutteisia arvonalennuksia.

Kiinteistöjen ylläpitotoiminnot siirrettiin 1.1.1997 Sampo-konsernin osittain omistamaan Kiinteistövarma Oy:öön ja tämän toiminnon kehittämistä jatkettiin.

LAKISÄÄTEINEN TYÖELÄKEVAKUUTUS

Eläke-Sampo huolehtii lakisääteisestä työeläketurvasta ja tarjoaa sitä täydentäviä tuotteita ja palveluja eri asiakasryhmilleen yhteistyössä Sammon kanssa.

Vakuutusosakeyhtiö Eläke-Sammon tulos vuodelta 1997 oli selvästi edellisvuotta parempi. Hyvän sijoitustoiminnan tuloksen ja hoitokustannustuloksen ansiosta yhtiö siirtää jaettavaksi asiakkailleen hyvytyksinä enemmän kuin koskaan aikaisemmin, 155 miljoonaa markkaa.

Vakavaraisuuden kartuttamiseen käytettiin tuloksesta 276 miljoonaa markkaa. Tämän lisäksi Eläke-Sampo kartutti vakavaraisuuttaan kasvattamalla toimintapääomaansa 634 miljoonalla markalla. Tämä summa koostuu rahastokoron (3 prosenttia) ja laskuperustekoron (5,5 prosenttia) erotusta vastaavista sijoitustuotoista.

Yhtiön vakavaraisuutta mittaava toimintapääoma kasvoi vuoden 1997 loppuun mennessä 3 714 miljoonaan markkaan edellisen vuoden 2 463 miljoonasta markasta. Toimintapääoman määrä oli vuoden lopussa 13,3 prosenttia vakavaraisuusrajan laskennassa käytetävästä vastuuvälästä, joten yhtiö ylitti vakavaraisuuden tavoitevyöhykkeen ala-

rajan selvästi. Tämä raja oli Eläke-Sammolla 11,9 prosenttia vuoden 1997 lopussa.

Sijoitustoiminnasta hyvä tulos

Eläke-Sammon sijoitustoiminnan ja hoitokustannusosan ylijäämä oli yhteensä 431 miljoonaa markkaa. Vastaava luku vuonna 1996 oli 279 miljoonaa markkaa. Sijoitustoiminnan osuus oli ylijäämästä 407 miljoonaa markkaa ja hoitokustannuksen osuus 24 miljoonaa markkaa. Hoitokustannusosa on vakuutusten hoitokuluja varten varattu osa, joka sisältyy TEL-maksuun. Sen perusteet ovat kaikilla työeläkevakuutusyhtiöillä samat.

Sijoitustoiminnan nettotuotot kasvoivat 9 prosenttia 1 767 miljoonaan markkaan edellisvuoden 1 621 miljoonasta markasta. Arvonlennusten palautuksia kirjattiin 95 miljoonaa markkaa, mikä oli 27 miljoonaa markkaa edellisvuotta vähemmän. Arvonlennuksia tehtiin 39 miljoonaa markkaa, mikä oli 32 miljoonaa markkaa enemmän kuin vuonna 1996. Myyntivoitot kasvoivat 262 miljoonaan markkaan edellisvuoden 102 miljoonasta markasta.

Eläke-Sampo kasvatti osake- ja ulkomaansijoitustensa määrää yhtiön hallituksen vahvistaman sijoitusstrategian mukaisesti. Osakkeiden määrä yhtiön sijoitusomaisuudesta nousi 9 prosenttiin edellisen vuoden 6 prosentista. Bruttosijoitukset osakkeisiin kasvoivat 962 miljoonaan markkaan mukaan lukien sijoitukset pääomasijoitusrahastoihin. Sijoitusomaisuutensa hajauttamiseksi Eläke-Sampo teki ulkomaisia sijoituksia aikaisempia vuosia enemmän. Uusia sijoitusinstrumentteja olivat ulkomaisiin osakeindekseihin sidotut joukkovelkakirjalainat, joihin Eläke-Sampo sijoitti 300 miljoonaa markkaa. Kyseiset joukkovelkakirjalainat ovat markkamääräisiä ja niiden tuotto määräytyy valittujen ulkomaisten pörssien kehityksen mukaan.

Työeläkevakuutusyhtiöistä kertomusvuonna annetun lain johdosta Eläke-Sampo jatkoi oman sijoitusorganisaationsa kehittämistä. Vuoden lopussa sijoitustoiminnasta huolehti pääosin yhtiön oma henkilöstö 43 henkilön voimin.

Maksutulo pysyi lähes ennallaan

Eläke-Sammon vakuutusmaksutulo vuodelta 1997 oli 5 150 miljoonaa markkaa eli se pysyi lähes ennallaan. Tähän oli syynä lähinnä se, että vuoden 1996 maksutulo arvioitiin vuoden 1996 tilinpäätöksessä liian suureksi. Arvioero korjautui vuoden 1997 tilinpäätöksessä. Lisäksi Eläke-Sampo maksoi Eläketurvakeskukselle noin 8 miljoonan markan vastuuvajauksen kuoletuksen selvittelyerän. Maksuperusteena olevan palkkasumman arvioidaan kasvavan noin 4 prosenttia vuonna 1997.

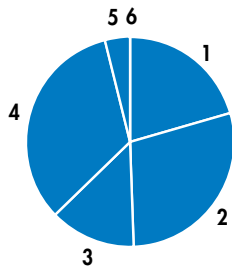
TEL-vakuutuksen luottotappiot pienenivät hieman edellisvuodesta 50,2 miljoonaan markkaan. YEL-vakuutusmaksujen luottotappiot nousivat 37,5 miljoonaan markkaan. YEL-vakuutuksen luottotappiot ovat pääosin kertomusvuoden aikana vanhentuneita YEL-vakuutusmaksusaamia, jotka kirjataan luottotappioksi tilinpäätöksessä. Luottotappiot kasvoivat osaksi siksi, että Eläke-Sampoon siirtyi Eläke-Kansan selvityspesältä avoimia YEL-vakuutusten maksuja, joista osa vanhentui luottotappioksi.

Mikäli YEL:n vakuutusmaksut eivät riitä eläkemenoon ja vakuutusten hoitokuluihin, valtio maksaa eläkeyhtiöille puuttuvan osuuden. Tähän osuuteen sisältyvät myös YEL-vakuutusmaksuista aiheutuneet luottotappiot. Valtio on osallistunut yrittäjäeläkkeiden rahoitukseen viime vuosina noin 400 miljoonalla markalla vuosittain. Yrittäjien lakisääteisten eläkevakuutuksen maksujen maksamista pyritään tehostamaan vuoden 1998 alusta voimaan tulleen yrittäjien eläkelain muutoksen avulla. YEL-maksujaan laiminlyöneen yrittäjän eläke pienee, mikäli hänellä on vakuutusmaksuja maksamatta ja maksujen perintäaika vanhentuneet. Lainmuutoksen tavoitteen

Vakuutusosakeyhtiö Eläke-Sampo

Mmk	1997	1996
Liikevaihto	7 350,8	7 160,4
Kokonaisvakuutusmaksutulo	5 150,0	5 158,4
Korvauskulut	4 535,9	4 065,3
Toimintakulut	161,7	150,3
Sijoitustoiminnan nettotuotto	1 767,2	1 620,9
Sijoitustoiminnan suoritetut nettotuotot	1 487,9	1 426,1
Vastuuvälän määrä	31 066,5	25 922,0
Taseen loppusumma		
käyvin arvoin	33 985,6	28 439,5
Vakuutusyhtiölain mukainen toimintapääoma	3 713,6	2 462,8
Henkilöstö keskimäärin	279	269

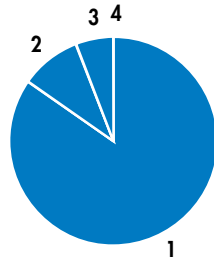
**Eläkeyhtiöiden markkinaosuudet
TEL- ja YEL-vakuuttamisessa 1997 ***

1	Eläke-Sampo	20,6 %
2	Eläke-Varma	28,8 %
3	Eläke-Tapiola	13,5 %
4	Ilmarinen	33,1 %
5	Eläke-Verdandi	3,7 %
6	Pensions-Alandia	0,3 %

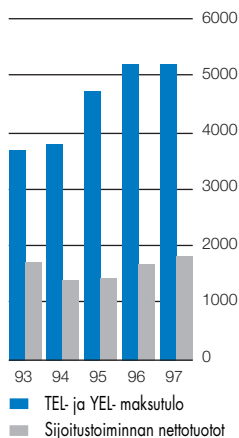
* Luvut perustuvat ennakkotietoihin.

**TEL-asiakkaiden pääasiallinen vahinko-
vakuutusyhtiö työsuhteiden lukumäärän
mukaan**

1	Yrittäjä-Sampo	84,7 %
2	Teollisuusvakuutus	9,5 %
3	Sampo	5,4 %
4	Muut	0,5 %

**Vakuutusmaksutulo ja sijoitustoiminnan
nettotuotot, Mmk**

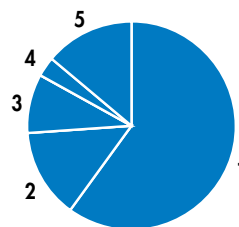

na on kannustaa yrittäjiä maksamaan YEL-vakuutusmaksunsa.

**Laajoilla palvelukokonaisuuksilla
kattavaan ja laadukkaaseen
palveluun**

Eläke-Sammon peruspalvelut sisältävät kaikki vakuutuksenottajien ja vakuutettujen tarvitsemat laadukkaat työeläkevakuutus- ja korvauspalvelut. Lisäksi Eläke-Sammon palveluun kuuluu vakuutuksenottajille suunnattu asiakasrahoitus ja työeläkeyhtiönä erityisesti TEL-takaislainaus. Yhtiö tarjoaa selkeitä ja

Sijoituskanta 31.12.1997
(Käyvin arvoon yhteensä 29 629 Mmk)

1	Rahoitusmarkkinavälineet	60 %
2	Kiinteistöt	14 %
3	Osakkeet	9 %
4	Sijoituslainat	3 %
5	Eläkelainat	14 %

kattavia palvelukokonaisuuksia yhteistyössä Sammon kanssa: asiakkaat saavat asiantuntevaa palvelua eläke-, henki- ja vahinkovakuutusasioissa sekä Suomessa että ulkomailla. Eläke-Sampo palvelee asiakkaitaan myös yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön hyväksymien vakuutusmeklareiden kanssa.

Eläke-Sampo hyödyntää nykyaikaisen teknologian ja tietotekniikan mahdollisuuksia tarjoamalla asiakkailleen muun muassa edistyksellisiä tapoja työsuhte- ja vuosi-ilmoitusten antamiseen. Kertomusvuonna yhtiö otti käyttöön

optisesti luettavia lomakkeita ja kehitti internetistä entistä vuorovaikutteisemmän palvelukanavan erityisesti pienille ja keskiuurille yrityksille sekä vakuutetuille.

Eläke-Sampo oli mukana Työeläkelaitosten Liiton suomalaisten työkyvyn kohentamiseen tähtäävässä Huomisen työkyky -projektissa, joka alkoi vuonna 1996 ja päättyi vuonna 1998. Työkykyä ylläpitävä toiminta jatkuu edelleen. Sen edistämistä on tullut pysyvä osa myös kaikkien suomalaisten työeläkeyhtiöiden toimintaa.

Laatutyö on osa eläkesampolaista yritys-kulttuuria. Ensimmäisen laatusertifiikaatin Eläke-Sampo sai vuonna 1995, kun yhtiön neuvontapalvelut sertifioitiin. Kertomusvuonna Eläke-Sammon korvauspalvelut sai kaikille toimintoilleen ISO 9002 -standardin mukaisen laatusertifiikaatin järjestelmällisestä laatu-työstään.

Eläke-Sammosta Varma-Sammoksi

Eläke-Sammon toiminnassa tapahtuu lähitulevaisuudessa suuria muutoksia. Eläke-Sammon, Eläke-Varman, Sammon ja Yrittäjäin Fennian hallitukset päättivät 6.11.1997 työeläkevakuutusyhtiöiden rakennejärjestelystä. Järjestelyssä Eläke-Sampoon siirtyy 1.7.1998 merkittävä osa Eläke-Varmassa vakuutetuista työsuhteista. Siten Sampo-konsernin tapaturmavakuutusasiakkaiden työeläkevakuutukset hoidetaan tulevaisuudessa keskitetysti yhdessä työeläkeyhtiössä. Eläke-Sampo muuttuu yhtiömuodoltaan keskinäiseksi ja sen nimi muuttuu samalla Varma-Sammoksi. Järjestelyn toteutuminen edellyttää Eläke-Sammon ja Eläke-Varman yhtiökokousten sekä sosiaali- ja terveysministeriön hyväksymistä.

Varma-Sammon vuotuinen vakuutusmaksutulo ja vastuuvélka ovat noin kaksi kertaa Eläke-Sammon vastaavia lukuja suurempia.

Varma-Sammosta tulee markkina-asetaltaan Suomen suurin työeläkevakuutusyhtiö, jonka asiakaskunnassa pienet ja keskiuuret yritykset sekä suurasiakkaat ovat vahvasti edustettuina. ☒

SAMPO-RYHMÄN JOHTO

***Jouko K. Leskinen,**

s. 1943, varatuomari. Pääjohtaja, Sammon toimitusjohtaja.

Jouko K. Leskinen

***Hannu Kokkonen,**

s. 1947, valtiot. maist. Yksityis-Sammon toimitusjohtaja, Sammon varatoimitusjohtaja. Vastuualue: yksityistaloudet, run-off, tietotekniikka, henkilöstö.

Hannu Kokkonen

Juha Toivola

Juhani Vesterinen

***Juha Toivola,**

s. 1947, fil. maist. Teollisuusvakuutuksen ja Otson toimitusjohtaja, Sammon varatoimitusjohtaja. Vastuualue: suurasiakkaat, talous, sisäinen riskienhallinta.

***Juhani Vesterinen,**

s. 1953, ekonomi, luonnont. kand. Yritys-Sammon toimitusjohtaja.

***Matti Rantanen,**

s. 1949, fil. maist. Henki-Sammon ja Kalevan toimitusjohtaja.

Matti Rantanen

Martti Porkka

Kari Ola

***Martti Porkka,**

s. 1951, valtiot. maist, luonnontiet. kand. Sijoitusjohtaja.

***Kari Ola,**

s. 1939, fil. kand. Konsernin talousjohtaja. Vastuualue: konsernin talous, logistiset palvelut, IR-toiminta ja sisäinen tarkastus.

***Juhani Kangas,**

s. 1944, fil. maist. Suunnittelujohtaja. Vastuualue: konsernin strategia ja konsernin liiketoiminnan strateginen kehittäminen.

Juhani Kangas

Eero Holma

Matti Ruohonen

***Eero Holma,**

s. 1951, kauppat. maist. Sampo Industrial Insurancen toimitusjohtaja, kansainvälisten toimintojen johtaja.

***Matti Ruohonen,**

s. 1947, fil. tri, SHV. ST Internationalin ja Patrian toimitusjohtaja.

Antti Savolainen,

s. 1939, varatuomari. Suomen Vakuutuksen toimitusjohtaja.

Antti Savolainen

Markku Hyvärinen

Markku Hyvärinen,

s. 1948, luonnont. yo. Eläke-Sammon toimitusjohtaja.

Otson toimitusjohtajana toimi 31.12.1997 asti Veli-Kalle Tavakka.

* Kuuluvat Sampo-konsernin johtoryhmään

TIETOJA OSAKKEENOMISTAJILLE

Yhtiökokous

Vakuutusosakeyhtiö Sammon varsinainen yhtiökokous pidetään tiistaina 21.4.1998 klo 15.00 Helsingin Messukeskuksen kongressisiivessä, kokoussali C1, Rautatieläisenkatu 3, Helsinki.

Osingon maksu

Sammon hallitus on esittänyt, että tilikaudelta maksetaan osinkoa 3 markkaa osaketta kohti. Osinko maksetaan osakkaalle, joka osingonjaon täsmäytyspäivänä on merkitty osakkeenomistajaksi Suomen Arvopaperikeskus Oy:n pitämään omistajaluetteloon. Osingonjaon täsmäytyspäivä on 24.4.1998. Hallituksen ehdotuksen mukaan osingon maksupäivä on 29.4.1998.

Osakkeenomistajille, jotka eivät ole siirtäneet osakkeitaan arvo-osuusjärjestelmään osingonjaon täsmäytyspäivään mennessä, osinko maksetaan osakkeiden arvo-osuusjärjestelmään siirtämisen jälkeen.

Taloudellinen informaatio

Virallinen tilinpäätös on nähtävissä Sammon pääkonttorissa Turussa, Yliopistonkatu 27.

Sampo-ryhmän julkaisemat vuosikertomukset:

Vakuutusosakeyhtiö Sampo

– suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

Teollisuusvakuutus Oy

– suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi

Sampo Industrial Insurance N.V.

– englanniksi

Suomen Vakuutus Osakeyhtiö

– suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi

Vakuutusosakeyhtiö ST International

– englanniksi

Jälleenvakuutusosakeyhtiö Patria

– englanniksi

Sammon henkivakuutus

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva
Vakuutusosakeyhtiö Henki-Sampo
– suomeksi ja ruotsiksi

Vakuutusosakeyhtiö Henki-Sampo (Sampo-Life)

– englanniksi

Vakuutusosakeyhtiö Eläke-Sampo

– suomeksi ja ruotsiksi

Osavuositarkastus

Sampo julkaisee 25.8.1998 osavuositarkastuksen ajanjaksolta 1.1.–30.6.1998 suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

Vuosikertomuksia ja osavuositarkastuksia voi tilata

puh. 010 515 300/tiedotus

faksi 010 514 1811.

SIIJOITUSANALYYSEJÄ

Ainakin seuraavat osakevälittäjäryitykset ja sijoitusanalyytikot ovat arvioineet Sampoa sijoituskohteena. Sampo ei vastaa analyyseissä esitetystä arvioista.

ABG Securities	Anders Brege	puh.	+44	171	905 5634
ABN AMRO Hoare Govett	Tim Dawson, Roland Andreasson		+44	171	374 7084
Alfred Berg Pankkiiriliike Oy	Ronny Ruohomaa		+44	171	786 0811
Pankkiiriliike Arctos Securities Oy	Bengt Dahlström			09	5499 3315
Carnegie	Martin Gottlob		+45	32	88 03 35
Enskilda Securities	Dae Levy		+44	171	638 2464
Erik Penser Fondkommission AB	Håkan Persson		+46	8	463 8022
	Andreas Ossmark		+46	8	463 8070
Fox - Pitt, Kelton	Bob Yates, William Hawkins		+44	171	377 8929
Goldman Sachs International	Giovanni Govi		+44	171	774 2526
HSBC James Capel	Michael Broom		+44	171	336 2410
JP Morgan	Angus Runciman		+44	171	325 9174
Merita Pankkiiriliike Oy	Elina Timonen			09	1234 0320
Merrill Lynch	Andrew J Mitchell		+44	171	772 2385
Morgan Stanley	Espen Nordhus		+44	171	513 6612
NatWest Securities	Mark Cathcart		+44	171	375 6355
Opstock Securities	Jukka Lindén			09	404 2040
Schroders	Richard Urwick		+44	171	658 3033
	Roberto Cervesi		+44	171	658 3137
Svenska Handelsbanken	Mats Andersson		+46	8	701 41 49
	Ilkka Salonen			09	1667 7337

SAMPO-RYHMÄN TOIMIPAIKAT

Sampo

Yritys-Sampo

Postiosoite:
20025 SAMPO
Käyntiosoite:
Yliopistonkatu 27,
Turku
Puhelin: 010 515 300
Teleksi: 62242 sampo fi
Faksi: 010 514 1811

Postiosoite:
00025 SAMPO
Käyntiosoite:
Aleksanterinkatu 11,
Helsinki
Puhelin: 010 515 311
Teleksi: 62242 sampo fi
Faksi: 010 514 4028

Teollisuusvakuutus

Postiosoite:
00035 TEOLLISUUS-
VAKUUTUS
Käyntiosoite:
Vattuniemenkuja 8 A,
Helsinki
Puhelin: 010 51512
Teleksi: 124832 assur fi
Faksi: 010 514 5232

Otso

Postiosoite:
PL 101,
00211 HELSINKI
Käyntiosoite:
Vattuniemenkuja 8 A,
Helsinki
Puhelin: 010 51517
Faksi: 010 514 6288

Suomen Vakuutus

Postiosoite:
PL 12,
00211 HELSINKI
Käyntiosoite:
Itälahdenkatu 21 A,
Helsinki
Puhelin: 010 51512
Faksi: 010 514 5833

Patria

Postiosoite:
PL 12,
00211 HELSINKI
Käyntiosoite:
Melkonkatu 22 A,
Helsinki
Puhelin: 0105 1512
Teleksi: 124832 assur fi
Faksi: 010 514 5195

ST International

Postiosoite:
Puolalankatu 5,
20100 TURKU
Käyntiosoite:
Puutarhakatu 1,
Turku
Puhelin: 010 515 300
Teleksi: 62242 sampo fi
Faksi: 010 514 1940

Henki-Sampo Kaleva

Postiosoite:
00025 SAMPO
Käyntiosoite:
Kluuvikatu 3,
Helsinki
Puhelin: 010 515 311
Teleksi: 62242 sampo fi
Faksi: 010 514 4232

Eläke-Sampo

Postiosoite:
PL 1, 00026 ELÄKE-SAMPO
Käyntiosoite:
Lapinlahdenkatu 1 B,
Helsinki
Puhelin: 0105 1514
Teleksi: 62242 sampo fi
Faksi: 010 514 4752

Muut konttorit

Alajärvi
Espoo
- Tapiola
Forssa
Hamina
Harjavalta
Heinola
Helsinki
- Alekski
- Hakaniemi
- Itäkeskus
- Kannelmäki
- Malmi
- Mannerheimintie
- Sörnäinen
Huittinen
Hyvinkää
Hämeenlinna
Iisalmi
Ikaalinen
Imatra
Joensuu
Jurva
Jyväskylän
Jämsä
Järvenpää
Kajaani
Kangasala
Kankaanpää

Kauhajoki
Kemi
Kemijärvi
Kerava
Keuruu
Kokemäki
Kokkola
Kotka
Kouvola
Kuopio
Kuusamo

Lahti
Laitila
Lappeenranta
Lapua
Lieksa
Lohja
Loimaa
Loviisa
Mikkeli
Mänttä
Nokia

Nummela
Närpiö
Oulu
Paimio
Parainen
Pieksämäki
Pietarsaari
Pori
Porvoo

Raaha
Raisio
Rauma
Riihimäki
Rovaniemi
Saarijärvi
Salo
Savonlinna
Seinäjoki
Somero

Suonenjoki
Tammisaari
Tampere
Toijala
Tornio
Turku

- Yliopistonkatu
- Hämeenkatu
Uusikaupunki
Vaasa
Valkeakoski
Vammala
Vantaa
- Tikkurila
- Myyrmäki
Varkaus
Virrat
Ylivieska
Ähtäri
Äänekoski

Palvelupisteet:

- Ivalo
- Kitee
- Klaukkala
- Leppävaara
- Mäntyharju
- Orimattila
- Orivesi
- Siilinjärvi
- Sodankylä
- Viitasaari

TYTÄRYHTIÖT JA EDUSTUSTOT ULKOMAILLA

Tytäryhtiöt

Sampo Industrial Insurance N.V.

Toimitusjohtaja
Eero Holma

Pääkonttori

Postiosoite:
P.O. Box 8524
3009 AM Rotterdam
The Netherlands
Käyntiosoite:
K.P. van der Mandelelaan 90
3062 MB Rotterdam
The Netherlands
Puhelin: 990 31 10 452 7299
Faksi: 990 31 10 452 4403

Hollannin aluetoimisto

Postiosoite:
P.O. Box 8524
3009 AM Rotterdam
The Netherlands
Käyntiosoite:
K.P. van der Mandelelaan 90
3062 MB Rotterdam
The Netherlands
Puhelin: 990 31 10 212 1000
Faksi: 990 31 10 212 0850

Saksan aluetoimisto

Rennbahnstrasse 72,
60528 Frankfurt a.M.
Deutschland
Puhelin: 990 49 69 967 8050
Faksi: 990 49 69 670 1441

Englannin aluetoimisto

2 Seething Lane
London EC3N 4SA
United Kingdom
Puhelin: 990 44 171 208 8400
Faksi: 990 44 171 208 8402

Sampo Industriförsäkring AB

Jacobs Torg 3
Box 16136
103 23 Stockholm
Sverige
Puhelin: 990 46 8 5661 0500
Faksi: 990 46 8 5661 0540
Toimitusjohtaja
Matti Rattik

Sampo Kindlustuse AS

Rävala 2
EE-00001 Tallinn
Estonia
Puhelin: 990 372 6 130 130
Faksi: 990 372 6 130 131
Toimitusjohtaja
Olavi Laido

Edustustot

Sampo Group

St. Petersburg
Representative Office
Postiosoite:
PL 16, 53501
Lappeenranta
Käyntiosoite:
Malaja Konjushennaja 1/3,
office A 11
191186 St. Petersburg
Russia
Puhelin: 990 7 812 329 2540
Faksi: 990 7 812 329 2541
Edustuston päällikkö
Pirjo Myyryläinen

SAMPO

www.sampo.fi